

Miljøgodkendelse

Udvidelse af kvægproduktion

Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro

10. februar 2020

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 17/17963

Sagsansvarlig: Christian Damgaard Andersen

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
GODKENDELSE TIL UDVIDELSE OG DRIFT AF HUSDYRPRODUKTION	5
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
Vilkår for husdyrbrugets anlæg.....	6
Generelle vilkår	13
UDNYTTELSE OG BORTFALD	13
RETSBESKYTTELSE.....	14
MEDDELELSESPLIKT – ANLÆG OG AREALER.....	14
ØVRIGE FORHOLD	14
OFFENTLIGGØRELSE.....	14
KLAGEVEJLEDNING	15
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	16
INDLEDNING	16
BESKRIVELSE OG VURDERING AF ANSØGNINGEN	16
Husdyrbrugets beliggenhed.....	18
Dyreholdets størrelse	20
Driftsbygninger.....	20
Foder	26
Gødningsproduktion	26
Energi- og vandforbrug.....	27
Råvarer og hjælpestoffer	28
Affald	29
Spildevand/restvand	29
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.....	30
Lugt	30
Støj og transport	33
Støv, fluer og skadedyr	37
Lys.....	38
Driftsforstyrrelser og uheld	38
Landskab og kulturmiljø.....	39
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.....	44
Ammoniakpåvirkning af naturområder.....	44
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	48
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	50
OPHØR	55
ALTERNATIVE MULIGHEDER	55
HØRING	55
SAMLET VURDERING	56

Indledning

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrproduktionen på Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro i Esbjerg Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourcforbrug.

Esbjerg Kommune har udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår.

Da det drejer sig om en væsentlig udvidelse af dyreholdet har ansøgningen om miljøgodkendelse været offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets Digital Miljø-Administration (www.dma.mst.dk) den 19. december 2017.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 9. april til den 21. maj 2019. I forbindelse med den offentlige høring er der kommet bemærkninger fra beboere på 21 ejendomme på Puggårdsvej, Fællesudvalget for foreningerne i Jernved og Jernvedlund.

Ansøger har fået udarbejdet visualiseringer af det ansøgte byggeri, som har været i offentlig høring i perioden fra den 28. august til den 11. september 2019. Der er i den forbindelse indkommet bemærkninger fra beboere på 20 ejendomme på Puggårdsvej.

De indkomne bemærkninger, ansøgers bemærkninger til bemærkningerne og Esbjerg Kommunes vurdering af bemærkningerne fremgår af bilag 3.

Godkendelse til udvidelse og drift af husdyrproduktion

Esbjerg Kommune har afgjort, at kvægbruget på Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro kan udvides som ansøgt.

Godkendelsen omfatter

- En udvidelse af dyreholdet fra 140 malkekøer tg. race, 114 kvier/stude tg. race (6-27 mdr.), 36 småkalve tg. race (0-6 mdr.) til 1.140 malkekøer tg. race, 275 kvier/stude tg. race (23-25 mdr.), 325 småkalve tg. race (0-1 mdr.), 3.900 prod. tyrekalve (40-55 kg). Dette svarer til en udvidelse fra 260,9 dyreenheder til 1.879,4 dyreenheder.
- Etablering af 3 stk. kostalde op til 9.504 m² hver
- Etablering af malkecenter på 1.944 m² (alternativt integreret i en af kostaldene)
- Etablering af kalvestalde (6 sektioner) på i alt 3.300 m²
- Etablering af råvarelager på 350 m²
- Etablering af 2 gyllebeholdere på hver 7.000 m³ med fast overdækning
- Etablering af møddingsplads på 400 m²
- Etablering af ensilagesiloanlæg på 5.000 m²
- Etablering af sandseparationsanlæg inkl. fast plads på 1.350 m²
- Etablering af rågylletank på 200 m³ med fast overdækning
- Etablering af lukket spulevandstank på 25 m³

Godkendelsen meddeles efter § 12 stk. 2 i lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹, idet Esbjerg Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro, matrikel nr. 3e Jernvedlund By, Jernved. Ejendomsnummeret er 5610314027. Bedriftens CVR nr. er 38403281 og CHR nr. er 44933. Husdyrbruget ejes af Sydjysk Jord A/S, Jernvedvej 200, 6771 Gredstedbro. Rønhave Aps., Breumvej 12, 6740 Bramming er ansvarlig for driften af husdyrbruget.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 101386. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

¹ LBK nr. 520 01/05/2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.:

Ifølge § 10 stk. 9 i lov nr. 204 af 28. februar 2017 (ny husdyrregulering) færdigbehandles sager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der ikke er færdigbehandlet i 1. instans den 1. august 2017, efter de hidtil gældende regler. Det betyder, at ansøgningen behandles efter reglerne i LBK nr. 442 af 13/05/2016 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der stilles følgende vilkår til hhv. husdyrbrugets anlæg, husdyrbrugets arealer, samt generelle vilkår for husdyrbruget.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

	Antal årsdyr	Antal producerede dyr	DE
Malkeko (10.412 kg EKM), tung race, Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time Alternativ manuel skrabning hver 8. time	1.095		1.539,6
Malkeko (10.412 kg EKM), tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	45		63,3
Småkalve, tung race (0-3 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	325		74,2
Kvier/stude, tung race (23-25 mdr.) Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time Alternativ manuel skrabning hver 8. time	275		164,0
Tyrekalve, tung race (40-55 kg), Dybstrøelse (hele arealet), 150 stipladser		3.900	38,2
I alt			1.879,4

2. Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 1.879,4 dyreenheder.
3. Antallet af dyr indenfor hver dyrekategori må maksimalt variere med 10 %. Den naturlige variation må dog ikke have karakter af permanente ændringer.

Indretning og drift

4. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
5. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes, så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.
6. Der må ikke etableres nye bygninger eller anlæg før end at matr. nr. 3e, Jernvedlund By, Jernved er blevet sammatrikuleret med matr. nr. 6i, Jernvedlund By, Jernved.

7. Nye stalde (bygning 1, 2, 3 jf. kort 2) og gødningsopbevaringsanlæg (bygning 12 og 13 jf. kort 2) skal opføres med en afstand på minimum 30 m til nabomatrikel mod nord (matr. nr. 71 og 7ab Jernved By, Jernved) og vest (8b Jernved By, Jernved).

Foder

8. Hvis bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2 og 3 indrettes med fast drænet gulv, 2 % hældning mod dræn og gulvet rengøres ved 3 manuelle skrabninger pr. døgn i områder, hvor der produceres flydende husdyrgødning, så skal følgende overholdes:
 - Foderets indhold af råprotein for samtlige malkekøer på husdyrbruget, må maksimum være 156 g total råprotein pr. kg fodertørstof i gennemsnit pr. år.
 - Grovfodermidler, der udgør mere end 10 % af FE/ko/dag, skal analyseres for indholdet af råprotein. Hvis grovfodermidlet udgør mindre end 10 % anvendes tabelværdier². For kraftfoder og råvarer anvendes garantier for næringsstoffer fra følgesedlen.
 - Der skal foretages EFK (EndagsFoderKontrol) fire gange om året. Ved EFK vejes alle fodermidler, og efterfølgende beregnes rationens indhold af råprotein som gennemsnit for køerne i besætningen. På baggrund af de seneste 4 EFK'er beregnes et løbende gennemsnit, som ligger til grund for indholdet af råprotein i foderet. EFK skal opbevares på husdyrbruget i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
9. Foderplaner skal opbevares på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Foderplaner skal indeholde oplysninger om indholdet af råprotein i foderet.

Husdyrgødning og ensilage

10. Overpumpning af gylle fra gyllebeholdere til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
11. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Energi- og vandforbrug

² Officielle og opdaterede tabelværdier for sammensætning af kvægfoder findes i nyeste udgave af Håndbog for kvæghold.

12. Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
13. Mælkekøleanlægget kontrolleres 1 gang pr. år af autoriseret firma. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift. Dokumentation for udført service, skal kunne forevises ved miljøtilsyn.

Råvarer og hjælpestoffer

14. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
15. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
16. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

17. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
18. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

19. Alle husdyrbrugets gylleopbevaringsanlæg angivet i tabel 3 herunder 2 nye beholdere med hver 7.000 m³ opbevaringskapacitet (bygning 12 og 13 jf. kort 2), eksisterende 2.500 m³ gyllebeholder (bygning 11) og rågylletanken med 200 m³ (bygning 16) opbevaringskapacitet skal have fast overdækning. (Efter endt omrøring og udkørsel skal flydedug/telt lukkes igen umiddelbart efter). Skader på de faste overdækninger skal repareres, således overdækningerne er helt tætte.
20. I de 3 nye kostalde (bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2) skal der i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skraber. Eneste undtagelse er at op til 45 malkekøer i bygning 1 må opstaldes på dybstrøelse. Gulv støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1 % mod gulvmidte. Gulvet skal være udført med ajlefløb og lysningsarealet til ajlefløb må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i hver af de 3 stalde.

Der skal foretages skrabninger hver 2. time og skraberens skal være forsynet med timer.

Tværgange som ikke skrabes automatisk skal hver dag rengøres manuelt 2-3 gange.

21. Som alternativ til skrabning hver 2. time i gangarealet kan der i de 3 nye kostalde (bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2) i stedet foretages manuel skrabning hver 8. time med minilæsser eller lign.
22. Hvis bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2 og 3 indrettes med fast drænet gulv, 2 % hældning mod drænen og gulvet rengøres hver 8. time ved manuel skrabning pr. døgn i områder, hvor der produceres flydende husdyrgødning, så skal følgende overholdes:

Andelen af dybstrøelse, som udspreddes på marken direkte fra stalden, skal min. være 90 %.
23. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumenterer, at gulvene skrubes hver 8. time eller at skraberanlægget er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Enhver form for driftsstop af skraberens skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Spildevand

24. Inden byggeriet påbegyndes skal der være ansøgt om og indhentet tilladelse til afledning af sanitært spildevand og tagvand fra de nye bygninger.
25. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra nye stalde, ny ensilageplads, ny møddingsplads, ny bygning med sandseparationsanlæg og sandopbevarings-siloer samt øvrige befæstede arealer skal indsendes til Esbjerg Kommune. Med afløb menes både afløb for flydende husdyrgødning og vand. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.
26. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.

Lugt

27. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
28. S sammensætningen af kvægtyper på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtmission end 143.528 OU/s, hvor lugtmissionen beregnes som 170 OU/s per 1000 kg dyr.
29. Den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Transport

30. Transport af majs til plansiloer og oplagring i plansiloer skal foregå på hverdage kl. 7-18 eller på lørdage kl. 7-14. Op til 5 dage pr. år må arbejdet foregå indtil kl. 23 og heraf må 2 foregå i weekender.

Støj

31. Gyllepumper og sandseparationsanlægget skal placeres i støjisolerede rum.

32. Åbninger i teltdug og påfyldnings- og sugestuds på de to nye 7.000 m³ gyllebeholdere skal placeres som angivet på kort 4, så støj fra køretøjer afskærmes mod naboerne på Puggårdsvej 40, 44 og 60.
33. Ensilageopbevaringsanlægget må kun have åbning mod syd, så kørselsretningen ind i anlægget foregår fra syd mod nord.
34. Foderblanding skal foregå umiddelbart syd for ensilageopbevaringsanlægget, så støjen afskærmes af vægge og/eller ensilage mod naboerne på Puggårdsvej 40, 44 og 60.
35. Afhentning af gylle til afgangning på biogasanlæg fra stald 2 og 3 jf. kort 2 må først finde sted alle ugens dage efter kl. 7.00. Dog må der ikke afhentes gylle fra stald 3 i weekender.
36. Ved skrabning af foder i staldene, skal der ved anvendelse af metalskovel, anvendes skraberblad med gummikant eller tilsvarende støjreducerende foranstaltning.
37. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt- målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Reference-tiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygnings-parcel, det vil sige også støj fra andet en faste tekniske installationer.

38. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.
39. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne

konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støj-måling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Støv

40. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Lys

41. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
42. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til ½ time ad gangen.
43. Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet kl. 22 til malkning påbegyndes slukkes eller sænkes til maksimalt 10 lux med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i staldene.
44. Husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lysgener for omgivelserne.

Skadedyr

45. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
46. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Landskabelige værdier

47. Gyllebeholderne (bygning 12 og 13 jf. kort 2 og bygning 11 og 12 jf. kort 3) skal graves så langt ned i jorden som muligt.
48. Gyllebeholderne (bygning 12 og 13 jf. kort 2) skal have samme højde og udseende, og må maksimalt opføres med en samlet højde over terræn på 12,5 m.
49. Byggeriet af kostalde skal indledes med etablering af stald 1 (bygning 1 jf. kort 2), herefter stald 2 (bygning 2) og til sidst stald 3 (bygning 3).
50. De 3 nye kostalde og malkecentret (bygning 1, 2, 3, 4 og 5 jf. kort 2) skal opføres med åbne sider, søstenelementer som vægge i gavle samt gavltrekanter og tage i antracitgrå (RAL 7016) eller mørkere farvenuance.

51. Kalvestalden (bygning 5 jf. kort 2) og bygning med sandseparationsanlægget (bygning 15 jf. kort 2) skal opføres med gavltrekanter og tag i samme farve som de nye kostalde.
52. I stedet for antracitgrå (RAL 7016) eller mørkere tagfarve kan der vælges ubehandlet cementgrå farve på bygning 1, 2, 3, 4, 5 og 15 jf. kort 2.
53. Der må i de nye stalde ikke være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanter, og kun i begrænset omfang gennem øvrigt tagareal.
54. Lyskilderne i de nye stalde skal rettes nedad og evt. afskærmes, så der ikke sker væsentlig lyspåvirkning af landskabet.
55. Der skal omkring husdyrbruget etableres punktbeplantninger, som skitseret med grønne punkter på kort 5. Træerne skal være hvidpil af typen Salix alba Saba og skal plantes førstkommande plantesæson efter den første kostald (bygning 1 jf. kort 2) er opført. Træerne skal placeres med en afstand på 8 m og have en højde på minimum 200 cm ved plantning.

Hvis tage på bygning 1, 2, 3, 4, 5 og 15 jf. kort 2 opføres i ubehandlet cementgrå skal punktbeplantning (grønne punkter) på kort 5 erstattes af minimum 6 rækker afskærmende hegn.
56. Alle punktbeplantninger skal være fritvoksende, og de må ikke beskæres. De må kroneløftes op til maksimalt 4,5 m over terrænhøjden. Forholdet mellem træernes stamme og krone må maksimalt være 1/3 hhv. minimum 2/3.
57. Når punktbeplantningerne er veletablerede (15-20 m høje) kan hvert 2. træ i rækken af punktbeplantninger fjernes.
58. De eksisterende og med blå punkt anviste træer på kort 5 skal bevares og vedligeholdes.
59. Der skal etableres og vedligeholdes minimum 6 rækker afskærmende hegn omkring husdyrbruget, som skitseret med grøn streg på kort 5.
60. Eksisterende hegn mod nord skal suppleres med 2 rækker afskærmende hegn, som skitseret med gul streg på kort 5. Både eksisterende og nye hegn skal bevares og vedligeholdes.
61. Alle hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske med en andel af hvidpil af typen Salix alba Saba på minimum 20 %.
62. Alle træer og buske skal plantes førstkommande plantesæson efter den første kostald (bygning 1 jf. kort 2) er etableret.
63. Såfremt der nedlægges hegn eller træer, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme funktion.
64. Efter byggeriet er afsluttet skal terrænforskelle udlignes, så terrænet skråner maksimalt 1:5 mellem og omkring staldene og andre bygninger.

Generelle vilkår

Egenkontrol

65. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagteriafregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse (vilkår 1).

Opgørelse af dyreholdet på ejendommen skal for malkekøer, kvier og småkalve ske som et årsgennemsnit af antal dyr for hver enkelt dyreart på grundlag af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

For tyrekalveproduktionen skal opgørelsen ske ud fra antal producerede dyr pr. år.

Uheld

66. Der skal udarbejdes en beredskabsplan som fastlægger, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Ophør

67. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §§ 11 og 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Med udnyttet menes, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet. Udnyttelse anses her for at foreligge, når de godkendte bygningsmæssige ændringer, udvidelser eller etableringer er gennemført.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse foreligger, når der har været en produktion svarende til mindst 25 procent af det godkendte.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 40 stk. 2, hvis der er væsentlige ændringer i bedst tilgængelige teknik, der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsen.

Meddelelsespligt – anlæg og arealer

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Der er ikke taget stilling til udledningen af tag- og overfladevand fra eksisterende byggeri. Der kan såfremt det viser sig nødvendigt pga. hydraulisk overbelastning af vandløbet, blive meddelt påbud om afhjælpende foranstaltninger.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Såfremt der opføres byggeri med spildevandsafledning, skal der inden byggeriet påbegyndes, indsendes og godkendes ansøgning om afledning af husspildevand hos Esbjerg Kommune, Natur & Vandmiljø.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 14. februar 2020 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 13. marts 2020 kl. 23:59.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger sig på med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen

Miljøgodkendelsen er blandt andet givet på vilkår, der regulerer de landskabelige værdier. Derfor kan du jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, først udnytte godkendelsen efter klagefristens udløb.

Som udgangspunkt har en eventuel klage opsættende virkning, således at godkendelsen først kan udnyttes når Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet endelig afgørelse i sagen. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Husdyrbruget på Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro har søgt om at udvide dyreholdet. Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelsen og indeholder en vurdering af de miljøpåvirkninger, som udvidelse og drift af husdyrbruget giver anledning til.

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourcerforbrug

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse og vejledning³. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm), dels i forhold til de naturmæssige forhold.

Beskrivelse og vurdering af ansøgningen

Sydjysk Jord A/S ønsker at udvide sin kvægbesætning på Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro fra 260,9 dyreenheder (DE) til 1.879,4 DE.

Dyreholdet udvides fra 140 malkekøer tg. race, 114 kvier/stude tg. race (6-27 mdr.), 36 småkalve tg. race (0-6 mdr.) til 1.140 malkekøer tg. race, 275 kvier/stude tg. race (23-25 mdr.), 325 småkalve tg. race (0-1 mdr.), 3.900 prod. tyrekalve (40-55 kg). Dette svarer til en udvidelse fra 260,9 dyreenheder til 1.879,4 dyreenheder.

Der opføres i forbindelse med projektet tre nye løsdriftsstalde, et malkecenter (evt. integreret i en af løsdriftsstaldene), kalvestalde bestående af 6 sektioner, et råvarelager, to gyllebeholdere med fast overdækning, en bygning indeholdende sandseparationsanlæg og siloer til opbevaring af vasket sand, en rågylletank med fast overdækning, en lukket spulevandstank, en møddingsplads samt et ensilageopbevaringsanlæg, se kort 2.

Der ønskes mulighed for en alternativ udformning og placering af nogle af staldene, og hvor malkestalden integreres i stald 1, se kort 3. Dette alternativ benævnes i det følgende **alternativ 1**.

Der ønskes som alternativ til skrabning af faste drænedede gulve hver 2. time i bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2 mulighed for at foretage manuel skrabning hver 8. time med minilæsser eller lign. For at opfylde beskyttelsesniveauerne i husdyrloven sker der samtidig 90 % direkte udbringning og nedpløjning af dybstrøelse fra staldene. Derudover reduceres foderets indhold af råprotein til 156 g råprotein pr. kg foderstof. Dette alternativ benævnes i det følgende **alternativ 2**.

Det sidste ønskede alternativ, **alternativ 3**, er en kombination af alternativ 1 og alternativ 2, dvs. alternativ udformning og placering af nogle af staldene, hvor malkestalden integreres i stald 1 samt manuel skrabning af faste, drænedede gulve hver

³ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016) med senere ændringer; bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017); Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 865 af 23.06.2017) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

8. time, 156 g råprotein pr. kg fodertørstof og 90 % direkte udbringning og nedpløjning af dybstrøelse fra staldene.

Ansøger oplyser, at udvidelsen vil blive foretaget jævnt, således at stald 1 inkl. malkecenter vil blive opført først, og herefter vil hhv. kalvestalde, stald 2, stald 3 blive opført sammen med gyllebeholdere, sandseparationsanlæg, ensilagesilo og råvarelager. Ved opførelse af stald 3 vil eksisterende stald blive taget ud af drift, og i stedet blive anvendt til opbevaring.

I nærværende miljøgodkendelse er der, hvor ikke andet er angivet, taget udgangspunkt i "worst-case" i forhold til at vurdere miljøpåvirkningerne fra de indsendte ansøgninger.

Bygnings- og dyremæssige udvidelser forventes at starte i år 2020 og afsluttes senest 6 år efter miljøgodkendelsens meddelelse.

På vegne af ansøger har Rønhave ApS. den 27. juli 2017 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent og ansøgningsskemaet er revideret og genindsendt løbende. Det endelige ansøgningsskema nr. 101.386 version 7 er indsendt den 10.02.2020. Alternativ 1 er indtastet i skema nr. 99.605 version 6, alternativ 2 i skema nr. 106.974 version 5 og alternativ 3 i skema nr. 108.646.

Udover Puggårdsvej 64 ejer Sydjysk Jord A/S også ejendommen Jernvedvej 206 (beboelsesejendom uden husdyrhold), Præstegårdsvej 8 (landbrugsejendom uden husdyrhold) og Jernvedvej 200, 6771 Gredstedbro. Ansøger oplyser, at de to husdyrbrug på Jernvedvej 200 og Puggårdvej 64 drives sammen, og at dyrene fodres med samme fodervogn.

De to husdyrbrug er beliggende med en afstand på ca. 2,2 km (luftlinje) og på hver deres selvstændige matrikulerede ejendom. På den baggrund og fordi det er muligt at beregne og vurdere miljøpåvirkningerne for hvert anlæg hver for sig, vurderer Esbjerg Kommune, at de to husdyrbrug skal miljøgodkendes hver for sig. Nærværende miljøgodkendelse meddeles således som en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Puggårdsvej 64.

Tidligere godkendelser

Gl. Ribe Kommune har d. 5. januar 2003 meddelt accept af forhåndsansøgning til udvidelse af kvægbesætningen på Puggårdsvej 64 fra 118 DE til 216 DE (260,9 DE på ansøgningstidspunktet). Nærværende miljøgodkendelse meddeles som en ny selvstændig miljøgodkendelse efter husdyrloven.

Af § 26 i husdyrloven fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget siden 1. januar 2007, dog højst over en 8 årig periode. I ansøgningen om udvidelse er nudrift således angivet til 260,9 DE, således at alle beregninger og vurderinger af miljøforhold medtager alle udvidelser siden 2009.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "30-030-010 Plovstrup landområde" i Esbjerg Kommuneplan 2018-2030. Anvendelsen er fastlagt til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug og gartneri o. lign. Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed.

Husdyrbruget ligger ca. 945 m fra eksisterende byzoneområde (Jernved/Jernvedlund), som samtidig er nærmeste lokalplanområde nr. 10.17, der er udlagt til landbrugsrelateret erhvervsformål.

Nærmeste nabo, Puggårdsvej 44, ligger ca. 60 m fra husdyrbruget.

Afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel 1. Afstanden er målt fra nybyggeri, hvis ikke andet er angivet.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	60 m	Fra stald 3 til Puggårdsvej 44	50 m
Lokalplanområde	945 m	Fra gyllebeholder til lokalplan nr. 10.17 (Korn og foderstof i Jernvedlund)	50 m
Byzoneområder	945 m	Fra gyllebeholder til Jernvedlund	50 m
Sommerhusområde	> 50 m	Ingen i nærheden	50 m
Naboskel	30 m 30 m	Fra stald 2 og 3 til matr. nr. 7l og 8b Jernved By, Jernved Fra gyllebeholdere til matr. nr. 7ab Jernvedlund By, Jernved	30 m
Beboelse på samme ejendom	52 m	Fra ensilageopbevaringsanlæg	15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m	Ingen i nærheden	25 m
Almen vandindvindingsanlæg	> 50 m	Ingen i nærheden	50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	27 m 32 m 60 m	Fra ensilageopbevaringsanlæg til DGU nr. 131.0374 Fra gyllebeholder til DGU nr. 131.0374 Fra stald 2 til DGU nr. 131.1107	25 m
Vandløb	> 100 m	Ingen i nærheden	15 m /100 m for gyllebeholder til åbent vandløb
Dræn	> 15 m	Ingen i nærheden	15 m
Sø	172 m 253 m	Fra stald 3 til sø mod vest Fra gyllebeholder til sø mod vest	15 m/100 for gyllebeholder til sø > 100m ²
Privat fællesvej	29 m	Fra stald 2 til Puggårdsvej	15 m
Naturområde omfattet af § 7 i husdyrloven	> 10 m	Ingen i nærheden	10 m

Tabel 1. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Stald 2 (bygning 2 jf. kort 2) er placeret delvist på matrikel nr. 3e og 6i Jernvedlund By, Jernved. Ansøger oplyser, at inden byggeriet påbegyndes vil matr. nr. 3e og 6i Jernvedlund By, Jernved blive sammatrikuleret, så alle nybygninger opføres på samme matrikel. I tabel 1 tager de angivne afstande udgangspunkt i at de to matrikler sammatrikuleres. For at sikre at afstandskravene overholdes stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye bygninger eller anlæg førend denne sammatrikulering har fundet sted.

Husdyrbruget vurderes herefter at opfylde afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- § 6: Afstande til nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde samt områder i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål.
- § 7: Forbudszone for etablering, udvidelse eller ændring indenfor 10 m fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej, levnedsmidlevirksomhed, naboskel og egen beboelse.

Husdyrbruget ligger mere end 300 m fra en beboelsesbygning uden landbrugspligt, der ligger i samlet bebyggelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til bolig- og erhvervsformål/offentlige formål. Dermed er husdyrbruget ikke omfattet af husdyrlovens §

20, der skal sikre at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget er placeret mindre end 300 m fra de nævnte områder.

Dyreholdets størrelse

Det nuværende og fremtidige dyrehold fremgår af tabel 2. Dyreholdets sammensætning og størrelse i ansøgt drift er det samme i det ansøgte og de tre alternative projekter, alternativ 1, 2 og 3.

Dyreart	2009 drift		Fremtidig	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkeko (10.412 kg EKM), tung race, Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	-	-	1.095	1.539,6
Malkeko (10.412 kg EKM), tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	140	196,8	-	-
Malkeko (10.412 kg EKM), tung race, dybstrøelse (hele arealet)	-	-	45	63,3
Kvie/stud (23-25 mdr.), tung race, Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	114*	54,3	275	164,0
Småkalve, tung race (0-1 mdr.), dybstrøelse (hele arealet)	36**	9,7	325	74,2
Tyrekalve tung race (40-55 kg), Dybstrøelse (hele arealet)	-	-	3.900	38,2
I alt		260,9		1.879,4

Tabel 2: Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenheder er beregnet efter bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. *6-27 mdr. **0-6 mdr.

Den nuværende tilladte produktion på ejendommen svarer til 140 malkekøer og 150 opdræt, jf. Gl. Ribe Kommunes accept af forhåndsansøgning dateret den 5. januar 2003. Der stilles vilkår til husdyrbrugets maksimale produktion og i hvilket omfang produktionen kan tillades af variere.

Driftsbygninger

Der er bygningsmæssigt ansøgt om to forskellige scenarier med hensyn til placering af bygninger og anlæg samt størrelsen af staldene. I det ansøgte projekt udgør malkestalden en selvstændig bygning, der bygges på stald 1 jf. kort 2. I det alternative projekt integreres malkecenteret i stald 1 jf. kort 3. Såfremt malkecenteret integreres i løsdriftsstalden medfører dette, at kalvestalden, sandseparationsanlægget og møddingspladsen placeres anderledes af hensyn til driften. Desuden øges længden af de nye stalde, for at få plads til alle dyr.

Der opføres i forbindelse med udvidelsen tre nye løsdriftstalde på maksimalt 9.504 m² (bygning 2 og 3 jf. kort 2) og en løsdriftstald på maksimalt 9.360 m² (bygning 1 jf. kort 2), et malkecenter på 1.944 m² (bygning 4 jf. kort 2 eller alternativt integreret i bygning 1 jf. kort 3), en kalvestald bestående af 6 sektioner på 2.160 m² (bygning 5 jf. kort 2), et råvarelager på 350 m² (bygning 8 jf. kort 2), to gyllebeholdere med 7.000 m² opbevaringskapacitet med fast overdækning (bygning 12 og 13 jf. kort 2), en møddingsplads på 400 m² (bygning 14 jf. kort 2) samt et ensilageopbevaringsanlæg på 5.000 m² (bygning 9 jf. kort 2). Derudover etableres der en bygning til et sandseparationsanlæg (bygning 15 jf. kort 2), der har til formål at fjerne sandet fra staldgødningen, såfremt der i sengebåse anvendes sand som strøelse. I bygningen etableres en række plansiloer til opbevaring af vasket sand. I tilknytning til sandseparationsanlægget etableres der en rågylletank (bygning 16 jf. kort 2) og en spulevandstank (bygning 17 jf. kort 2).

På ejendommen vil der efter udvidelsen være følgende bygninger, som angivet i tabel 3. Den ansøgte placering af driftsbygningerne er vist på kort 2.

Nr.	Anvendelse	Areal/rumfang / højde	Staldsystem/overdækning
1	Løsdriftsstald	36 x 250 m = 9.000 m ² / 12,5 m	Sengestald m. fast drænet gulv, 2 % hældning, skrabning / dybstrøelse (hele arealet)
2	Løsdriftsstald	36 x 250 m = 9.000 m ² / 12,5 m	Sengestald m. fast drænet gulv, 2 % hældning, skrabning
3	Løsdriftsstald	36 x 250 m = 9.000 m ² / 12,5 m	Sengestald m. fast drænet gulv, 2 % hældning, skrabning
4	Malkecenter	36 x 54 m = 1.944 m ² / 12,5 m	
5	Kalvestald 6 sektioner	6 stk. a 6 x 60 m = 2.160 m ² / 4 m	Dybstrøelse (hele arealet)
6	Stald (ændrer anvendelse til opbevaring)	1.220 m ²	Sengestald m. spalter
7	Opbevaringshal	350 m ²	
8	Råvarelager	10 x 35 m = 350 m ² / 12,5 m	
9	Plansiloanlæg	50 x 100 m = 5.000 m ² / 3 m	
10	Beholder til restvand	1.120 m ²	
11	Gyllebeholder	2.500 m ²	Fast overdækning
12	Gyllebeholder	7.000 m ³ / 12,5 m	Fast overdækning
13	Gyllebeholder	7.000 m ³ / 12,5 m	Fast overdækning
14	Møddingsplads	20 x 20 m = 400 m ²	Overdækning
15	Sandseparationsanlæg	30 x 45 m = 1.350 m ² / 8 m	
16	Rågylletank	200 m ²	Fast overdækning
17	Spulevandstank	25 m ³	Lukket tank

Tabel 3: Forklaring til kort 2 (malkecenter er tilbygning til løsdriftsstald). Kursiv er nybyggeri.

Kort 2: Situationsplan (malkecenter opføres som tilbygning til løsdriftsstald)

Hvis malkecenteret alternativt integreres i løsdriftsstalden (alternativ 1 og 3) vil der efter udvidelsen i stedet være følgende bygninger, som angivet i tabel 4 og kort 3.

Nr.	Anvendelse	Areal/rumfang / højde	Staldsystem/overdækning
1	Løsdrifts- og malkestald	36 x 264 m = 9.504 m ² / 12,5 m	Sengestald m. fast drænet gulv, 2 % hældning, skrabning / dybstrøelse (hele arealet)
2	Løsdriftsstald	36 x 264 m = 9.504 m ² / 12,5 m	Sengestald m. fast drænet gulv, 2 % hældning, skrabning
3	Løsdriftsstald	36 x 264 m = 9.504 m ² / 12,5 m	Sengestald m. fast drænet gulv, 2 % hældning, skrabning
4	Kalvestald 6 sektioner	6 stk. a 6 x 60 m = 2.160 m ² / 4 m	Dybstrøelse (hele arealet)
5	Sandseparationsanlæg	30 x 45 m = 1.350 m ² / 8 m	
6	Stald (ændrer anvendelse til opbevaring)	1.220 m ²	Sengestald m. spalter
7	Opbevaringshal	350 m ²	
8	Råvarelager	10 x 35 m = 350 m ² / 12,5 m	
9	Plansiloanlæg	50 x 100 m = 5.000 m ² / 3 m	
10	Beholder til restvand	1.120 m ²	
11	Gyllebeholder	2.500 m ²	Fast overdækning
12	Gyllebeholder	7.000 m ² / 12,5 m	Fast overdækning
13	Gyllebeholder	7.000 m ² / 12,5 m	Fast overdækning
14	Møddingsplads	20 x 20 m = 400 m ²	Overdækning
15	Rågylletank	200 m ² / 5 m	Fast overdækning
16	Spulevandstank	25 m ³	Lukket tank

Tabel 4: Forklaring til kort 3 (alternativ 1 og 3, malkecenter er i løsdriftsstald). Kursiv er nybyggeri.

Kort 3: Situationsplan (alternativ 1 og 3, hvor malkecenter integreres i løsdriftsstald)

I ansøgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk har ansøger anført, hvilken fordeling af dyreholdet der vil være i de enkelte stalde og hvilke staldsystemer, der ind sættes. Oplysningerne fremgår af tabel 5.

For det alternative projekt (alternativ 1) hvor malkecenteret integreres i løsdrifts-stalden (bygning 1), fremgår oplysningerne af tabel 6.

Fordelingen af dyr i staldene i alternativ 2 er den samme som vist i tabel 5. Stald-systemet er angivet som et alternativ i tabellen.

For alternativ 3 er fordelingen af dyr i staldene den samme som vist i tabel 6. Staldsystemet er angivet som et alternativ i tabellen.

Staldafsnit Jf. kort 2	Dyreart	Antal		Staldsystem	
		Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Bygning 1 Ny løsdrifts- stald	Malkeko, tung race		430	-	Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og automatisk skrabning hver 2. time Alternativ 2: Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og manuel skrabning hver 8. time
	Malkeko, tung race		45	-	Dybstrøelse (hele arealet)
Bygning 2 Ny løsdrifts- stald	Malkeko, tung race		475	-	Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og automatisk skrabning hver 2. time Alternativ 2: Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og manuel skrabning hver 8. time
Bygning 3 Ny løsdrifts- stald	Malkeko, tung race		190	-	Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og automatisk skrabning hver 2. time Alternativ 2: Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og manuel skrabning hver 8. time
	Kvie / stud, tung race (23 - 25 mdr.)		275	-	Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og automatisk skrabning hver 2. time Alternativ 2: Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og manuel skrabning hver 8. time
Bygning 6 Eksisterende stald	Malkeko, tung race	140		Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-
	Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	36		Dybstrøelse (hele arealet)	-
	Kvie / stud, tung race (6 - 27 mdr.)	114		Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-
Bygning 5 Ny kalve- stald	Småkalv, tung race (0-1 mdr.)		325	-	Dybstrøelse (hele arealet)
	Tyrekalv, tung race (40-55 kg)		3.900	-	Dybstrøelse (hele arealet) (150 stipladser)

Tabel 5: Oversigt over staldsystemer og dyrehold i de enkelte stalde (malkecenter opføres som tilbygning til løsdriftsstald og evt. ændring af gulvsystem (alternativ 2)).

Staldafsnit Jf. kort 3	Dyreart	Antal		Staldsystem	
		Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Bygning 1 Ny løsdrifts- stald	Malkeko, tung race		60	-	Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og automatisk skrabning hver 2. time Alternativ 3: Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og manuel skrabning hver 8. time
	Malkeko, tung race		45	-	Dybstrøelse (hele arealet)
	Kvie / stud, tung race (23 - 25 mdr.)		275		Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og automatisk skrabning hver 2. time Alternativ 3: Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og manuel skrabning hver 8. time
Bygning 2 Ny løsdrifts- stald	Malkeko, tung race		515	-	Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og automatisk skrabning hver 2. time Alternativ 3: Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og manuel skrabning hver 8. time
Bygning 3 Ny løsdrifts- stald	Malkeko, tung race		515	-	Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og automatisk skrabning hver 2. time Alternativ 3: Sengestald med fast drænet gulv, 2 % hældning og manuel skrabning hver 8. time
Bygning 5 Eksisterende stald	Malkeko, tung race	140		Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-
	Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	36		Dybstrøelse (hele arealet)	-
	Kvie / stud, tung race (6 - 27 mdr.)	114		Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-
Bygning 4 Ny kalve- stald	Småkalv, tung race (0-1 mdr.)		325	-	Dybstrøelse (hele arealet)
	Tyrekalv, tung race (40-55 kg)		3.900	-	Dybstrøelse (hele arealet) (150 stipladser)

Tabel 6: Oversigt over staldsystemer og dyrehold i de enkelte stalde (malkecenter integreres i stald 1 og evt. ændring af gulvsystem (alternativ 3)).

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal føre registreringer over husdyrproduktionen på ejendommen.

Kommunen finder, at der skal stilles vilkår som sikrer, at ansøger anvender de staldsystemer og teknologier, som der er oplyst om i ansøgningen. På den baggrund stilles vilkår om, at der skal etableres faste drænedede gulve med 2 % hældning mod drænen og krav til hyppighed og metode til skrabning i de nye kostalde afhængig af valg af teknologi.

Foder

Der etableres i forbindelse med udvidelsen et ensilagesiloanlæg (bygning 9 jf. kort 2 og 3) på 50 x 100 m svarende til i alt 5.000 m², og med vægge som sidebe-grænsning, der har en højde på maks. 3 m. Indkørsel i siloen foretages fra syd. Der etableres afløb fra pladsen til eksisterende beholder med 1.120 m³ opbevaringskapacitet (bygning 10 jf. kort 2 og 3). Opbevaringskapaciteten på ejendommen øges herved til 4,3 mio. FEN. Herved vil al majsensilage kunne opbevares på ejendommen, og der vil evt. kun være behov for tilførsel af græsensilage fra anden ejendom. Der kan således forsat være behov for opbevaring af ensilage i markstakke.

Etablering og drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. I forbindelse med opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Idet ansøgningens oplysninger lægges til grund, er det kommunens vurdering, at der ikke herudover skal stilles vilkår til fodringen, eller til håndteringen og opbevaringen af foder og ensilage i siloer, da dette betragtes som tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

I tilfælde af at alternativ 2 eller 3 vælges skal husdyrlovens beskyttelsesniveau dels opfyldes ved anvendelse af foderkorrektion hos malkekøer. Der stilles vilkår herom.

Gødningsproduktion

Gødningsproduktionen er oplyst i ansøgningen og fremgår af tabel 7.

	Mængder	Opbevaringsanlæg
Flydende husdyrgødning	35.460 m ³ + 160 m ³ ajle + 6.000 m ³ vaskevand (sandseparation) - 1.239 m ³ nedbør = 40.381 m ³	Fast overdækket gyllebeholder på 2.500 m ³ 2 stk. fast overdækkede gylleholdere på hver 7.000 m ³ Rågylletank 200 m ³ I alt 16.700 m ³
Dybstrøelse	1.525 t	Møddingplads med kapacitet på minimum 382 t

		Komposteret gødning udlægges i markstak
--	--	---

Tabel 7: Opbevaringskapacitet. Gødningsproduktionen er beregnet ud fra, at dyrene er på stald hele året.

Mængden af flydende husdyrgødning er inklusive opsamlet ajle fra møddingspladsen og vaskevand fra sandseparationsprocessen.

I gødningsnormen for gylle, der benyttes til at beregne den samlede gylleproduktion, er der indregnet drikkevandsspild, vand fra vask af stalde, regnvand i gyllebeholdere mv. Da alle gyllebeholdere forsynes med fast overdækning er den samlede gylleproduktion fratrukket nedbørsmængden. Ansøger oplyser, at flydende husdyrgødning i dag afsættes til afgangning på biogasanlæg, og at dette forventes videreført i den ansøgte drift.

I forbindelse med udvidelsen etableres der en møddingsplads på maksimalt 400 m² med en opbevaringskapacitet på minimum 382 m³ for fast husdyrgødning svarende til 3 måneders opbevaringskapacitet på møddingspladsen. Efter 3 måneders lagring af gødningen på møddingspladsen er den kompostlignende, så den kan opbevares i markstak.

Det er oplyst, at markstakke placeres hensigtsmæssigt i forhold til markdriften og ikke i tilknytning til ejendommen. Stakkene placeres ikke samme sted inden for en periode på 5 år.

Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning på ejendommen svarer i sig selv til 5 mdr. produktion. Ansøger oplyser, at der vil ske afsætning af minimum 13.586 m³ flydende husdyrgødning til biogas-selskab eller anden godkendt aftager for at opfylde kravet om minimum 9 måneder for flydende husdyrgødning. Opbevaringskapaciteten for fast husdyrgødning er væsentlig større, når det tages i betragtning at gødningen kan opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. I forbindelse med miljøtilsyn på husdyrbruget vil Esbjerg Kommune sikre, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Energi- og vandforbrug.

Husdyrbrugets energi- og vandforbrug i den eksisterende, såvel som ansøgte drift fremgår af tabel 8.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	100.000 kWh pr. år	650.000 kWh pr. år
Vand	5.000 m ³ pr. år	39.000 m ³ pr. år

Tabel 8: Energi- og vandforbrug

Vandforbruget forventes at stige fra 5.000 til 39.000 m³ pr. år. Forbruget forventes fordelt på 31.000 m³ drikkevand, 6.000 m³ til vask af sandet i sandseparationsprocessen samt 2.000 m³ til rengøring af stalde og kalvebokse.

Malkestalden vil blive vasket 2 gange daglig efter hver malkning. For kalveboksene vil der foregå en ugentlig vask svarende til det antal bokse, der er i ugeholdet.

I sandseparationsprocessen anvendes vand til vask af sandet, så det kan genanvendes hos køerne i sengebåsene. Ansøger oplyser, at det ikke er givet, at der vil blive anvendt drikkevand til denne proces, da opsamlet regnvand kan anvendes til denne proces.

Der anvendes ikke vand til vask af maskiner på denne ejendom.

I den nuværende drift indhentes vand fra Jernvedlund Vandværk. I ansøgt drift forventes vandforbruget dækket ved en kombination af vand fra egen boring og vandværksvand.

Energiforbruget forventes at stige fra 100.000 til 650.000 kWh pr. år i ansøgt. Heraf forventes der anvendt 150.000 kWh til drift af sandseparationsanlægget.

Det er oplyst, at ejendommen på Puggårdsvej 64 skal være kælvningscenter for goldkøer og kælvkvier fra øvrige ejendomme under Rønhave ApS. Det vil være ca. 30 % af de opstaldede dyr på ejendommen, der skal malkes dagligt, og derfor vil forbruget af energi og vand på ejendommen være begrænset i forhold til besætningsstørrelsen.

Energiforbrug registreres kvartalsvis og vandforbruget årligt.

Der er redegjort nærmere for vand- og energiforbruget i afsnittet vedr. "bedst tilgængelige teknik" (BAT).

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at de oplyste forbrugsudvidelser ligger indenfor rammerne af, hvad der må forventes i forhold til den ansøgte bygnings- og produktionsudvidelse. Det vurderes ligeledes, at de anførte ændringer i forbruget af energi og vand, som udvidelsen vil medføre, ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Råvarer og hjælpestoffer

Ansøger oplyser, at der vil blive opstillet en dieselolietank på ca. 1.800 liter på ejendommen. Tanken vil blive anmeldt ved opsætning. Der findes ikke olietanke på ejendommen i nudrift. Olietanke er omfattet af olietankbekendtgørelsen⁴ om indretning, etablering og drift af heraf.

I senere afsnit om driftsforstyrrelser og uheld er taget stilling til risici i forbindelse med opbevaring og håndtering af olier og kemikalier.

Der vil ikke blive opbevaret sprøjtemidler mv. til markdriften på ejendommen. Forbruget af råvarer til foder vil i ansøgt drift være ca. 1.250 ton pr. år. Råvarer opbevares i eksisterende bygning (bygning 7 jf. kort 2) og i det nyt råvarelager, der opføres i forlængelse heraf (bygning 8 jf. kort 2).

⁴ Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Der stilles ingen vilkår i relation til opbevaring af råvarer og hjælpestoffer.

Affald

Affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, gamle frønnede bil-dæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

Ansøger oplyser, at der i ansøgt drift ikke opbevares olieaffald på ejendommen.

Til brændbart affald vil der blive opsat en 8 m³ affaldscontainer placeret i tilknytning til ensilagesiloanlægget. Affaldet vil blive afhentet af privat firma.

Døde dyr vil blive opbevaret ved beholder til restvand (byg. 10 jf. kort 2), hvor det ligger ugeneret i forhold til naboer og forbipasserende ad Puggårdsvej.

Der forekommer normalt ikke medicinrester fra driften. Såfremt der skulle opstå rester heraf vil de blive bortskaffet i henhold til gældende regler. Brugte kanyler mv. vil blive opbevaret i brudsikker beholder og ligeledes blive bortskaffet efter gældende regler.

Der er pligt til at kildesortere og bortskaffe affald fra ejendommen i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes regulativ for husholdningsaffald samt regulativ for erhvervsaffald.

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevarings og håndtering af olie- og kemikalier i tilfælde af at husdyrbruget på et senere tidspunkt producerer disse typer affald.

Spildevand/restvand

Der vil i forbindelse med malkecentret blive etableret faciliteter med afledning af sanitært spildevand. Ansøger oplyser, at der på et senere tidspunkt vil blive indsendt en ansøgning om spildevandstilladelse.

Alt processpildevand fra driftsbygningerne herunder gylle, vaskevand fra stalde og og ajle fra møddingsplads ledes til gyllebeholder.

Der forventes etableret et sandseparationsanlæg ved det ansøgte projekt, hvor gyllen behandles inden afsætning til biogas-anlæg. Hvis dette anlæg vælges fra vil der i stedet blive etableret en pumpeledning for gylle til de nye gyllebeholdere (bygning 12 og 13). Derudover vil der blive etableret sugebrønde, således gyllen kan afhentes direkte fra staldene til biogas.

Ajle fra hver af de 6 sektioner med kalve, møddingspladsen og bygningen med sandseparationsanlægget mv. ledes ligeledes til de nye gyllebeholdere. Dette er vist på en afløbsplan, der er vedhæftet som bilag 1.

Sandseparationsanlægget placeres i et lukket rum med fast støbt underlag og afløb til gyllebeholder. I samme bygning opbevares det vaskede sand i plansiloer indtil det er klar til at blive genanvendt i staldene. Køresiloerne indrettes ligeledes med fast støbt bund og afløb til gyllebeholder.

Restvandet fra det nye ensilageopbevaringsanlæg udgør ca. 3.500 m³ pr. år, og ledes til eksisterende beholder med 1.120 m³ opbevaringskapacitet. Herfra vil restvandet blive udbragt på arealerne eller alternativt udsprinklet på en afgrøde. Såfremt restvandet ønskes udsprinklet vil der blive søgt om særskilt tilladelse hertil.

Tagvand ledes ud på jorden inden for egen matrikel eller alternativt vil der blive søgt om nedsivning via faskine. En anden mulighed er at tagvandet opsamles og anvendes til vask af gyllen i sandseparationsanlægget.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Esbjerg Kommune stiller vilkår om, at inden byggeriet påbegyndes skal der være ansøgt om og indhentet tilladelse til afledning af sanitært spildevand og evt. nedsivning af tagvand fra de nye bygninger.

Derudover stilles der vilkår om, at der skal indsendes en afløbsplan til Esbjerg Kommune, der beskriver afløbsforhold fra nye stalde, ny ensilageplads, ny møddingsplads samt befæstede arealer. Med afløb menes både afløb for flydende husdyrgødning og vand. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener fra fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Påvirkning af den omgivende natur behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne - naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring, behandling og udbringning af husdyrgødning.

Der forekommer ikke omrøring af gylle i de nye stalde, da staldsystemet ikke medfører at gyllen pumpes rundt. Det forventes, at gyllen fra staldene ledes til rågylletanken og sandseparationsanlægget ved at udnytte terrænhældningen. Der kan opstå behov for at dette foretages vha. pumpe/skraber.

Lugt kan forekomme ved pumpning/skrabning af gylle fra stalde til rågylletanken og den efterfølgende behandling af gyllen i sandseparationsanlægget. Separationsanlægget forventes at være i drift 14-15 timer i døgnet, men der kan opstå behov for at separere hele døgnet rundt. Der findes forskellige producenter af gylleseparationsanlæg på markedet, og nogle anlæg er mere lukkede end andre. Uanset valg af producent foregår separationsprocessen på Puggårdsvej 64 i et lukket rum, hvorfra lugtafgivelsen forventes at være begrænset. Det vaskede sand indeholder en meget lille andel organisk stof, og forventes ikke at give anledning til lugt. Tanke og beholdere til opbevaring af ubehandlet og behandlet gylle forventes ligeledes ikke at give anledning til lugt, idet disse overdækkes enten med teltdug eller låg.

Der vil kunne forekomme lugt i forbindelse med at biogasselskabets lastbiler afhenter gyllen til afgangning på biogasanlæg samt ved pumpning af gylle til gyllebeholdere. Derudover kan der opstå lugtgener ved returnering af afgasset gødning til gyllebeholderne. Det tager ca. 6-7 minutter at tømme/fylde en af biogasselskabets lastbiler.

Gødning forventes afhentet og afgasset gødning leveret ca. 17-18 gange pr. uge på Puggårdsvej 64. Dette foregår efter biogas-selskabets kørerute, men normalt i perioden kl. 6-18.

Omrøring foretages kun forud for udbringning af gødningen i planternes vækstperiode.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette.

Der er naturlig ventilation i både den eksisterende og de nye stalde.

Lugtgener fra staldene vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgenæfstande. Geneafstanden beskriver den afstand som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden beregnes i det digitale ansøgningsskema og resultaterne fremgår af tabel 9. Der sker automatisk en korrektion for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant. I den konkrete ansøgning er geneafstanden ikke korrigeret.

Områdetype	Minimums afstand til omkringboende (geneafstand)	Aktuel afstand Vægtet gennemsnitsafstand
Byzone	1.082,4 m	1.087,8 m
Samlet bebyggelse	Ikke beregnet	Større end 1.087,8 m
Enkelt bolig	205,6 m	403,8 m

Tabel 9: Lugt (malkecenter opføres som tilbygning til løsdriftsstald).

Områdetype	Minimums afstand til omkringboende (geneafstand)	Aktuel afstand Vægtet gennemsnitsafstand
Byzone	1.082,4 m	1.084,7 m
Samlet bebyggelse	Ikke beregnet	Større end 1.084,7 m
Enkelt bolig	168,2 m	413,0 m

Tabel 10: Lugt (alternativ 1 og 3, hvor malkecenter integreres i løsdriftsstald).

Nærmeste enkeltboliger uden landbrugspligt er Puggårdsvej 40. Som det fremgår af tabellen er den aktuelle afstand mellem Puggårdsvej 40 og 64 længere end lugt-geneafstanden, og dermed vurderes lugtgenekriteriet til enkeltbolig at være overholdt. Der er i ansøgningen ligeledes foretaget en lugtgeneberegning til naboerne på Puggårdsvej 60 og 68 (uden landbrugspligt), som viser at lugtgenekriteriet ligeledes er overholdt hertil.

Nærmeste byzone/fremtidig byzone er Jernved/Jernvedlund. Da den aktuelle afstand er større end den beregnede geneafstand vurderes lugtgenekriteriet til byzone/fremtidig byzone at være overholdt. Nærmeste samlet bebyggelse i landzone er ligeledes opmålt til byzone ved Jernvedvej/Jernvedlund, da der ikke er nogen samlet bebyggelse i nærheden. Der er ikke foretaget nogen beregning af geneafstanden til samlet bebyggelse i IT-ansøgningen. Denne overstiger i alle tilfælde ikke geneafstanden beregnet til byzone, og derfor vurderes lugtgenekriteriet også at være overholdt til samlet bebyggelse.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. I ansøgningen er der flere staldafsnit, der hver bidrager med en lugtemission. I ansøgningssystemets beregningsmodel er geneafstand til eksempelvis nabobeboelse (Puggårdsvej 40) beregnet til 205,6 m (tabel 9), hvilket ikke umiddelbart kan sammenlignes med den faktiske afstand til ejendommen. Da der er flere staldafsnit med en vis indbyrdes afstand, er der foretages en beregning, som viser, at den vægtede gennemsnitsafstand fra disse er 403,8 m. Da den vægtede gennemsnitsafstand er større end geneafstanden til nærmeste beboelse, er beskyttelsesniveauet for lugt overholdt. Beskyttelsesniveauet for lugt i forhold til nærmeste byzone og samlet bebyggelse er ligeledes overholdt. For det alternative projekt, hvor malkestalden integreres i en af løsdriftsstaldene er beskyttelsesniveauerne for lugt ligeledes overholdt til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som generende. Det vurderes, at staldanlæggene ikke vil medføre lugtgener for naboer.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener. For at sikre at husdyrbruget ikke giver anledningen til væsentlige lugtgener stilles der vilkår om, at sammensætningen af kvægtyper på stald på intet tidspunkt må medføre en større lugtemission end den, der er forudsat i lugtgeneberegningen. Endvidere stilles der vilkår om, at den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Støj og transport

De væsentligste støjkloder på et husdyrbrug er malke- og køleanlæg, pumper, staldventilation, transportere, foderblanding mv. Stationære og mobile støjkloder er i det følgende først beskrevet og herefter vurderet.

Al ventilation på ejendommen er naturlig ventilation, hvorfor der ikke er støj fra mekaniske ventilationsanlæg.

Der forekommer støj fra vakuumpumpen til malkeanlægget, som placeres ved malkestalden eller stald 1 (bygning 1 jf. kort 2). Pumpen er frekvensstyret og støjsvag og placeret indendørs, så støjgener herfra er begrænset. Pumpen vil være i drift fra kl. 5 til ca. kl. 8 og igen fra kl. 17 til kl. 20.

Blanding af foder vil foregå dagligt og udendørs umiddelbart syd for det nye ensilageopbevaringsanlæg. Det vil daglig have en varighed af ca. 3 timer ved fuld produktion. Foderblanding vil kunne foregå fra kl. 5 om morgenen af. Der vil skulle blandes 5-6 læs af ca. 20 min. varighed. Dette er ikke en konstant støjkilde, idet hvert læs udfodres i staldene, dvs. at der køres til og fra foderblandingen i denne periode.

Der er støj forbundet med pumpning af gylle fra staldene til rågylletanken og den efterfølgende behandling af gyllen i sandseparationsanlægget. Behandlingsanlægget forventes at være i drift 14-15 timer i døgnet, men kan forekomme hele døgnet rundt. Separationsanlægget på Puggårdsvej 64 placeres i et lukket og isoleret rum. Det vaskede sand opbevares i samme bygning under et halvtag, indtil det er så tørt, at det kan genanvendes i staldene.

Der vil kunne forekomme støj ved pumpning af gylle i forbindelse med at biogasselskabets lastbiler afhenter gyllen til afgang på biogasanlæg. Derudover kan der være støj ved returnering af afgasset gødning til gyllebeholderne. Det tager ca. 15 minutter at tømme/fylde en af biogasselskabets lastbiler. Gødning forventes afhentet og afgasset gødning leveret ca. 17-18 gange pr. uge i gennemsnit på Puggårdsvej 64. Dette foregår efter biogas-selskabets køreplan, men normalt i perioden kl. 6-18.

I sæsonen for udbringning af husdyrgødning vil der kunne forekomme transportere til/fra gyllebeholdere udover almindelig arbejdstid herunder også i aften- og nattimer. Det tager 2-3 min. at fylde en vogn, og der kan køres ca. 3 læs pr. time. Oprøring af gylletanke foretages alene før udbringning af gødning på arealer primært om foråret.

Ved oplagring af majsensilage i plansiloer kører der inden for tidsrummet kl. 7-22 konstant en gummiged i siloerne, som kører foderet op og fast. Kørsel i plansiloerne foregår i forbindelse med høst af majs i en periode på 5 dage i september/oktober. På høstdage vil der kunne være transportere hele døgnet rundt.

Markstakke med foder vil, såfremt det bliver aktuelt, blive placeret nord og nordøst for ensilagesiloeanlægget. Disse vil primært blive etableret inden for tidsrummet kl. 7-22.

Ansøger har indsendt kort over forventede interne transportveje på ejendommen. Kortene er vist i afsnittet "Støjgener" i bilag 3: Vurdering af bemærkninger. Som det fremgår af begge kort placeres transportvejene umiddelbart op ad og mellem

driftsbygningerne, og dermed så langt væk fra nærmeste naboer som muligt. Ansøger oplyser, at vejene for enderne af staldene vil blive anvendt ved fodring og kørsel i forbindelse med indskubning af foder med minilæsser samt ved evt. afhentning af gylle til afgangning.

Vurdering af støjkilder

For at sikre hensynet til naboerne har Esbjerg Kommune fastsat vilkår med støjgrænser ved nærmest liggende boliger. Vilkårene tager afsæt i de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder". Esbjerg Kommune har desuden stillet vilkår om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne skal udføres på virksomhedens bekostning.

I forbindelse med den ansøgte udvidelse har Esbjerg Kommune foretaget orienterende beregninger⁵ af støj fra følgende forskellige støjende aktiviteter på husdyrbruget: Transport til/fra gyllebeholdere, tømning af gyllebeholdere og stalde, pumpning og separation af sand fra gylle, foderblanding, malkeanlæg, transport af ensilage til/fra ensilagesiloanlæg samt oplagring af ensilage i siloer.

Orienterende støjberegninger vedr. transport til/fra gyllebeholdere viser, at støjkra-vene er overholdt, og der stilles dermed ingen vilkår i relation hertil.

Beregninger vedr. tømning ifm. udbringning af gylle fra de to nye gyllebeholdere viser, at støjkra-vene ikke er overholdt i nattetimerne ved naboerne på Puggårdsvej 40, 44 og 60 med mindre der etableres væsentlig afskærmning af støjkilden. Ansøger ønsker at orientere åbningen i teltdugen på de to nye gyllebeholdere, så gyllen suges op bagved gyllebeholderen i forhold til opholdsarealer ved nærmeste naboer, se kort 4. Med denne løsning overholdes støjkravet til naboerne, da støjen fra køretøjerne afskærmes væsentlig i naboernes retning. Der stilles vilkår om, at teltdugs-åbningen og pumpe- og sugestudsene på gyllebeholderne skal placeres i overensstemmelse med kortet.

⁵ Støjberegningsværktøjet er udarbejdet af Grontmij/Carl Bro Acoustica og tager udgangspunkt i den fælles nordiske beregningsmetode beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993 (med visse afvigelser).

Kort 4: Placering af åbninger i teltdug på to nye gyllebeholdere (blå farve). Grøn punkt angiver placering af åbningen/studsens. Rød farve angiver placering af anlæggene i alternativ 1 og 3.

Der er foretaget orienterende beregninger af støj fra gyllepumpning og sandseparationsanlægget til nærmeste nabo på Puggårdsvej 44. Beregningerne viser, at støjkravene er overholdt. Dermed vurderes kravet også overholdt til de øvrige naboer omkring gårdanlægget. Det er i beregningerne forudsat, at evt. pumper og separationsanlægget placeres i støjisoleret bygning. For at sikre disse forudsætninger opfyldes stilles der vilkår herom.

Orienterende støjberegninger vedr. mælkeanlægget viser, at støjkravene er overholdt, og der stilles dermed ingen vilkår i relation hertil.

Majs høstes 1 gang årligt, og vil i normale år kunne høstes og køres hjem på 5 dage. Ansøger oplyser, at som udgangspunkt foregår transporterne for hjemkørsel af majs i tidsrummet kl. 7-22, men der kan i perioden forekomme transporter hele døgnet rundt.

Esbjerg Kommune har foretaget en orienterende støjberegning for oplagring af ensilage i det nye ensilageopbevaringsanlæg og transport til/fra ensilageopbevaringsanlægget. Beregningerne viser, at støjkravene hos nærmeste naboer (Puggårdsvej 40, 44 og 60) kan overholdes på hverdage (kl. 7.00 – 18.00) og lørdage (kl. 7.00 – 14.00). På øvrige tidspunkter kan støjkravene ikke overholdes.

Ifølge Vejledning fra Miljøstyrelsen, Ekstern støj fra virksomheder (vejledning nr. 5/1984), kan den tidsmæssige definition af dag, aften og nat afviges ved toholdsdrift. På virksomheder, hvor arbejdet er stærkt sæsonbetonet, kan det ifølge vejledningen overvejes, hvorvidt det i sådanne situationer vil være rimeligt at afvige de vejledende støjgrænser.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ved ensilering af majs er tale om stærkt sæsonbetonet arbejde, der samtidig vurderes at have karakter af toholdsdrift. På den

baggrund stilles der vilkår om, at transport af majs til ensilageopbevaringsanlægget og oplagring i anlægget skal foregå på hverdage kl. 7-18 eller på lørdage kl. 7-14. Op til 5 dage pr. år må arbejdet foregå indtil kl. 23 og heraf må 2 foregå i weekender.

Foderblanding er i modsætning til ensilering en daglig kilde til støj på husdyrbruget. De orienterende beregninger viser, at støjkraevne er overholdt i såvel, dag-, aften og nattetimer, såfremt indkørsel i ensilageopbevaringsanlægget foregår fra syd mod nord og foderblandingen foregår umiddelbar syd for ensilageopbevaringsanlægget, så støjkilden afskærms i retning mod naboerne på Puggårdsvej 40, 44 og 60 af sidebegrænsninger i anlægget, bygninger eller oplagret ensilage i anlægget. For at sikre at forudsætninger opfyldes, stilles der vilkår herom.

De interne transportveje på ejendommen placeres umiddelbart op ad og mellem driftsbygningerne, og dermed så langt væk fra nærmeste naboer som muligt. Transporter til/fra gyllebeholdere og ensilageopbevaringsanlæg vurderes på baggrund af orienterende beregninger at kunne overholde støjkraevne.

Ansøger har oplyst, at i tilfælde af at sandseparationsanlægget ikke opføres, vil gylle til afgang på biogasanlæg (der afhentes i tidsrummet kl. 6-18) blive afhentet ved staldenes nordlige gavle eller i den nordligste halvdel af staldene og på den østlige side af staldene pga. terrænhældningen. Orienterende beregninger viser, at det kun delvist er muligt at overholde støjkraevne til naboen på Puggårdsvej 44, hvis afhentning foregår i den nordlige ende af staldene.

Ansøger har oplyst, at såfremt sandseparationsanlægget ikke opføres, og gyllen i stedet afhentes ved staldene, da vil gyllen ikke blive afhentet før efter kl. 7.00 ved stald 2 og 3. Ved stald 3, der er den vestligste stald nærmest naboen på Puggårdsvej 44, vil gyllen desuden ikke blive afhentet i weekender. Orienterende beregninger indikerer, at støjkraevne herved vil være overholdt. For at sikre at støjkraevne overholdes, fastholdes ansøgers oplysninger med vilkår.

Esbjerg Kommune har på baggrund af beboernes bekymringer for støjgener fra kælvende dyr og ved adskillelse af køer og småkalve været i dialog med kvægekspertter ved Seges. Ekspertterne oplyser, at køer typisk vil brøle, hvis de mangler foder eller er i brunst. På et dansk veldrevet kvægbrug mangler køerne ikke foder, lige som der på denne ejendom heller ikke forventes opstaldet køer i brunst. Nogle køer brøler 1-5 gange under en kælvning, mens andre ikke brøler. Når ko og kalv separeres fra hinanden brøler dyrene normalt ikke. Ekspertterne er ikke bekendt med at brøl fra dyr eller separering af køer og kalve har givet anledning til væsentlige gener for omgivelserne. Esbjerg Kommune har på baggrund af ekspertternes oplysninger foretaget orienterende støjberegninger ud fra en række konservative antagelser. Resultaterne indikerer, at støj fra dyrene kan overholde de tilladte maksimale støjniveauer ved de nærmeste naboer.

Beboerne på Puggårdsvej 49 har i høringsperioden klaget over støj fra bl.a. skrabning af foder til kreaturerne i de sene aftentimer på Puggårdsvej 64. Denne gene har ansøger afhjulpnet ved at påmontere et skraberblad med gummikant på skovlen, der anvendes til at køre foderet sammen. Ansøger har oplyst, at der også i den ansøgte drift vil blive skubbet foder ind med et skraberblad med gummikant eller noget tilsvarende, der reducerer støj. Dette fastholdes med vilkår, og Esbjerg Kommune forventer derfor ikke væsentlig støj fra denne aktivitet.

Øvrige støjklider på landbruget vurderes at overholde støjkraevne for blandet bolig og erhverv.

Transporter

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler før og efter udvidelsen. Tabel 11 indeholder en oversigt over transporttyper og antal i den nuværende, såvel som i den planlagte drift.

Transporttype	Nudrift	Ansøgt
Levering/afhentning af levende dyr	25	250
Afhentning af mælk	365	365
Indlevering af foder/råvaremix	15	50
Transport af eget foder herunder ensilering og halm	175	1.050
Fodertransport til anden ejendom	365	365
Dieselolie	10	10
Afhentning/levering af gødning ved biogas-selskab	125	900
Udbringning af gylle/afgasset gødning	175	550
Udbringning af dybstrøelse	20	65
Udbringning af restvand	-	140
Døde dyr	15	125
Renovation	25	25
Levering af sand	0	25
Anden fragt	10	20
I alt	1.325	3.940

Tabel 11: Oversigt over antal årlige transporter. En transport svarer til en til- og frakørsel.

Samlet set stiger det årlige antal af til- og frakørsler fra ca. 1.325 til ca. 3.940 dvs. en stigning på 2.625 transporter (197 %). Stigningen skyldes primært en større husdyrgødningsproduktion og et større foderbehov. Interne transporter, for eksempel i forbindelse med fodring, er ikke inkluderet i ovennævnte oversigt.

Alle transporter til og fra husdyrbruget foregår nu og forventes fremadrettet at foregå via den nuværende indkørsel til ejendommen.

Generelt vil transporterne primært foregå i dagperioden. I højsæson for udbringning af husdyrgødning og hjemkørsel af grovfoder til ensilage kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året. Mælk afhentes på alle tidspunkter på døgnet og sker efter mejeriets køreplan.

Ansøger oplyser, at dyrene på husdyrbruget på Puggårdsvej 64 vil blive fodret med den samme fodervogn, som anvendes på ansøgers anden ejendom på Jernvedvej 200. Der vil således være én daglig transport mellem Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64. Denne foregår gennem Jernved/Jernvedlund, og er inkluderet i ovenstående tabel.

Transporter med foder ved høst af grovfoder forventes at udgøre 950 pr. år. Hertil kommer 100 transporter (i alt op til 1.050 transporter) i de år, hvor der er behov for opbevaring af foder i markstakke.

Der stilles ingen øvrige vilkår i relation til transporter til og fra ejendommen.

Støv, fluer og skadedyr

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget. Det vurderes, at driften, i betragtning af afstanden til naboer, vil kunne foregå, uden at det medfører væsentlige støvgener. For at sikre, at

tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer vil blive bekæmpet efter de til enhver tid gældende retningslinjer og i sommerhalvåret vil der blive foretaget hyppig udmugning af dybstrøelse, så fluegener minimeres. Dybstrøelse kan i perioder blive opbevaret i markstakke, som vil blive placeret efter de til enhver tid gældende regler.

Ansøger oplyser, at ejendommen er og for ansøgt drift vil være tilmeldt ordning med privat firma om bekæmpelse af rotter.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

Ansøger oplyser, at der vil være fuld belysning i staldene i forbindelse med arbejde i de enkelte staldafsnit. Da anlægget forventes anvendt som kælvningscenter, hvor der vil være døgnovervågning, vil der være staldafsnit, hvor der kan være fuld belysning i næsten hele døgnet. Når der ikke arbejdes i staldafsnittet vil belysningen blive reduceret til maks. 10 lux.

På udvendige gavle mv. installeres der orienteringslys for medarbejdere og ved afhentning af f.eks. mælk. Der sættes ikke projektører op.

Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til ½ time ad gangen.

Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet kl. 22.00 til malkningen påbegyndes slukkes eller sænkes til maksimalt 10 lux med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i staldene.

Det vurderes, at husdyrbruget med de stillede vilkår kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Hvert 10. år kontrolleres gyllebeholderne af en autoriseret kontrollant. Minimum én gang årligt kontrolleres gyllebeholderne visuelt for eventuelle kabelbrud, skader på kabelbeskyttelse, revner og utætheder i elementer. Ved skade eller tegn på skade, kontaktes leverandør af gylletanke for udbedring af skaden.

De to nye gyllebeholdere er beliggende i en afstand af ca. 350 m nordøst fra nærmeste sø. Der er ingen vandløb nærmere beholderne.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til sikring af

gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m²) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren.

Beholdere der samtidig er beliggende i et risikoområde skal desuden have etableret en beholderbarriere, evt. i form af jordvold, der mindst kan tilbageholde den del af beholderens indhold, der er beliggende over terrænet. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen defineres et risikoområde som et område, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet.

Da gyllebeholderne på 7.000 m³ er beliggende mere end 100 m fra vandløb/søer og da terrænet ikke hælder mere end 6 grader er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip, og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

Opbevaring af olie- og kemikalier er beskrevet i afsnittet om råvarer og hjælpepestoffer. Der stilles vilkår til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Esbjerg Kommune finder, at der på et husdyrbrug af denne størrelse, bør forefindes en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, samt at der herefter til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen, som skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Landskab og kulturmiljø

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug fremgår det, at det påhviler kommunen at varetage hensynet til de landskabelige værdier.

Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Placering og erhvervsmæssig nødvendighed:

Dyreholdet på Puggårdsvej 64 udvides ved det ansøgte projekt fra 260,86 DE til 1.879,35 DE i kvæg. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, men et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes at være usædvanlig stort efter danske forhold.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse på Puggårdsvej 64, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Efter udvidelsen udgør det samlede bygningsareal ca. 4,5 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 7,0 ha. Medtages afskærmende beplantning omkring husdyrbruget udgør det samlede areal i stedet ca. 15,3 ha.

De 3 nye kostalde får en højde på maksimalt 12,5 m, en bredde på 36 m og en længde på maksimalt 264 m. Dertil kommer etablering af 2 nye gyllebeholdere med en diameter på 40 m og højde inkl. teltoverdækning på 12,5 m.

Ansøger ejer udover Puggårdsvej 64 også Jernvedvej 200, 6771 Gredstedbro, hvor der ligeledes er produktion af malkekvæg. Det er hensigten, at husdyrbruget på Puggårdsvej 64 skal udvides til at være et samlet kælvningscenter for ejendommene med husdyr drevet under Rønhave ApS. Der opføres dog ikke driftsbygninger i forbindelse med udvidelsen, der kan betegnes som fællesanlæg for ejendommene.

Esbjerg Kommune finder, at der udover bygningerne og anlæggenes størrelse ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foder- og gødningsopbevaringsanlæg mv.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Der lægges vægt på, at der er tale om et efter danske forhold meget stort dyrehold i kvæg, et meget stort bebyggelsesareal og at de nye bygninger kan karakteriseres som meget store landbrugsbygninger med industriel karakter. Esbjerg Kommune har derfor i det følgende foretaget en analyse af, hvorvidt det ansøgte projekt tilsidesætter de landskabelige værdier jf. husdyrlovens § 22 stk. 1.

Landskabelige hensyn og vurdering:

I forbindelse med byggeriet af nye anlæg er der foretaget en landskabsanalyse. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 2. De vigtigste uddrag af landskabsanalysen er gengivet og begrundet herunder.

Ansøger har indsendt visualiseringer af det ansøgte byggeri, som er vedlagt som bilag 4 (består af tre delbilag).

Det ansøgte vurderes at medføre en vis påvirkning af det stedlige landskab, idet der opføres store landbrugsbygninger i et sårbart og uforstyrret landskab. Påvirkningen forstærkes af, at gårdanlægget pga. dets omfang og størrelse adskiller sig fra den eksisterende bebyggelse i området. Desuden vil der pga. topografien og den sparsomme beplantning omkring ejendommen være indsigt til det ansøgte fra mange steder i det omkringliggende landskab.

Esbjerg Kommune vurderer, at det ansøgte byggeri på trods af områdets sårbarhed og påvirkningen af landskabet kan indpasses, så de landskabelige og kulturhistoriske værdier ikke tilsidesættes. Der lægges vægt på følgende:

- Bygningerne ligger placeret væk fra randen af de ånære landskaber, der udgør de mest sårbare landskaber i kommunen.
- Landskabets struktur og karakter er svag, og landskabet vurderes derfor at være tilpas robust til at det ansøgte byggeri kan indpasses.
- De nye bygningers arkitektur, materiale- og farvevalg samt bygningernes placering og orientering langs med højdekurverne tilgodeser landskabet.

For at tilgodese hensynet til det uforstyrrede landskab samt sikre at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, stilles der vilkår om bygningshøjde, placering af bygninger, materiale- og farvevalg, belysning og afskærmende beplantning.

I ansøgningen har ansøger oplyst, at der nordvest, vest og sydvest for anlægget etableres 6-rk læhegn, og eksisterende hegn nord for gårdanlægget vil blive vedligeholdt, se kort 5.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ud mod Puggårdsvej i øst og sydøstlig retning skal suppleres med beplantning for at reducere landskabspåvirkningen. Herved vurderes det ansøgte at være indpasset bedst muligt i landskabet.

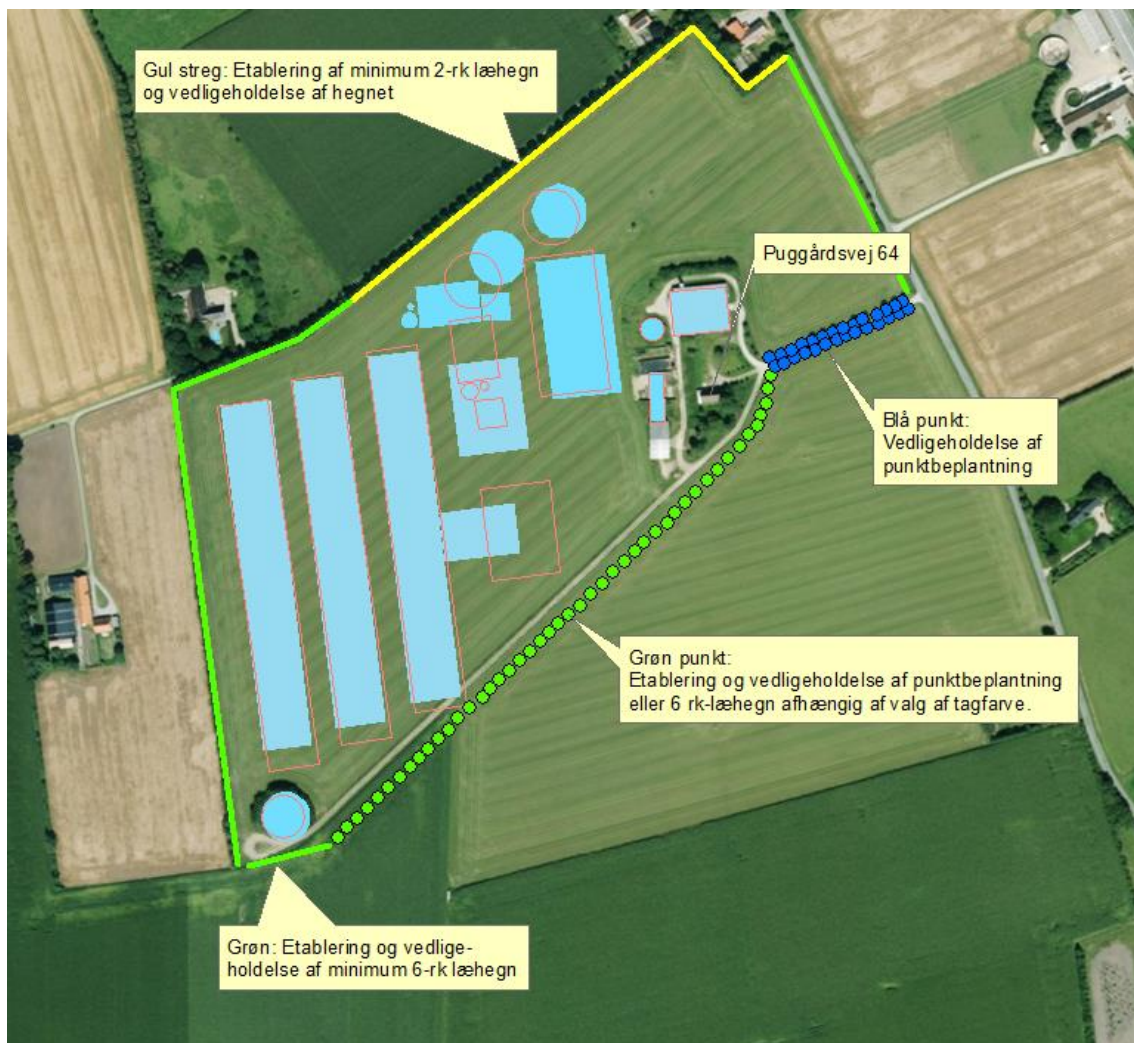
Vilkår til det ansøgte:

- Gyllebeholderne (bygning 12 og 13 jf. kort 2 og bygning 11 og 12 jf. kort 3) skal graves så langt ned i jorden som muligt.
- Gyllebeholderne (bygning 12 og 13 jf. kort 2) skal have samme højde og udseende, og må maksimalt opføres med en samlet højde over terræn på 12,5 m.
- Byggeriet af kostalde skal indledes med etablering af stald 1 (bygning 1 jf. kort 2), herefter stald 2 (bygning 2) og til sidst stald 3 (bygning 3).
- De 3 nye kostalde og malkecentret (bygning 1, 2, 3, 4 og 5 jf. kort 2) skal opføres med åbne sider, søstenelementer som vægge i gavle samt gavltrekanter og tage i antracitgrå (RAL 7016) eller mørkere farvenuance.
- Kalvestalden (bygning 5 jf. kort 2) og bygning med sandseparationsanlægget (bygning 15 jf. kort 2) skal opføres med gavltrekanter og tag i samme farve som de nye kostalde.
- I stedet for antracitgrå (RAL 7016) eller mørkere tagfarve kan der vælges ubehandlet cementgrå på bygning 1, 2, 3, 4, 5 og 15 jf. kort 2.
- Der må i de nye stalde ikke være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanter, og kun i begrænset omfang gennem øvrigt tagareal.
- Lyskilderne i de nye stalde skal rettes nedad og evt. afskærmes, så der ikke sker væsentlig lyspåvirkning af landskabet.
- Der skal omkring husdyrbruget etableres punktbeplantninger, som skitseret med grønne punkter på kort 5. Træerne skal være hvidpil af typen Salix alba Saba og skal plantes førstkommande plantesæson efter den første kostald (bygning 1 jf. kort 2) er opført. Træerne skal placeres med en afstand på 8 m og have en højde på minimum 200 cm ved plantning.

Hvis tage på bygning 1, 2, 3, 4, 5 og 15 jf. kort 2 opføres i ubehandlet cementgrå farve skal punktbeplantning (grønne punkter) på kort 5 erstattes af minimum 6 rækker afskærmende hegn.

- Alle punktbeplantninger skal være fritvoksende, og de må ikke beskæres. De må kroneløftes op til maksimalt 4,5 m over terrænhøjden. Forholdet mellem træernes stamme og krone må maksimalt være 1/3 hhv. minimum 2/3.

- Når punktbeplantningerne er veletablerede (15-20 m høje) kan hvert 2. træ i rækken af punktbeplantninger fjernes.
- De eksisterende og med blå punkt anviste træer på kort 5 skal bevares og vedligeholdes.
- Der skal etableres og vedligeholdes minimum 6 rækker afskærmende hegn omkring husdyrbruget, som skitseret med grøn streg på kort 5.
- Eksisterende hegn mod nord skal suppleres med 2 rækker afskærmende hegn, som skitseret med gul streg på kort 5. Både eksisterende og nye hegn skal bevares og vedligeholdes.
- Alle hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske med en andel af hvidpil af typen *Salix alba Saba* på minimum 20 %.
- Alle træer og buske skal plantes førstkommande plantesæson efter den første kostald (bygning 1 jf. kort 2) er etableret.
- Såfremt der nedlægges hegn eller træer, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme funktion.
- Efter byggeriet er afsluttet skal terrænforskelle udlignes, så terrænet skrån timer maksimalt 1:5 mellem og omkring staldene og andre bygninger.

Kort 5. Beplantning omkring husdyrbruget på Puggårdsvej 64. Blå farve er ansøgt projekt og rød streg er alternativ 1 og 3, hvor malkestalden integreres i stald 1.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold.

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak. Dette beskyttelsesniveau skal anvendes ved vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlige virkninger på miljøet. I særlige tilfælde kan der stilles vilkår, der rækker udover det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁶, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter et generelt krav om reduktion af ammoniakemissionen fra husdyrbrug i forhold til et referencestaldsystem. Det generelle reduktionskrav gælder for udvidelsen, samt for stalde der renoveres. Ved nyetableringer gælder kravet hele det nyetablerede anlæg. Niveauet for reduktionskrav fastlægges i forhold til ansøgningstidspunktet.

Det ansøgte projekt opfylder kravet om 30 % ammoniakreduktion. Som virkemiddel til at opfylde kravet:

- etableres der i de nye løsdriftstalde (bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2) senge-
stalder med faste drænedede gulve, 2 % hældning mod midten og 12 automati-
ske skrabbinger pr. døgn, der hører under typen med 4 % ammoniakfor-
dampning (bortset fra 45 malkekøer, der opstaldes på dybstrøelse).

Gennemføres i stedet alternativ 2 eller 3 etableres der i de nye løsdrifts-
stalder (bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2 og 3) sengestald med fast drænet gulv
med 3 gange manuel skrabbning pr. døgn med minilæsser kombineret med
90 % direkte udbringning og nedpløjning af dybstrøelse fra staldene (bortset
fra 45 malkekøer, der opstaldes på dybstrøelse) og reduktion af tildelt rå-
protein til malkekøerne (156 g råprotein pr. kg fodertørstof).

Samlet stiger ammoniakfordampningen fra 2.435,88 kg N/år til 9.426,39 kg N/år.
De anførte tiltag ovenfor medfører, at ammoniakfordampningen fra stald og lagre
reduceres med 444,91 kg N mere, end hvad der er krævet for at opfylde am-
moniakreduktionskravet på 30 %.

Det bemærkes, at der i forbindelse med sagsbehandlingen er indsendt tre fiktive
ansøgningsskemaer for de tre alternative projekter, alternativ 1, 2 og 3. Fælles er
at det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt i alle indsendte ansøgnings-
skemaer.

⁶ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Naturvurdering for Puggårdsvej 64

På ejendommen Puggårdsvej 64 sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsen ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med naturvurderingen.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.300 meter fra anlæg

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.300 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om søer og enge. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.300 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

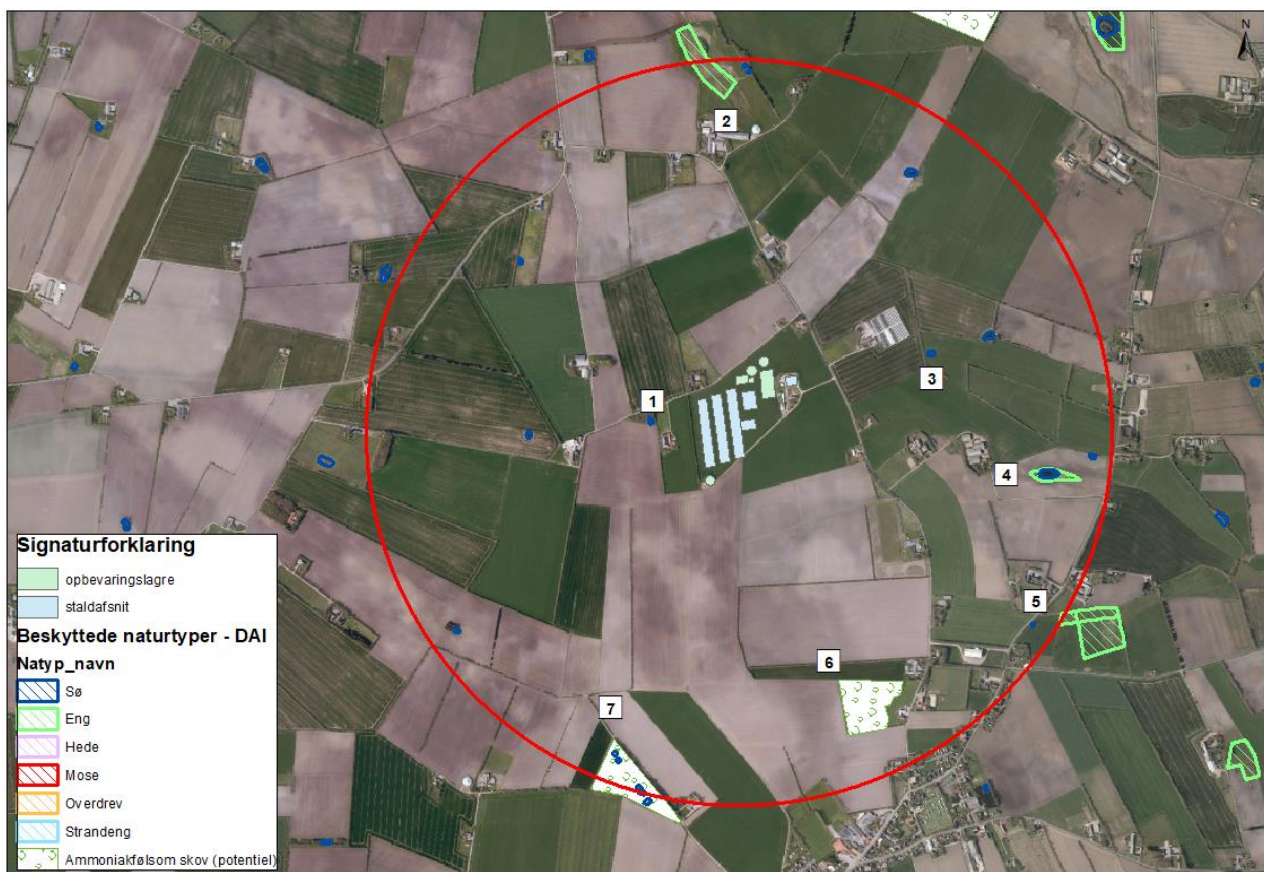
Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 15,9 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring Puggårdsvej 64 er baggrundsbelastningen på gennemsnitlig 16,7 kg N/ha/år.

Det fremgår af forarbejderne til husdyrloven (lovforslag L12 og efterfølgende lov nr. 122/2011) og gældende klagenævnsspraksis (jf. NMK-132-00091 og NMK-132-00109), at overholdelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel vil være tilstrækkeligt til, at undgå væsentlig miljøpåvirkning med ammoniak. Det kan dog i helt særlige tilfælde, herunder i særlig grad hvis Natura 2000-kortlægningen ikke er korrekt, være behov for at foretage en konkret vurdering efter habitatreglerne.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig. På den baggrund vurderes det, at omkringliggende habitatnaturtypelokaliteter ikke lider skade ved det ansøgte.

Vurdering i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur

Repræsentative naturområder inden for 1.300 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet (kort 6).

Kort 6: Anlægget med omkringliggende naturområder og nummererede naturpunkter. Cirklen har en radius på ca. 1.300 m.

I tabel 12 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af mer- og totaldeposition, afstand til anlæg, andre husdyrbrug, der bidrager kumulativt samt naturkategori og beskyttelsesniveau. Naturkategori defineres som i bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, der også fastsætter beskyttelsesniveauet for henholdsvis kategori 1, 2 og 3 natur. Det bemærkes, at der er angivet worst-case ammoniak-belastning af naturarealerne fra de forskellige ansøgte scenarier i dette projekt.

Naturpunkt (nr. og naturtype)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (m)	Natur-kategori	Kumulation*	Beskyttelsesniveau**
1. Sø	4,9	5,0	180	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
2. Eng	0,2	0,3	1.075	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
3. Sø	0,5	0,9	493	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
4. Eng	0,5	0,7	955	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
5. Eng	0,3	0,4	1.254	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
6. Potentiel ammoniakfølsom skov	0,2	0,3	835	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
7. Potentiel ammoniakfølsom skov	0,2	0,2	1.033	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering

* Antal andre husdyrbrug der bidrager til kumulation.

**Jf. husdyrgodkendelses-bekendtgørelsens bilag 3.

Tabel 12. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

For husdyrbrug over 15 DE gælder, at disse ikke må etableres, udvides eller ændres, såfremt de ligger mindre end 10 m fra de naturområder, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 1 og 2 natur). I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 inden for 10 m fra anlægget.

Det fremgår af tabel 12, at der sker afsætning af ammoniak på lokaliteterne med nummer 6 og 7, der vurderes at være kategori 3-natur. Det fremgår ligeledes af tabellen at husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt.

Kategori 3-naturlokaliteter kan ifølge husdyrloven sikres mod merbelastning med ammoniak, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Det vurderes, at overholdelse af dette beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre mod tilstandsændring af lokaliteterne og er i overensstemmelse med gældende klagenævnspraksis på området (jf. NMK-132-00522).

Der er ingen kategori 1 og 2 natur i nærheden af anlægget. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

Vurdering i forhold til naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3

Husdyrlovens beskyttelsesniveau omfatter langt størsteparten af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om nogle søer og ferske enge omkring anlægget.

Der er registreret flere søer indenfor 1.300 m fra anlægget (kort 6). For små søer i agerlandet gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af søerne fra anlægget vil være af mindre betydning og ikke væsentlig.

For de omkringliggende ferske enge gælder, at der ikke er registreret særligt ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter, som ikke er omfattet af kategori 1-3 ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter

I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 1.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til godkendelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur

De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end husdyrlovens beskyttelsesniveau, således som det er fastlagt i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende

husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 2,5 km fra anlægget. Det drejer sig om habitatområde nr. 80 – Kongeå, se udpegningsgrundlag i bilag 5. Området modtage en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra ejendommen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddensee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i bilag 3 til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet i bilag 3, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 1.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er

anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne godkendelses bilag 5.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 11,2 km SV for anlægget), grøn kølleguldsmed (ca. 1,3 km NV for anlægget), strandtudse (ca. 8,9 km SV for anlægget), løgfrø (ca. 1,2 km NV for anlægget), stor vandsalamander (ca. 3,8 km N for anlægget) og birkemus (ca. 14,3 km S for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved etablering og driften af anlægget.

Især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder omkring ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Ilsted Å.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arteres yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal kommunen sikre sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Ved fastlæggelse af den "bedste tilgængelige teknik" anvendes Miljøstyrelsens BAT standardvilkår. BAT standardvilkårene anviser en metode til at fastlægge emissionsgrænseværdier for husdyrbrugets samlede anlæg.

Grundlaget for reduktionen i næringsstofforureningen er i lovgivningen baseret på, at der kan anvendes differentierede virkemidler. Det er således op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i anvendelse for at opfylde emissionsgrænseværdien.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak (stald og lager)

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdien⁷ for ammoniak ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget, hvor der særligt skelnes mellem eksisterende og nye staldanlæg. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

Ved det ansøgte projekt opføres der tre nye løsdriftsstalde, et malkecenter (enten som en ny selvstændig bygning eller alternativt integreret i en af løsdriftstaldene), en kalvestald, et råvarelager, tre gyllebeholdere med fast overdækning, et sandseparationsanlæg, en møddingsplads samt et ensilageopbevaringsanlæg. Udvidelsen af dyreholdet foregår i nye bygninger, og den eksisterende stald på ejendommen ændrer anvendelse til opbevaring.

Ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår kan emissionsgrænseværdien for den samlede, årlige ammoniakemission fra anlægget, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, beregnes til 9.432,72 kg NH₃-N.

I ansøgningen på Puggårdsvej 64 er der en samlet årlig ammoniakemission på 9.269,35 kg NH₃-N for såvel det ansøgte projekt, hvor malkestalden udgør en selvstændig bygning og for det alternative projekt (alternativ 1), hvor malkestalden integreres i kostalden.

Ansøger har som alternativ til staldsystemet i staldene indsendt to fiktive ansøgnings-skemaer (skema id 106.974 og 108.646), hvor der i stedet for 12 automatiserede skrabbinger pr. døgn foretages tre manuelle skrabbinger (hver 8. time) med minilæsser eller lign. pr. døgn kombineret med 90 % direkte udbringning af dybstrøelse fra stald til nedpløjning og reduktion af tildelt råprotein til malkekøerne (156 g råprotein pr. kg fodertørstof). Gulvene vil blive rengjort ved skrabbning, når dyrene malkes eller fodres.

⁷ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer), Miljøstyrelsen maj 2011.
Konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer, Miljøstyrelsen februar 2012

Effekten af hver enkel skrabning af faste drænede gulve er undersøgt i en del af en VERA-test⁸ men ikke færdigtestet. Foreløbige resultater viser, at der ikke er nogen større ammoniakemission fra gulvsystemet ved at skrabe gulvene 12 gange i stedet for to gange pr. døgn. Dette indikerer, at hyppigheden af flere end to skrabninger pr. døgn ikke er afgørende for gulvsystemets lave ammoniakemission sammenlignet med øvrige typer af staldsystemer hos kvæg.

Esbjerg Kommune har ud fra et forsigtighedsprincip alligevel vurderet, at effekten af de tre manuelle skrabninger bør fastsættes til at være mindre end 12 automatiserede skrabninger pr. døgn.

I www.husdyrgodkendelse.dk kan der ikke direkte indtastes en effekt af manuel skrabning på faste, drænede gulve. I stedet er sengestald med spalter (kanal, line-spil) indtastet i ansøgningsskemaet, der ved 6 skrabninger pr. døgn (hver 6. time) beregningsteknisk har en ammoniakemission svarende til faste, drænede gulve. Den samlede effekt af skrabningerne er fastlagt til 33 % svarende til 5,5 % pr. skrabning. Tilsvarende er effekten af hver manuel skrabning på Puggårdsvej 64 fastsat til 5,5 % ammoniakreduktion svarende til i alt 16,5 % ved tre manuelle skrabninger pr. døgn.

Ifølge ansøgningerne (skema id 106.974 og 108.646) er der en årlig ammoniakemission på 9.426,39 kg NH₃-N.

Da niveauet for ammoniakemission er lig eller mindre end den vejledende emissionsgrænseværdi vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse ammoniakemissionen fra stald og lager ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi, fodringstiltag, samt opbevaring af husdyrgødning.

De virkemidler der er anvendt på Puggårdsvej 64 fremgår af følgende redegørelse vedrørende staldindretning, fodringstiltag og opbevaring samt direkte udbringning af husdyrgødning.

Staldsystem/-teknologi

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og staldsystem/-indretning:

- Ved det ansøgte projekt eller alternativ 1 etableres der i de nye løsdrifts-stalde (bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2) sengestalde med faste drænede gulve med 12 automatiske skrabninger pr. døgn og ajlefløb, der hører under typen med 4 % ammoniakfordampning (bortset fra 45 malkekøer, der opstaldes på dybstrøelse).
- Gennemføres i stedet alternativ 2 eller 3 etableres der i de nye løsdrifts-stalde (bygning 1, 2 og 3 jf. kort 2) sengestald med fast drænet gulv med 3 gange manuel skrabning pr. døgn med minilæsser kombineret med 90 % direkte udbringning og nedpløjning af dybstrøelse fra staldene (bortset fra 45

⁸DCA report no. 110 december 2017: "Ammonia emission from Danish cubicle barns for dairy cows – effect of floor type and manure scraping". Aarhus University. Danish Technological Institute, AgroTech, SEGES.

malkekøer, der opstaldes på dybstrøelse) og reduktion af tildelt råprotein til malkekøerne (156 g råprotein pr. kg fodertørstof).

For at sikre at forudsætningerne for ammoniakberegningerne i ansøgningskemaet er opfyldt, stilles der vilkår om, at nye stalde og gyllebeholdere skal indrettes i overensstemmelse med ansøgningen (afhængig af valg af teknologi).

Fodringstiltag

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og foder:

- Ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af vand, hvorved risikoen for forurening af det omkringliggende miljø mindskes. Endvidere reduceres foderspild og foderet holdes renere til fordel for dyrenes velfærd.
- Der tages analyser af grovfoder, og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.
- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af årlig foderplanlægning.
- Fodertildeling sker ved vejning af foder.
- Hvis alternativ 2 eller 3 gennemføres, dvs. etablering af sengestald med fast drænet gulv, 3 gange manuel skrabning pr. døgn med minilæsser eller lign. og 90 % direkte udbringning og nedpløjning af dybstrøelse fra staldene, foretages der samtidig foderkorrektion, hvor foderets indhold af råprotein reduceres til 156 g råprotein pr. kg fodertørstof.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at det er BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

Opbevaring af husdyrgødning

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Gylle opbevares i gyllebeholdere, som kontrolleres hvert 10. år af en autoriseret kontrollant. Der ud over kontrolleres gylletankene visuelt én gang om året for evt. kabelbrud eller skader på beskyttelsen, samt betydende revner og utætheder på elementer. Ved skade eller tegn på skade, kontaktes leverandør af gylletank for udbedring af skade.
- En bestående gyllebeholder (bygning 11 jf. kort 2) er overdækket med telt-dug.
- Nye gyllebeholdere (bygning 12, 13 og 16 jf. kort 2) overdækkes med telt-dug.
- Spulevandtanken (bygning 17 jf. kort 2) etableres som en lukket tank.
- Omrøring af gylle i beholderne sker umiddelbart før og under gylleudkørsel.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at for så vidt angår BAT ved opbevaring af flydende husdyrgødning omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag.

For at sikre at emissionsgrænseværdien er overholdt stiller Esbjerg Kommune vilkår om fast overdækning af alle husdyrbrugets gyllebeholdere herunder nye beholdere

(bygning 12, 13 og 16 jf. kort 2) og lukket tank (bygning 17 jf. kort 2). Skader på de faste overdækninger skal reparerer, således overdækningerne er helt tætte.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ved fodring af malkekvæg vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, som overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Samtidig medfører manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, som tager hensyn hertil.

Da der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier til at reducere fosforudledning via fodring vurderer Esbjerg Kommune, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse fosforudledningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Øvrige parametre ved vurdering af "bedst tilgængelig teknik"

Vurderingen af BAT i forbindelse med udvidelse på Puggårdsvej 64 foretages også i forhold til følgende parametre:

- Management
- Forbrug af vand og energi
- Udbringning af husdyrgødning

Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT standardvilkår, at kommunen ved vurderingen af ovennævnte punkter kan anvende BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Miljøstyrelsen finder, at elementerne i BREF-dokumentet også kan anvendes for husdyrbrug med kvægbrug.

Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, at der forefindes beredskabsplaner der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser samt at registrere forbruget af næringsstoffer. Desuden er der beskrevet en række elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning herunder krav om gødningsplanlægning og -regnskaber samt retningsgivende normer for husdyrholdets næringsstof behov.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og management:

- Den daglige drift foregår med omhu og opmærksomhed, så driften er optimal med hensyn til ressourceforbrug og udnyttelse.
- Hjælpestoffer som medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- Opbevaring i plansiloer minimerer forbruget af plast i forhold til opbevaring i markstakke, derved mindskes affaldsproduktionen.
- Der fokuseres på, at den nye stald og produktionssystemer indrettes, så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til management har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik. Der stilles i godkendelsen vilkår om, at der som minimum sker en årlig registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette. Som tidligere nævnt

under ovenstående afsnit om driftsforstyrrelser og uheld, stilles vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan for husdyrbruget.

Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vand og energiforbruget, at forebygge spild fra drikkevandsinstallationer og reparere evt. lækager, at anvende naturlig ventilation i videst muligt omfang, at optimere evt. ventilationssystem og at installere energibesparende belysning.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og vand og energiforbrug:

- Kølevand fra mælkekølingen vil blive genanvendt til drikkevand til dyrene.
- Der anvendes drikkekar, som minimerer vandspild.
- Der anvendes naturlig ventilation i staldene.
- Belysningen i staldene vil blive LED-belysning.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til vand- og energiforbrug har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

For at sikre at mælkekøleanlægget fungerer energimæssigt optimalt stilles vilkår om, at anlægget skal kontrolleres 1 gang pr. år af autoriseret firma, og at anlægget skal serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift.

Som nævnt under management stilles der i godkendelsen vilkår om, at der minimum sker en årlig registrering af vand- og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette.

Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken til arealet og afgrødernes behov. Det er BAT at undgå at sprede gødningen, når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne, samt at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer.

Alle disse tiltag er implementeret i dansk lovgivning. Heraf kan nævnes harmonikrav samt bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i marken samt krav til kvælstofudnyttelse. Der er endvidere krav om, at der skal planlægges samt føres journal over gødningsudbringningen, hvilket foretages via mark- og gødningsplaner. Desuden er der fastsat specifikke regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Samlet set vil den generelle regulering føre til, at udbringningen af husdyrgødning vil ske i overensstemmelse med BAT. Esbjerg Kommune vurderer således, at det ansøgte overholder BAT, og at det ikke er nødvendigt at stille skærpede krav til udbringning af husdyrgødning.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknik"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter. Det vurderes, at det som følge af BAT redegørelsen ikke er nødvendigt at skærpe det gældende beskyttelsesniveau.

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler, gylletanke, mødding- og ensilagepladser, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning og ensilageaft.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Alternative muligheder

Ansøger oplyser, at der er vurderet alternative placeringer af staldanlæggene, men i forhold til gener for omgivelserne, og den interne logistik på ejendommen er de angivne placeringer fundet bedst egnede.

0-alternativet:

Ansøger oplyser, at såfremt der ikke meddeles godkendelse til opførelse af det ansøgte anlæg på Puggårdsvej 64, vil alternativet være at opføre et kælvningscenter på Jernvedvej 200, der tilbage i 2018 fik miljøgodkendelse til et tilsvarende dyrehold. Der blev indsendt separate ansøgninger om miljøgodkendelse på samme tidspunkt for hhv. Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64, fordi de ikke kan behandles som én samlet ansøgning. For opførelse af kælvningscenter, der kan tilgodese velfærden for dyrene samt de arbejdsmæssige forhold for medarbejdere, vil et anlæg på Puggårdsvej være at foretrække, idet der her er et mere frit byggefelt med bedre velfærd for såvel dyr som personale. Endvidere vurderer ansøger, at et nyt samlet anlæg vil fremtøne mere harmonisk i landskabet end ved tilbygninger til det eksisterende anlæg på Jernvedvej 200, hvor der i højere grad vil være behov for at tage hensyn til eksisterende bygninger.

Høring

Der er foretaget en 6 ugers offentlig høring af udkast til miljøgodkendelse i perioden den 9. april – 21. maj 2019.

Derudover er der foretaget 14 dages høring af visualiseringer af byggeriet i perioden den 28. august – 11. september 2019.

I forbindelse med den 6 ugers offentlige høring er der kommet bemærkninger fra

- Fællesudvalget for foreningerne i Jernved og Jernvedlund. Udvalget er en paraplyorganisation for følgende foreninger: Jernved Idrætsforening, Jernved Ungdoms- og gymnastikforening, Jernved Cykelklub, Seniorklubben Jernved/Gredstedbro, Ribe Hundevenner, Jernved/Gredstedbro Sognearkiv og Jernved Kulturhus
- Beboerne på følgende 20 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 28, 30, 34, 35, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 72, 76, 79, 80

- Beboer på Puggårdsvej 26

Derudover er der modtaget kommentarer fra ansøger til ovenstående bemærkninger.

Der er den 21. januar 2020 modtaget yderligere bemærkninger fra beboerne på følgende 20 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 28, 30, 34, 35, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 72, 76, 79, 80.

Der er ifm. den 14 dages partshøring af visualiseringer af byggeriet modtaget 1 høringssvar fra:

- Beboerne på følgende 17 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 30, 34, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 76, 79, 80

Alle bemærkninger, der er modtaget, er beskrevet og vurderet i bilag 3.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Esbjerg
Kommune

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk

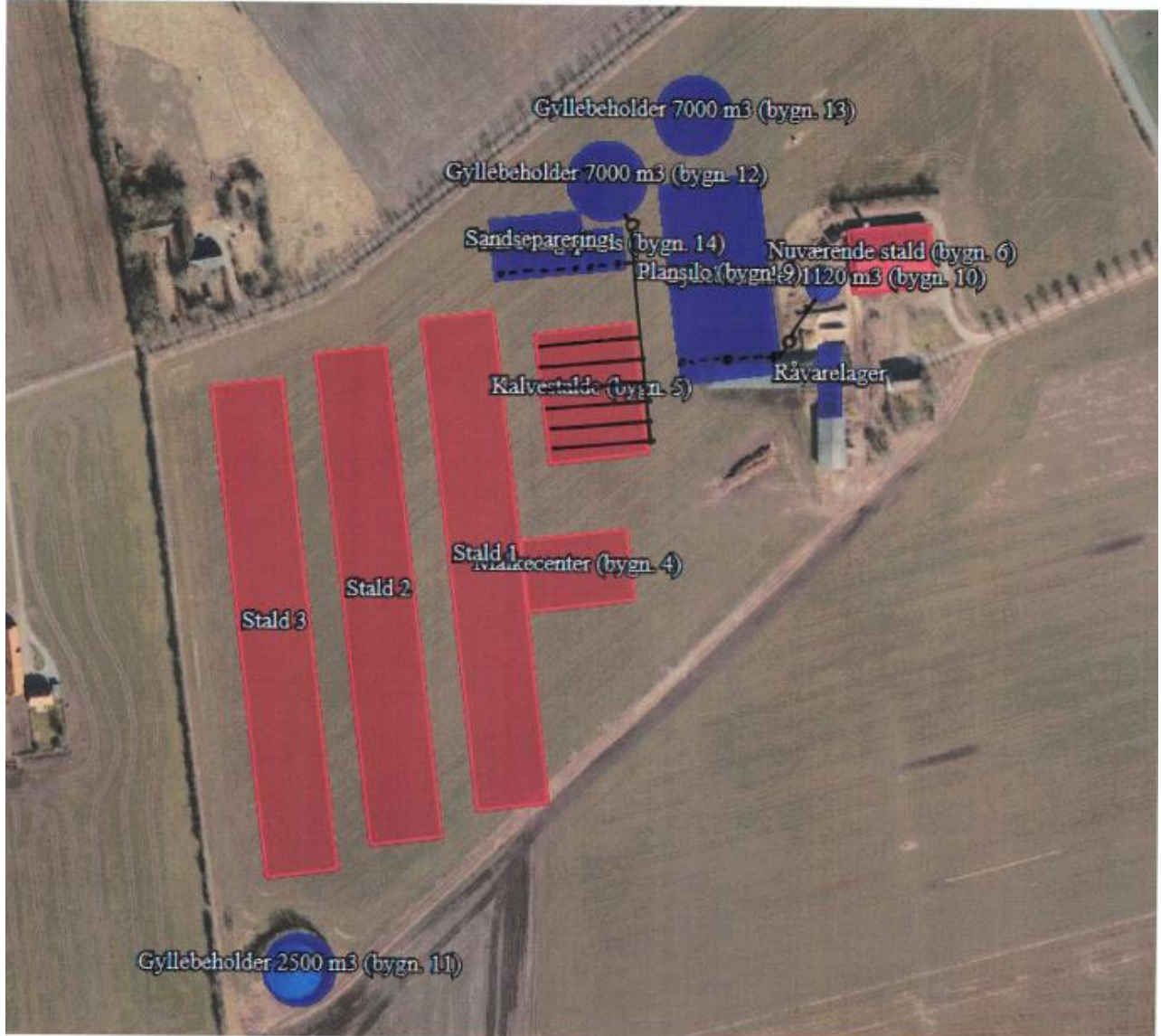

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato 10. februar 2020
Sagsid 17/17963
Sagsbehandler Christian Damgaard Andersen
Telefon direkte 76 16 51 24

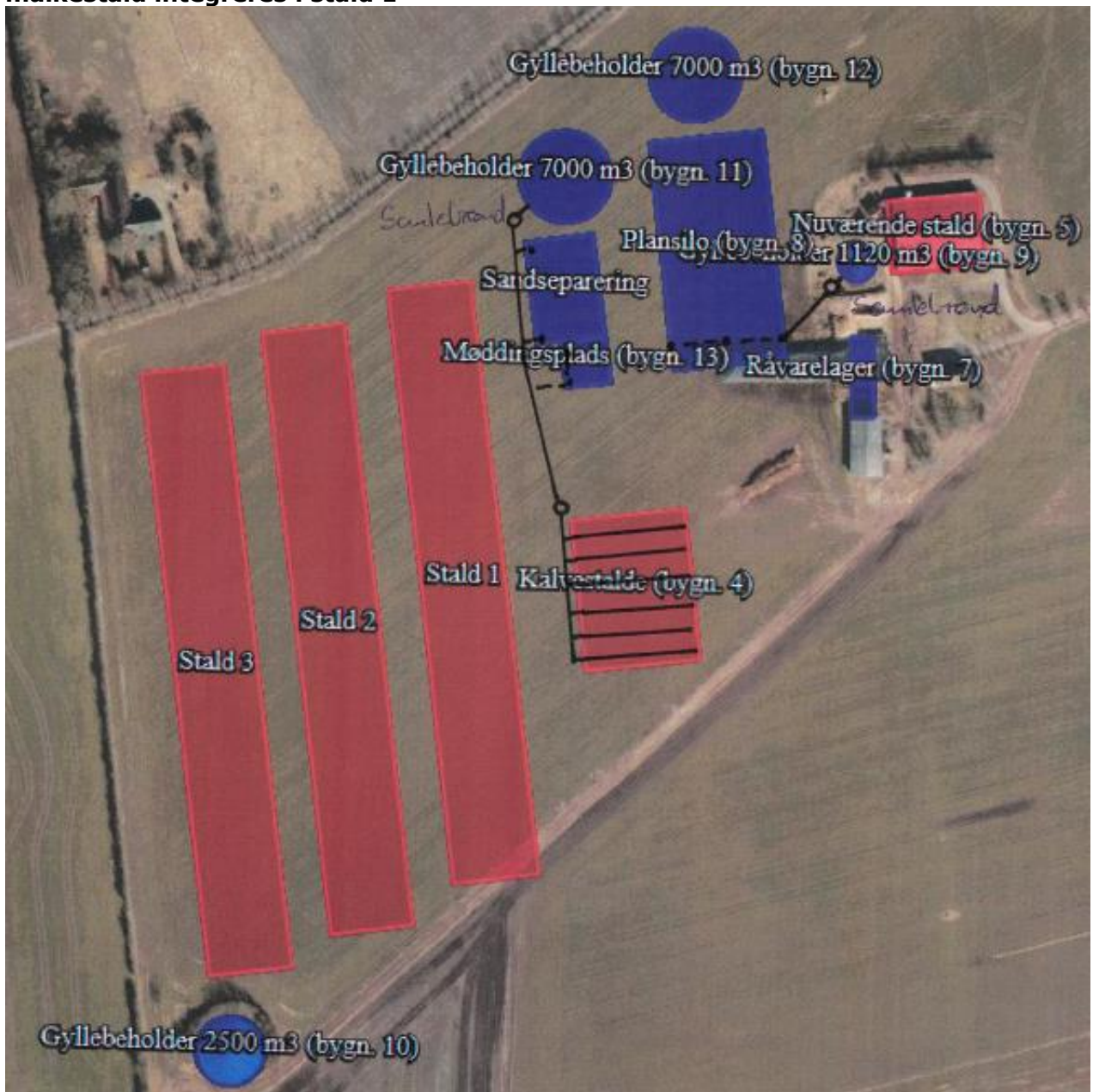
Afløbsplan

Afløbsplan for ansøgt projekt, hvor malkestald er selvstændig bygning

Kort 1: Afløbsplan (malkecenter er selvstændig bygning).

Afløbsplan for alternativt projekt (alternativ 1 og 3), hvor malkestald integreres i stald 1

Kort 2: Afløbsplan (malkecenter opføres som tilbygning til stald 1).

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato 10. februar 2020
Sagsid 17/17963
Sagsbehandler Christian Damgaard Andersen
Telefon direkte 76 16 51 24

Landskabsanalyse, Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro

Projekt

Ansøgt projekt:

Kort 1: Situationsplan (malkecenter opføres som tilbygning til stald 1). Numre refererer til tabel 3 i miljøgodkendelsen.

Alternative projekter (alternativ 1 og 3):

Kort 2: Situationsplan (alternativ 1 og 3), hvor malkecenter integreres i stald 1).
Numre referer til tabel 4 i miljøgodkendelsen.

I forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget opføres der:

- 3 kostalde på hver 9.000 m² (36 x 250 m). Alternativt 3 kostalde på hver 9.504 m² (36 x 264 m). Højde maks. 12,5 m.
- Et malkecenter på 1.944 m² (alternativt integreret i kostald på 9.504 m²). Højde maks. 12,5 m.
- Kalvestalde bestående af 6 sektioner på i alt 2.160 m² (6 x 60 m), højde 4 m.
- Et råvarelager på 350 m², højde 12,5 m.
- To gyllebeholdere på hver 7.000 m³ med fast overdækning (diameter 39 m), højde maks. 12,5 m.
- En møddingsplads på 400 m² (ca. 20 x 20 m).
- Et ensilagesiloanlæg på 5.000 m² (ca. 50 x 100 m), væghøjde 3 m.
- En bygning med sandseparationsanlæg (ca. 30 x 45 m), højde 8 m.
- En rågylletank med 200 m³ med fast overdækning, højde 5 m.
- En spulevandstank på 25 m³.

Med hensyn til materialevalg har ansøger oplyst, at gavlender på stalde vil blive opført med stålplader i trekanterne og gavlsider med søstenelementer. Siderne laves åbne med grå gardiner. Stål- og tagplader får en mørkere farve end gavlsider - ral nr. 7016 antracitgrå.

Omkring driftsbygningerne plantes 6-rk læhegn.

Den samlede bygningsmasse på ejendommen efter udvidelsen udgør i alt ca. 4,5 ha, og både stalde og gyllebeholdere antager en højde op til 12,5 m over terræn. Det bemærkes derfor indledningsvist, at det ansøgte er meget omfangsrigt i forhold til almindeligt dansk landbrugsbyggeri.

Med det ansøgte byggefelt opføres nybyggeriet i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger på Puggårdsvej 64, der som følge af nybyggeriets omfang dog kun udgør en underordnet del af det samlede anlæg.

På grund af byggeriets udstrækning opføres det samtidig i tilknytning til den eksterne gyllebeholder på ejendommen, der i dag ligger placeret ca. 350 m fra driftsbygningerne på Puggårdsvej 64. Dermed bindes de to nuværende separate bygninger sammen til en samlet bygningsmasse.

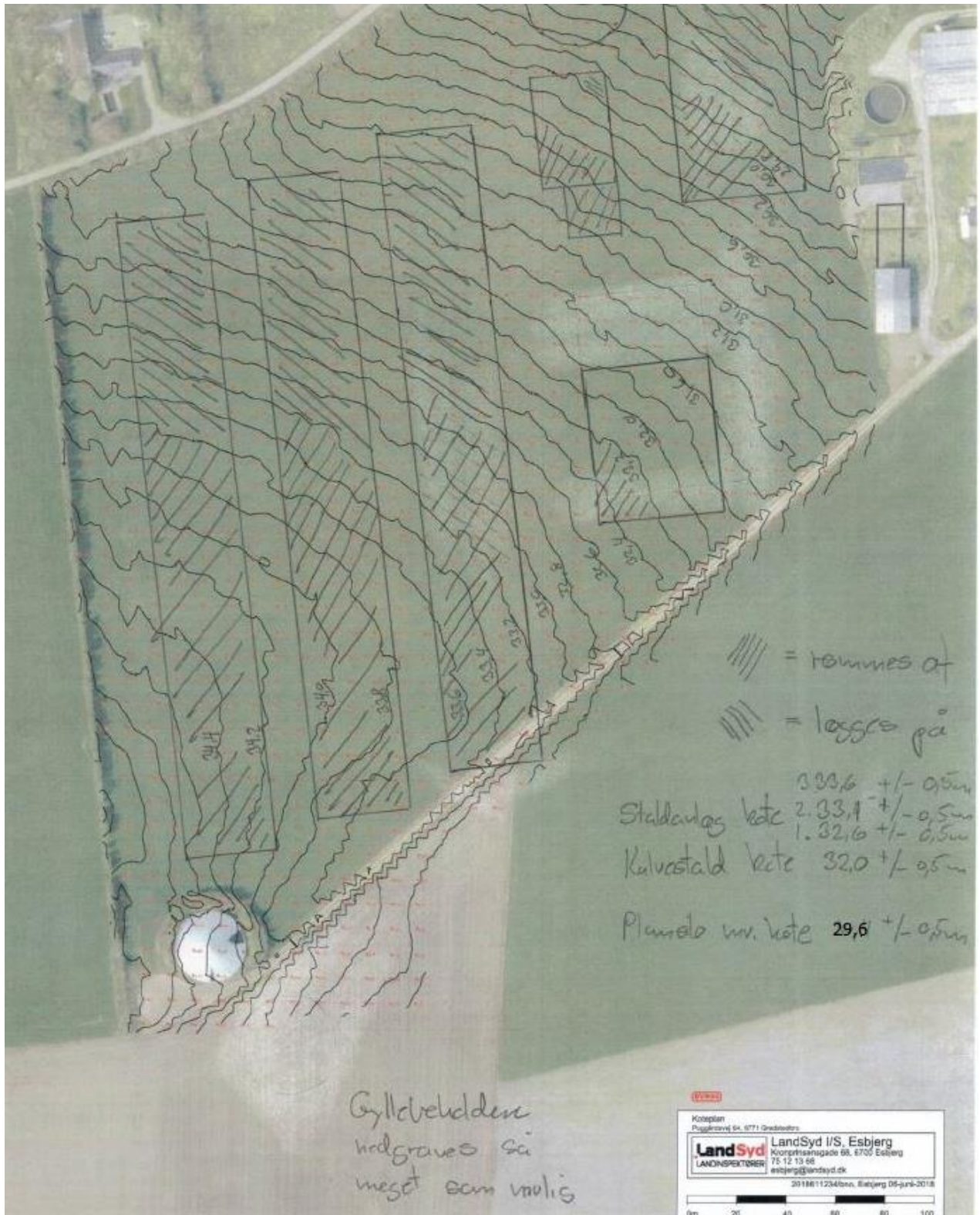
Ansøger har på baggrund af en koteplan for ejendommen udarbejdet af LandSyd I/S indsendt en skitse, se kort 3 og 4, der viser, hvorledes det nuværende terræn ændres på ejendommen ved etablering af det ansøgte byggeri.

For at indpasse de nye bygninger til landskabets topografi placeres bygningerne i den højdekote, der svarer til omtrent midten af bygningerne. Det betyder, at der på den ene side af bygningsmidten fjernes jord, som lægges til i den anden ende. Ansøger oplyser, at bygningerne placeres i følgende koter ved det ansøgte og alternative projekt (alternativ 1 og 3):

Stald 1:	Kote 32,6 m +/- 0,5 m
Stald 2:	Kote 33,1 m +/- 0,5 m
Stald 3:	Kote 33,6 m +/- 0,5 m
Kalvestald:	Kote 31,2 m +/- 0,5 m
	(Alternativt projekt: kote 32,0 m +/- 0,5 m)
Sandseparationsplads:	Kote 30,2 +/- 0,5 m
	(Alternativt projekt: kote 30,6 +/- 0,5 m)
Ensilagesilo:	Kote 29,6 m +/- 0,5 m

Kort 3: Højdekurver og bygningskoter (malkecenter opføres som tilbygning til stald 1).

Kort 4: Højdekurver og bygningskoter (alternativ 1 og 3, hvor malkecenter integreres i stald 1).

Fotos af området

Kort 5. Nuværende udtryk fra Puggårdsvej til husdyrbruget på Puggårdsvej 64 ved kig mod sydvest. Bygningen til højre er eksisterende stald på ejendommen. Rød stjerne angiver placering.

Kort 6. Nuværende udtryk fra grusvej mellem bygningsmasse og gyllebeholder ved kig mod nordøst. Rød stjerne angiver placering.

Kort 7. Nuværende udtryk fra grusvej mellem bygningsmasse og gyllebeholder ved kig mod sydvest. Rød stjerne angiver placering.

Bindinger

Væsentligste bindinger er:

- KP 18-30 Landskabskarakterområder (561.08)
- KP 18-30 Større uforstyrret landskaber

Bindingerne er udpeget i Esbjerg Kommuneplan 2018-30.

Landskabskarakterområde

Husdyrbruget er beliggende inden for landskabskarakterområde nr. 561.08 Darum – Gørding. Indenfor landskabskarakterområderne skal landskabets karakter understøttes og udvikles. Særlige natur- og kulturhistoriske værdier skal søges bevaret.

Større uforstyrret landskab:

De større uforstyrrede landskaber udgør de visuelt mest uberørte dele af det åbne land.

Det åbne land præges mange steder af store trafikanlæg, master, vindmøller eller store produktionsanlæg. Der er få steder tilbage, hvor det er muligt at opleve et uforstyrret landskab uden dominerende anlæg og aktiviteter. Det er vigtigt at sikre, at der ikke sker unødige indgreb i de tilbageværende større uforstyrrede landskaber.

Indenfor større uforstyrrede landskaber skal landskabet søges friholdt for større bygninger og anlæg. Større bygninger og anlæg, der ikke kan placeres andre steder skal søges placeret og udformet, så de i mindst mulig grad skæmmer landskabet.

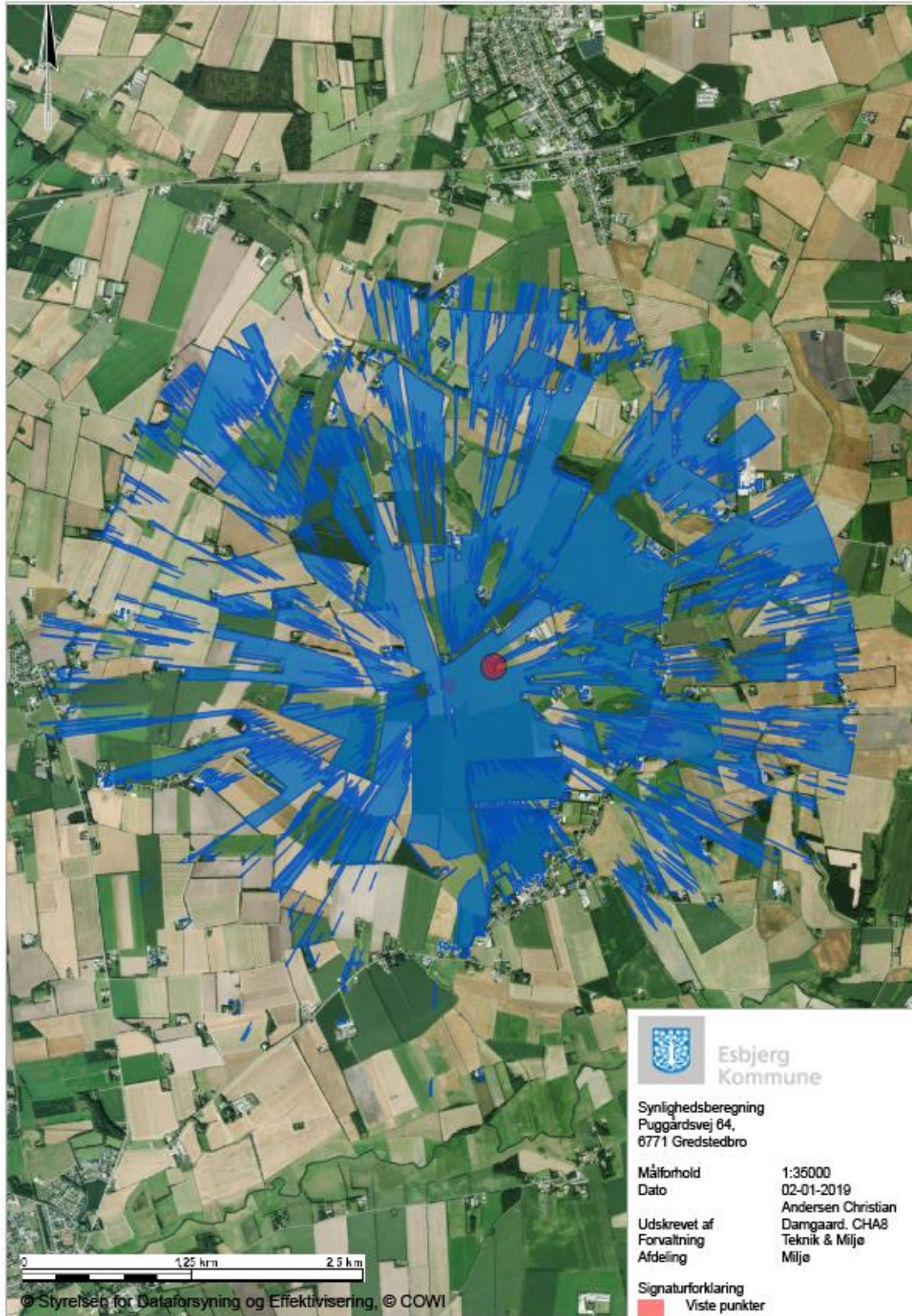
Topografi

Det ansøgte byggefelt er beliggende i kote 28 – 34 m. Gårdanlægget er beliggende på Holsted Bakkeø på et højdepunkt i landskabet. Terrænet falder i alle retninger på nær mod sydvest, hvor det lokale højdepunkt for området findes umiddelbart vest for den eksisterende gyllebeholder i kote 35 m. Fra byggefeltets højeste punkt falder terrænet i nordøstlig retning med 13 meter over en ca. 600 meter lang strækning.

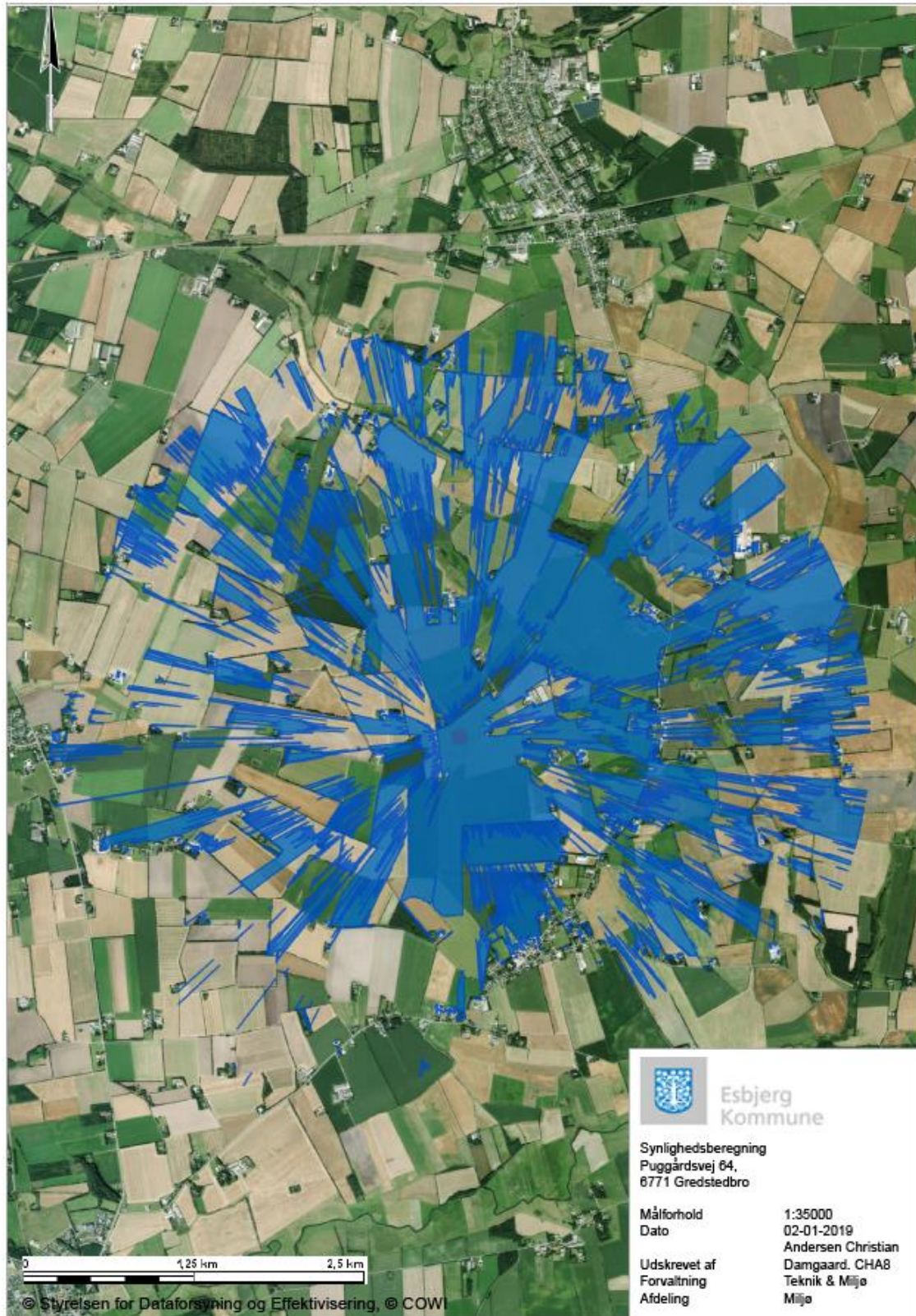
Synlighedsberegning:

Esbjerg Kommune har vha. af et værktøj baseret på Danmarks højdemodel foretaget beregninger, der illustrer hvor synligt de ansøgte stalde og anlæg er i landskabet inden for en radius af 3 km, se kort 8, 9 og 10. Værktøjet beregner synligheden af et punkt med en angivet specifik højde.

Beregningen viser, at det ansøgte byggeri flere steder er synligt på lang afstand og fra mange retninger. Der er bl.a. indsigt til byggeriet fra den nordvestlige del af Jernved/Jernvedlund samt samlet bebyggelse ved Strat, Sønder Bøel og Tangeris. Der er især indsigt til bygningerne fra bakken syd for anlægget og fra det lavereliggende område nordøst for byggefeltet.

Kort 8. Synlighedsberegning – stald 3 – Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro. Blå farve angiver synlighed af stald (12,5 m høj) i det røde punkt (i 1,8 m højde).

Kort 9. Synlighedsberegning – stald 1 – Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro. Blå farve angiver synlighed af stald (12,5 m høj) i det røde punkt (i 1,8 m højde).

Kort 10. Synlighedsberegning – ny gyllebeholder – Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro. Blå farve angiver synlighed af teltoverdækning (12,5 m høj) i det røde punkt (i 1,8 m højde).

Bevoksning

Bevoksningen i karakterområdet er gennemgående sparsom. Den består overvejende af læhegn uden nogen ensartet orientering i landskabet. Øvrige bevoksninger er småskove i tilknytning til bymæssig bebyggelse.

Bevoksningen omkring gårdanlægget på Puggårdsvej 64 er ligeledes sparsom. Derfor vil gårdanlægget uden afskærmning være meget fremtrædende i landskabet.

Der er i særdeleshed sparsomt beplantet i området syd og øst for byggefeltet. Fra Puggårdsvej og op til gårdanlægget er der allétræer på begge sider af vejen. Nord og vest for gårdanlægget er der læhegn. Læhegnet mod nord er af god beskaffenhed men tyndt (1 række træer) og yder dermed kun begrænset afskærmning af de nye bygninger. Hegnet mod vest har en dårlig beskaffenhed og yder dermed en ringe afskærmning af de nye bygninger på bakketoppen.

Af de stedlige veje i området er gårdanlægget mest synlig ved færdsel langs Puggårdsvej, hvor der kun på delstrækninger er læhegn langs med vejen.

For at indpasse de store landbrugsbygninger er der behov for etablering af beplantning omkring gårdanlægget.

Bebyggelse

Landskabets struktur i karakterområdet er svag, da både markstørrelse, orientering af marker, beplantningshøjde og placering af bebyggelse varierer betydeligt. Samtidig er karakteren svag, da ingen landskabselementer fremstår særlig tydeligt i karakterområdet. Bebyggelsen består af smågårde, der er jævnt spredt i landskabet.

Lokalt er der i området nord for Jernved/Jernvedlund overvægt af mindre gårde langs med Gørdingvej og Puggårdsvej.

Bebyggelsen nord for Jernved/Jernvedlund er præget af mindre gårdanlæg samt enkelte mellemstore gårdanlæg som minkfarmen på Puggårdsvej 49.

Det ansøgte gårdanlæg på Puggårdsvej 64 er med sine ca. 4,5 ha bygningsmasse suverænt det største gårdanlæg i området, og afviger derfor fra bebyggelsesstrukturen i området. Fordi landskabets struktur og karakter er svag vurderes landskabet dog at være tilpas robust til at det ansøgte byggeri kan indpasses i landskabet.

Infrastruktur/tekniske anlæg

Kommunevejene Gørdingvej og Puggårdsvej er de primære veje i området, hvorfra der stedvis er indsigt til det ansøgte byggeri. Afstanden er ca. 350 m fra Puggårdsvej til de nærmeste stalde.

Området er i forvejen påvirket af mindre og mellemstore tekniske anlæg i form af staldbygninger på bl.a. Puggårdsvej 49, Tangevej 7, Puggårdsvej 35 og Gørdingvej 97.

Lokalt omkring Puggårdsvej 64 er der ingen store tekniske anlæg (området udgør en del af et større uforstyrret landskab). Det ansøgte byggeri vurderes pga. dets placering i et landskab, der generelt er upåvirket af større anlæg at bryde med området uforstyrrede udtryk. Landskabspåvirkningen forstærkes af byggeriets omfang og dimensioner samt placeringen på et højdedrag i landskabet.

De store landbrugsbygninger på Puggårdsvej 64 skal derfor søges placeret og udformet, så de i mindst mulig grad skæmmer landskabet.

Kulturforhold

Der er ingen kulturhistoriske spor i landskabet i umiddelbar nærhed af det ansøgte byggefelt.

Nærmeste beskyttede fortidsminde er beliggende ca. 1.120 m nordøst for anlægget, og nærmeste beskyttede jord- og stendige er beliggende ca. 550 m nordøst for anlægget.

Ca. 390 m syd for anlægget ligger et område, der er i Esbjerg Kommuneplan 2018-30 er udlagt til kulturmiljø. Ifølge landskabskarakteranalysen for kulturmiljøområdet har Puggårdsvej en fin landsbykarakter med spredte ejendomme og åbninger med kig over landskabet, hvilket er en af kulturmiljøets bærende bevaringsværdier. Det ansøgte byggeri vil sporadisk være synlig ved kig ud over landskabet i nordlige retninger fra Puggårdsvej inden for kulturmiljøområdet, men vurderes ikke at ændre oplevelsen af landskabet.

Det ansøgte projekt vurderes ikke at påvirke de stedlige kulturforhold væsentligt.

Sårbarhed

Indenfor karakterområdet er landskabet generelt robust, hvilket vil sige, at landskabet overordnet set ikke er sårbart overfor etablering af større tekniske anlæg, bebyggelse, skovrejsning eller etablering af læhegn, terrænregulering, sammenlægning af marker mv. dog med undtagelse af karakterområdets yderkanter.

Landskabet omkring det ansøgte byggefelt udgør en del af et større uforstyrret landskab, der ifølge udpegningen i kommuneplanen er sårbart over for større tekniske anlæg herunder store og høje landbrugsbygninger. Områdets topografi er desuden medvirkende til at bygningerne vil være synlige på lange afstande, hvilket understøttes af synlighedsberegningerne ovenfor. Byggeriet på Puggårdsvej 64 skal derfor søges placeret og udformet, så det i mindst mulig grad skæmmer landskabet.

Da det ansøgte byggefelt er placeret på bakkeøen dvs. væk fra randen af karakterområdet, der grænser op til ånære landskaber (her ned mod Kongeåen), vurderes landskabet overordnet at være mindre sårbart overfor tekniske anlæg.

Konklusion

Det ansøgte vurderes at have en vis påvirkning af det stedlige landskab, idet der opføres store landbrugsbygninger i et sårbart og uforstyrret landskab. Påvirkningen forstærkes af, at gårdanlægget pga. dets omfang og størrelse adskiller sig fra den eksisterende bebyggelse i området. Desuden vil der pga. topografien og den sparsomme beplantning omkring ejendommen være indsigt til det ansøgte fra mange steder i det omkringliggende landskab.

Esbjerg Kommune vurderer, at det ansøgte byggeri på trods af områdets sårbarhed kan indpasses, så de landskabelige og kulturhistoriske værdier ikke tilsidesættes. Der lægges vægt på følgende:

- Bygningerne ligger placeret væk fra randen af de ånære landskaber, der udgør de mest sårbare landskaber i kommunen.
- Landskabets struktur og karakter er svag, og landskabet vurderes derfor at være tilpas robust til at det ansøgte byggeri kan indpasses.
- De nye bygningers arkitektur, materiale- og farvevalg samt bygningernes placering og orientering langs med højdekurverne tilgodeser landskabet.

For at tilgodese hensynet til det uforstyrrede landskab samt sikre at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, stilles der vilkår om bygningshøjde, placering af bygninger, materiale- og farvevalg, belysning og afskærmende beplantning.

I ansøgningen har ansøger oplyst, at der nordvest, vest og sydvest for anlægget etableres 6-rk læhegn, og eksisterende hegn nord for gårdanlægget vil blive vedligeholdt.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ud mod Puggårdsvej i øst og sydøstlig retning skal suppleres med beplantning for at reducere landskabspåvirkningen. Herved vurderes det ansøgte at være indpasset bedst muligt i landskabet.

Vilkår til det ansøgte:

- Gyllebeholderne (bygning 12 og 13 jf. kort 1 og bygning 11 og 12 jf. kort 2) skal graves så langt ned i jorden som muligt.
- Gyllebeholderne (bygning 12 og 13 jf. kort 1) skal have samme højde og udseende, og må maksimalt opføres med en samlet højde over terræn på 12,5 m.
- Byggeriet af kostalde skal indledes med etablering af stald 1 (bygning 1 jf. kort 1), herefter stald 2 (bygning 2) og til sidst stald 3 (bygning 3).
- De 3 nye kostalde og malkecentret (bygning 1, 2, 3, 4 og 5 jf. kort 1) skal opføres med åbne sider, søstenelementer som vægge i

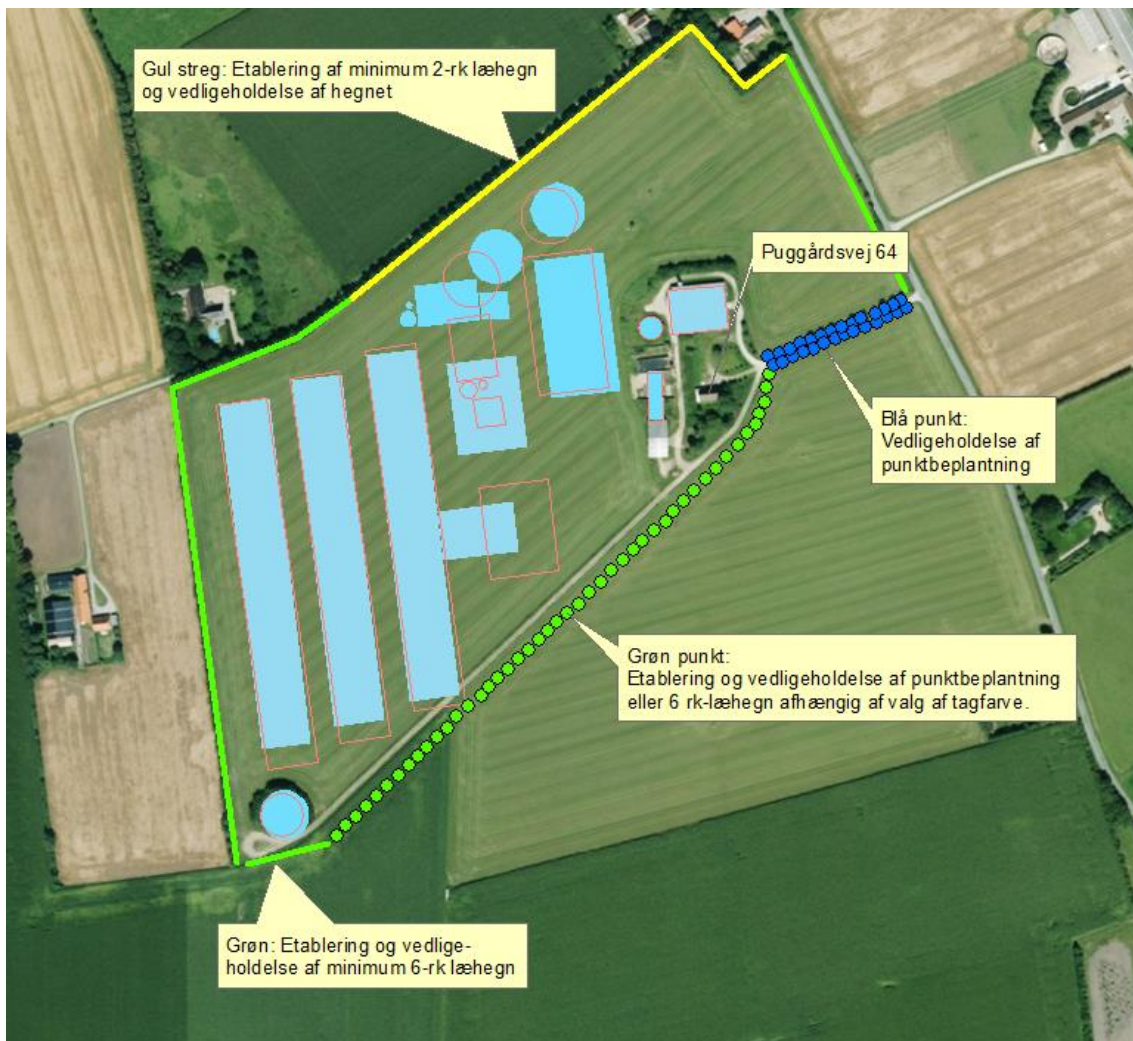
gavle samt gavltrekanter og tage i antracitgrå (RAL 7016) eller mørkere farvenuance.

- Kalvestalden (bygning 5 jf. kort 1) og bygning med sandseparationsanlægget (bygning 15 jf. kort 1) skal opføres med gavltrekanter og tag i samme farve som de nye kostalde.
- I stedet for antracitgrå (RAL 7016) eller mørkere tagfarve kan der vælges ubehandlet cementgrå på bygning 1, 2, 3, 4, 5 og 15 jf. kort 1.
- Der må i de nye stalde ikke være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanter, og kun i begrænset omfang gennem øvrigt tagareal.
- Lyskilderne i de nye stalde skal rettes nedad og evt. afskærmes, så der ikke sker væsentlig lyspåvirkning af landskabet.
- Der skal omkring husdyrbruget etableres punktbeplantninger, som skitseret med grønne punkter på kort 11. Træerne skal være hvidpil af typen Salix alba Saba og skal plantes førstkommande plantesæson efter den første kostald (bygning 1 jf. kort 1) er opført. Træerne skal placeres med en afstand på 8 m og have en højde på minimum 200 cm ved plantning.

Hvis tage på bygning 1, 2, 3, 4, 5 og 15 jf. kort 1 opføres i ubehandlet cementgrå farve skal punktbeplantning (grønne punkter) på kort 5 erstattes af minimum 6 rækker afskærmende hegn.

- Alle punktbeplantninger skal være fritvoksende, og de må ikke beskæres. De må kroneløftes op til maksimalt 4,5 m over terrænhøjden. Forholdet mellem træernes stamme og krone må maksimalt være 1/3 hhv. minimum 2/3.
- Når punktbeplantningerne er veletablerede (15-20 m høje) kan hvert 2. træ i rækken af punktbeplantninger fjernes.
- De eksisterende og med blå punkt anviste træer på kort 11 skal bevares og vedligeholdes.
- Der skal etableres og vedligeholdes minimum 6 rækker afskærmende hegn omkring husdyrbruget, som skitseret med grøn streg på kort 11.
- Eksisterende hegn mod nord skal suppleres med 2 rækker afskærmende hegn, som skitseret med gul streg på kort 11. Både eksisterende og nye hegn skal bevares og vedligeholdes.
- Alle hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske med en andel af hvidpil af typen Salix alba Saba på minimum 20 %.

- Alle træer og buske skal plantes førstkommande plantesæson efter den første kostald (bygning 1 jf. kort 1) er etableret.
- Såfremt der nedlægges hegn eller træer, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme funktion.
- Efter byggeriet er afsluttet skal terrænforskelle udlignes, så terrænet skrånner maksimalt 1:5 mellem og omkring staldene og andre bygninger.

Kort 11. Beplantning omkring husdyrbruget på Puggårdsvej 64 (tynd rød streg er alternativ placering af nybyggeri, dvs. alternativ 1 og 3)

Vurdering af bemærkninger

til udkast til miljøgodkendelse af kvægbrug på

Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Bemærkninger og vurderinger.....	4
Landskabelige hensyn og alternative placeringer	4
Støjgener.....	10
Transport og trafiksikkerhed.....	14
Lugtgener	18
Lys-, flue- og støvgener.....	20
Staldteknologi, ammoniakpåvirkning af beskyttet natur og begrænsning af øvrige husdyrbrugs udvidelsesmuligheder.....	22
Påvirkning af lokalsamfundet og forringelse af ejendomsværdi	27
Håndtering af spildevand og restvand	30
Modtagne bemærkninger	36

Indledning

Esbjerg Kommune har den 27. juli 2017 modtaget ansøgning om udvidelse af kvægbrug på Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro. Ansøger er Sydjysk Jord A/S, Jernvedvej 200, 6771 Gredstedbro. Ansøgningen er udarbejdet af Rønhave ApS, Breumvej 12, 6740 Bramming, der står for driften af ejendommen.

Udkastet til afgørelse har været i offentlig høring i perioden fra den 9. april til 21. maj 2019. I den forbindelse har kommunen modtaget bemærkninger til projektet. Samlet er der tilgået bemærkninger fra beboerne på 21 ejendomme på Puggårdsvej og Fællesudvalget for foreningerne i Jernved/Jernvedlund. Ansøger og driftsherre har i øvrigt holdt et borgermøde d. 16. april 2019, hvor interesserede borgere er blevet informeret om det ansøgte projekt.

Der er efter høringsfristens udløb anmodet om og modtaget kommentarer fra ansøger til naboernes bemærkninger.

Esbjerg Kommune har efterfølgende anmodet ansøger om og modtaget visualiseringer af det ansøgte byggeri. Visualiseringerne har været forelagt naboerne ved en høring i perioden d. 28. august til d. 11. september 2019. Beboerne på 17 ejendomme på Puggårdsvej har indsendt bemærkninger til visualiseringerne.

Der er den 21. januar 2020 modtaget yderligere bemærkninger fra beboerne på 20 ejendomme på Puggårdsvej.

I nærværende notat er der foretaget en præsentation og vurdering af de modtagne bemærkninger og ansøgers kommentarer til bemærkningerne, hvor det er relevant. Endvidere er der angivet, hvilke justeringer der er foretaget i den endelige miljøgodkendelse. Uddragene og vurderingerne er samlet i en række emneafsnit. Hvert emneafsnit er inddelt i tre underafsnit:

- Synspunkter
- Vurdering
- Justeringer

Under "Synspunkter" er der refereret synspunkter fra naboernes bemærkninger og ansøgers evt. kommentarer hertil, som har relevans for det pågældende emneafsnit.

Under "Vurdering" er der foretaget en faglig vurdering af synspunkterne.

Under "Justeringer" har Esbjerg Kommune på baggrund af vurderingerne angivet, hvilke justeringer der er foretaget i den endelige afgørelse om miljøgodkendelse. Disse justeringer er alle foregået efter drøftelser med ansøger.

Naboerne har i forbindelse med deres bemærkninger stillet en række spørgsmål. Esbjerg Kommune har forsøgt at besvare samtlige spørgsmål i nærværende rapport.

Bemærkninger og vurderinger

Landskabelige hensyn og alternative placeringer

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej og Fællesudvalget for Jernved/Jernvedlund)

Fællesudvalget for foreningerne i Jernved/Jernvedlund undrer sig over, hvordan det meget omfangsrige anlæg kan rummes i et område, der ifølge kommuneplanen er udpeget som et større uforstyrret landskab. Ifølge kommuneplanen udgør disse områder de mest uberørte dele af det åbne land, og det er vigtigt at sikre, at ikke sker unødige indgreb. Derfor skal områderne søges friholdt for større bygninger og anlæg. Større bygninger og anlæg, der ikke kan placeres andre steder skal søges placeret og udformet, så de i mindst mulig grad skæmmer landskabet. Fællesudvalget mener, at anlægget én gang for alle kan gøre op med områdets karakter som et større uforstyrret landskab. Beboerne på Puggårdsvej spørger til, hvorfor der kan brydes med denne binding, når den nu er medtaget i kommuneplanen.

Beboerne på Puggårdsvej mener, at store og industrilignende bygninger med et samlet bygningsareal på 4,5 ha i et område, hvor der ikke i forvejen er placeret så store anlæg, ikke hænger sammen med en placering på et lokalt højdepunkt i landskabet, og spørger til om "indgrebet" kræver en lokalplan for området. De bemærker, at det umuligt kan have sin rigtighed, at man vil tillade at lægge et så massivt et byggeri på den højeste placering på gl. Ribe Amts højeste punkt (36 m over havet). Det vil skæmme hele området og i døgnets mørke timer vil der permanent være lys til gene for nærmeste naboer og hele området.

Beboerne vurderer, at det er en mangel ved det modtagne udkast, at der ikke er lavet visualiseringer af, hvordan anlægget vil påvirke landskabet, og anfører at byggeriet pga. dets omfang med nogen rimelighed må søges placeret i de områder, der i kommuneplanen er udpeget til store husdyrbrug, og spørger til, hvorfor kommunen accepterer projektet udenfor disse områder, der netop er udpeget hertil. De ønsker samtidig en redegørelse for, om produktionsudvidelsen med fordel kan placeres på en af ansøgers øvrige ejendomme, der måske ligger mindre sårbart placeret i landskabet.

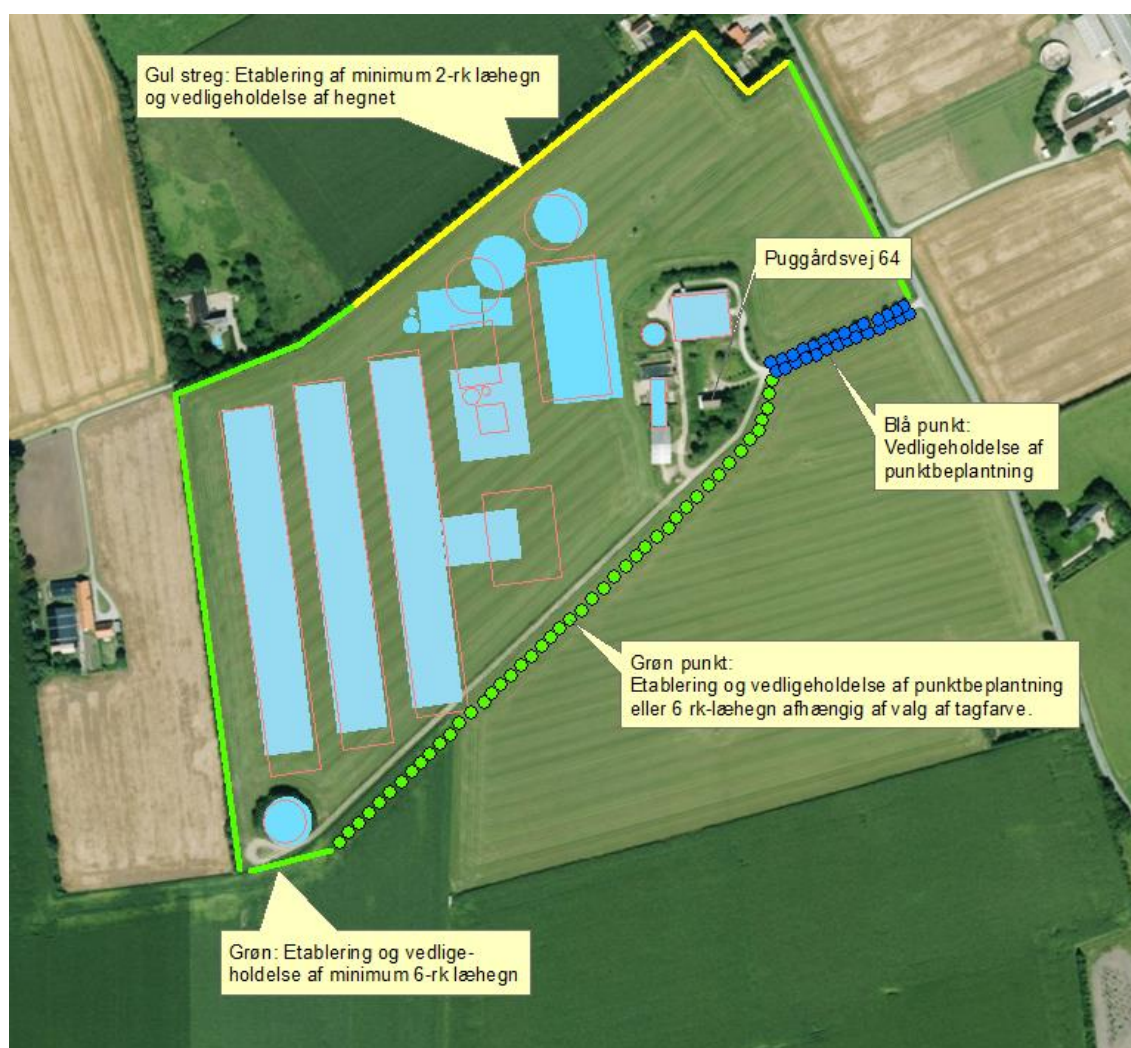
Fællesudvalget beder kommunen om at tage ansvaret fra husdyrlovgivningen alvorligt i forhold til at sikre at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, og overveje hvilke alternative placeringer ansøger har. Med en større ejendomsportefølje anser de det som et oplagt alternativ, at samle produktionen. Dette er ikke beskrevet som et alternativ i udkastet til miljøgodkendelse, lige som de bemærker, at der heller ikke er redegjort for nul-alternativet, dvs. ansøgers alternativ, hvis der ikke gives miljøgodkendelse til det ansøgte projekt.

Ansøger oplyser, at det i forhold til driften og hensynet til landskabet er mest fordelagtigt at placere de nye bygninger i tilknytning til eksisterende driftsbygninger og offentlig vej. Ved denne placering er der også mulighed for at få opfyldt ønsket om at etablere nogle lange stalde, hvor der er gode ventilationsforhold og ædeplads til alle dyr samtidig. Årsagen til at dette har stor betydning er uddybet i afsnittet "Overdimensionering og nødvendighed af byggeri". Herudover har det været nødvendigt for ansøger, at arbejde med en placering på den nordlige del af ejendommen i forhold til at overholde husdyrlovgivningens beskyttelsesniveau for lugt til Jernved/Jernvedlund på baggrund af den ønskede husdyrproduktion.

Ansøger har vurderet mulighederne for i højere grad at samle produktionerne på færre enheder, da dette produktionsmæssigt vil være det absolut bedste løsning. Med den nuværende husdyrlovgivning er dette ikke en mulighed på nogen af de nuværende produktionsejendomme.

Der har gennem årene også været set på andre lokaliteter. Nogle af de afsøgte ejendomme er ikke fundet brugbare i forhold til at overholde husdyrbruglovens beskyttelsesniveauer med den ønskede husdyrproduktion. Andre ligger tæt på områderne udpeget til store husdyrbrug, men de har ikke været mulig at erhverve. Ansøger bemærker samtidig, at områderne til store husdyrbrug er relativt begrænset, og til produktion af malkekvæg er der behov for arealer i rimelig tilknytning til ejendommen af hensyn til dyrkning af grovfoder.

I udkastet til miljøgodkendelse er der stillet vilkår om beplantning i overensstemmelse med nedenstående kort 1.

Kort 1: Beplantning omkring husdyrbruget på Puggårdsvej 64

Fællesudvalget anerkender at den afskærmende beplantning omkring bygningsmassen kan være med til at sløre indgrebet, men deres erfaringer siger, at det tager længe før planterne opnår en højde på 10 m. Området er i forvejen domineret af fritstående og gennemsigtige

læhegn, og derfor vurderer udvalget, at en veletableret beplantning omkring ejendommen vil opleves som et højtliggende skovområde, hvilket ikke er karakteristisk for landskabet.

Beboerne på Puggårdsvej finder ikke, at punktbeplantning og 2 rækker beplantning er tilstrækkeligt. De ønsker mindst et 6-rækket læhegn rundt om hele projektområdet, der bliver så tæt og højt, at det udover at reducere landskabspåvirkningen også skærmer mod støj, lugt og lys. Hvis der er overskudsjord foreslår de, at dette anvendes til at anlægge en vold på indersiden af beplantningen evt. med de inderste træer plantet på volden. De ser gerne, at beplantningen ud mod Puggårdsvej flyttes op tæt på det eksisterende gårdanlæg, da beplantningen helt ude ved vejen pga. topografien ikke skærmer for indsigt til de højtliggende bygninger. Beboerne ser helst, at beplantning får en højde af minimum 1,5-2 meter ved plantningen og at den etableres inden byggeriet påbegyndes.

Beboerne spørger, om det højtstående grundvandsspejl på lokaliteten er taget med i overvejelserne, når der i udkastet til miljøgodkendelse er stillet vilkår om, at gyllebeholderne skal graves så langt ned i jorden som muligt, for at reducere påvirkningen af landskabet. De spørger også til, hvor langt man forventer gyllebeholderne kan graves ned i jorden.

Vurdering

Esbjerg Kommune har i udkastet til miljøgodkendelse vurderet, at det ansøgte anlæg ikke kan betragtes som erhvervsmæssig nødvendig for den pågældende ejendom, fordi der er tale om et efter danske forhold meget stort dyrehold i kvæg, et meget stort bebyggelsesareal og at de nye bygninger kan karakteriseres som meget store landbrugsbygninger med industriel karakter. Ifølge husdyrlovgivningen skal kommunen herefter sikre sig, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes.

Det er korrekt, at det ansøgte medfører en vis påvirkning af det stedlige landskab, idet der opføres store landbrugsbygninger på en bakketop i et uforstyrret landskab, som størrelsesmæssigt adskiller sig fra det øvrige byggeri i området.

Det vurderes dog, at den ansøgte placering udgør den bedst mulige på ejendommen, og at det ansøgte byggeri på en række vilkår kan indpasses uden at tilsidesætte de landskabelige værdier. Der lægges vægt på følgende:

- Landskabet inde på Holsted Bakkeø, hvor det ansøgte ønskes placeret, er generelt mere robust end f.eks. randen af bakkeøen ned mod Kongeåen, som hører til blandt de mest sårbare landskaber i kommunen.
- Landskabets struktur og karakter er svag, f.eks. er der hverken udprægede placeringer af bebyggelsen i landskabskarakterområdet og ingen landskabselementer fremstår særlig tydelige. Dette giver mere vide rammer med hensyn til hvor og hvilke bygninger, der kan indpasses i landskabet, uden at landskabskarakteren ændres.
- Ansøger har tilpasset driftsbygningernes placering i terrænet, orientering, udseende og materialevalg, så gårdanlægget i mindst mulig grad skæmmer landskabet. Dette indbefatter bl.a., at driftsbygningerne orienteres på langs af højdekurverne, "trappes" ned af bakken og gavle og tage opføres i mørke/grå farvenuancer, der er mindre fremtrædende.

Esbjerg Kommune har ved den indledende del af sagsbehandlingen ikke bedt om visualiseringer af det ansøgte byggeri, da dette ikke er et krav jf. husdyrbrugloven. Ansøger er

dog efterfølgende blevet bedt om at indsende visualiseringer. Esbjerg Kommune har modtaget og forelagt visualiseringerne for offentligheden. Bemærkninger fra høringen er beskrevet og vurderet i afsnittet "Visualiseringer af det ansøgte projekt".

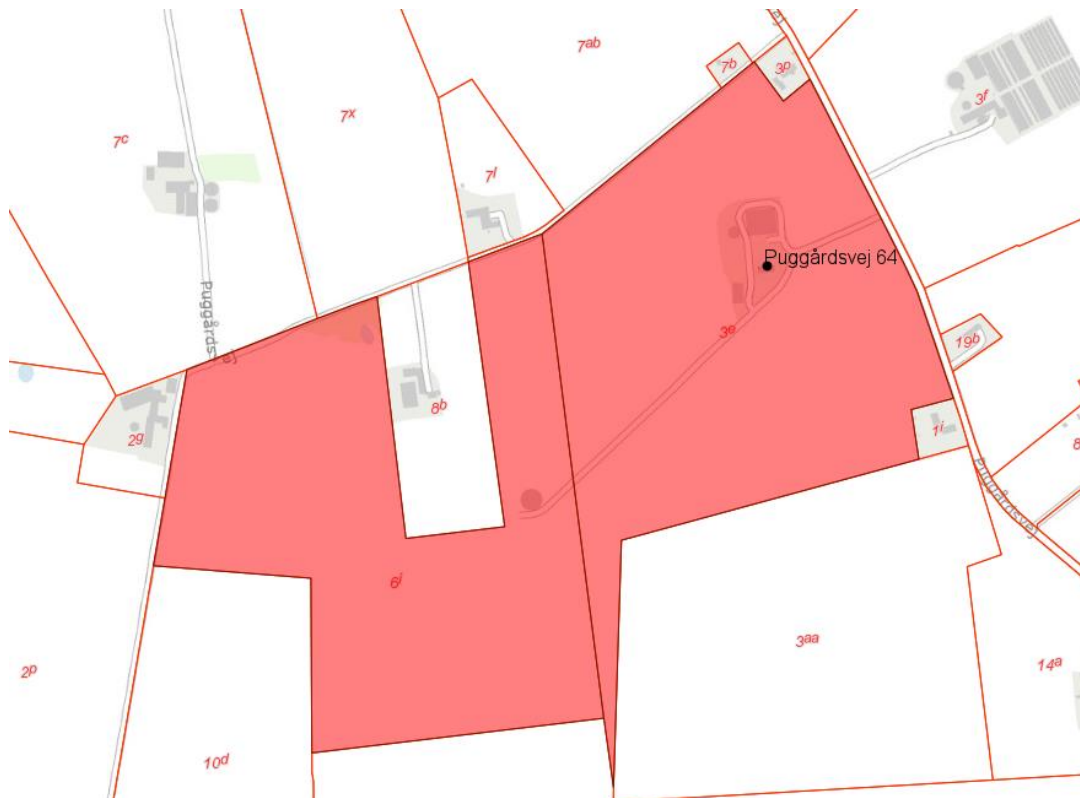
Det bemærkes, at de modtagne visualiseringer ikke giver anledning til at ændre den landskabelige vurdering eller vilkår stillet i relation hertil.

Udgangspunktet er, at det ansøgte byggeri skal vurderes i forhold til den konkrete ansøgte placering. Hvis denne placering ikke i tilstrækkelig grad varetager hensynet til miljøet ud fra beskyttelsesniveauerne fastlagt i husdyrlovgivningen, så skal alternative mulige placeringer på samme ejendom, ikke øvrige ejendomme, afsøges.

På nedenstående kort 2 ses matriklerne under Puggårdsvej 64 (rødt område). Det ses, at der er begrænsede muligheder for at placere de lange stalde og de omfangsrige driftsbygninger andet sted på ejendommen. Ved en evt. placering længere mod syd væk fra nærmeste naboer og eksisterende driftsbygninger, vil ansøger sandsynligvis være nødt til at reducere den ansøgte produktion for at overholde beskyttelsesniveauet for lugt til Jernved/Jernvedlund.

Med det ansøgte byggefelt udvides bygningsmassen i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Dette vurderes at være hensigtsmæssigt af hensyn til at opnå en fordelagtig drift, og samtidig opfyldes husdyrbruglovens intentioner om at undgå at sprede byggeriet i landskabet.

Esbjerg Kommune vurderer, at det ikke ligger inden for rammerne af husdyrlovgivningen at vurdere, om der er mulighed for at placere udvidelsen på bedriftens øvrige ejendomme.

Kort 2: Ejendommen Puggårdsvej 64 jordtilliggende

Områder udlagt til store husdyrbrug i kommuneplanen indikerer ifølge redegørelsen alene, hvor det umiddelbart vil være muligt at etablere en ny, større husdyrproduktion. Der skal altid ske en individuel sagsbehandling af hver enkel ansøgning om etablering eller udvidelse af husdyrproduktion indenfor eller udenfor de udpegede områder. Udgangspunktet er at den fremtidige udvikling af husdyrproduktionen som hovedregel sker på baggrund af de eksisterende husdyrbedrifter. Det er således hverken et lovkrav eller udgangspunktet, at store husdyrbrug skal placeres inden for de i kommuneplanen udlagte områder. Ansøger har, som tidligere nævnt, selv forholdt sig til en placering inden for/nær disse områder, men Esbjerg Kommune har ovennævnte årsager ikke undersøgt dette nærmere i forbindelse med behandlingen af den indsendte ansøgning på Puggårdsvej 64.

Det er ikke hensigten, at hele anlægget skal omkranses af beplantning for at skjule byggeriet i landskabet med skovlignende beplantning. Beplantningen har til formål at lette overgangen mellem byggeriet og det omgivende landskab. Dette opnås bedst ved at arbejde med de elementer, der i forvejen findes i landskabet. Da der i forvejen er afskærmende læhegn ved naboskel mod nord, vest og i begrænset omfang mod øst, er det valgt at fastholde ansøger på at udbygge disse læhegn med det antal rækker af træer, der er angivet på kort 1. Det er ikke fundet nødvendigt at etablere 6 rækker beplantning omkring hele gårdanlægget, som foreslået af beboerne på Puggårdsvej. Ej heller vilkår om etablering af jordvold på indersiden af beplantningen med undtagelse af vilkår om afskærmning af støjen fra stald 2 og 3 over mod naboen på Puggårdsvej 44, se afsnittet "Støjgener".

Fra Puggårdsvej og op til ejendommen er der i forvejen plantet allétræer, og derfor er det fundet hensigtsmæssigt at give mulighed for at fortsætte denne struktur mod sydøst eller plante 6 rækker afskærmende beplantning afhængig af valg af tagfarve. De foreslåede 1,5-2 m høje træer giver en hurtig afskærmende effekt, men er relativt dyre at etablere som læhegn. Det er fundet mere hensigtsmæssigt at iblande de nye læhegn minimum 20 % af den hårdføre og hurtigvoksende art af hvidpil, *Salix alba Saba*, der sikrer en hurtig afskærmende effekt. Tilsvarende er det fastholdt med vilkår, at de nye allétræer også skal være samme art af hvidpil for hurtig afskærmning, og her er det vilkårsfastsat, at træerne skal have en højde på minimum 2 meter ved plantning.

Det er ligeledes fastholdt ved vilkår i udkastet, at den afskærmende beplantning omkring ejendommen skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af den første nye kostald (kostalden er den første bygning, der opføres ved det ansøgte projekt), så der hurtig opnås afskærmning af byggeriet. Det vurderes, at det ikke vil være proportionalt at pålægge ansøger at etablere beplantningen tidligere end byggeriet opføres. Dette bør tidligst startes op, når der er sikkerhed for at projektet eller dele heraf realiseres.

Esbjerg Kommune vurderer, at der med etablering af 6 rækker afskærmende beplantning ud mod Puggårdsvej opnås en god afskærmende effekt ved færdsel langs Puggårdsvej. Med denne løsning vil bygningsmassen fortsat være synlig på længere afstand fra østlige retninger. Det vil bygningsmassen også, hvis beplantningen i stedet, som foreslået, rykkes op til den eksisterende bygningsmasse, da de nye høje stalde fortsat opføres langt bagved eksisterende bygninger (ca. 200 m) og trinvis op ad bakken. Et beplantningsbælte mellem Puggårdsvej og de høje stalde vurderes at fremstå tilfældig placeret. Esbjerg Kommune fastholder på den baggrund vilkårene til placering af den afskærmende beplantning ud mod Puggårdsvej.

Gyllebeholderne var oprindeligt ansøgt placeret ved siden af den eksisterende gyllebeholder på ejendommen, men efter dialog med ansøger blev denne ændret til den aktuelle placering længere nede af bakken. Dette af hensyn til at reducere påvirkningen af landskabet. Med den aktuelle placering vil terrænniveauet være 4-5 meter lavere end først ansøgt. Det er på nuværende tidspunkt ikke undersøgt nærmere, hvor dybt beholderne kan graves i jorden, men det forventes ud fra afstanden til det primære grundvandsmagasin, at der er gode muligheder for at beholderne vil kunne graves et godt stykke ned i jorden, så højden inkl. teltoverdækning vil være mindre end de 12,5 m, som ansøger har oplyst.

Som tidligere beskrevet er der i udkastet stillet vilkår om nedadrettede lyskilder i staldene og forbud mod lysudfald fra tagrygning og gavltrekanter og kun begrænset lysudfald fra tagfladen. Det vurderes, at disse vilkår er tilstrækkelige for at forhindre væsentlig lyspåvirkning af landskabet. Også selvom der i visse stalde vil være fuld belysning i nattetimer.

I forhold til beboernes spørgsmål, om "indgrebet" kræver en lokalplan for området, kan det oplyses, at hovedkriteriet for afgrænsning af lokalplanpligten i landzone er, om det pågældende byggeri m.v. vil medføre en væsentlig ændring i den bestående anvendelse og karakter. Husdyrbruget er beliggende inden for Kommuneplanens rammedel nr. 30-030-010, hvor anvendelsen er fastlagt til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende. Esbjerg Kommune vurderer, at den anviste udvidelse af kvægproduktionen ikke vil medføre nogen væsentlig ændring af områdets anvendelse og karakter, som er udlagt til landbrug. Det vurderes derfor, at udvidelsen af kvægproduktionen ikke er lokalplanpligtig, og at anlæggets samlede størrelse ikke vil påvirke områdets bestående anvendelse og karakter i en sådan grad, at der skal nedlægges en lokalplan.

Esbjerg Kommune medgiver, at det er en mangel, at der ikke i udkastet til miljøgodkendelse er medtaget en beskrivelse af nul-alternativet. Ansøger oplyser, at såfremt der ikke meddeles godkendelse til opførelse af det ansøgte anlæg på Puggårdsvej 64, vil alternativet være at opføre et kælvningscenter på Jernvedvej 200, der tilbage i 2018 fik miljøgodkendelse til et tilsvarende dyrehold. Der blev indsendt separate ansøgninger om miljøgodkendelse på samme tidspunkt for hhv. Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64, fordi de ikke kan behandles som én samlet ansøgning. For opførelse af kælvningscenter, der kan tilgodese velfærden for dyrene samt de arbejdsmæssige forhold for medarbejdere, vil et anlæg på Puggårdsvej være at foretrække, idet der her er et mere frit byggefelt med bedre velfærd for såvel dyr som personale. Endvidere oplyser ansøger, at et nyt samlet anlæg vil fremtøne mere harmonisk i landskabet end ved tilbygninger til det eksisterende anlæg på Jernvedvej 200, hvor der i højere grad vil være behov for at tage hensyn til eksisterende bygninger.

Justeringer

Det præciseres i miljøgodkendelsen, at eksisterende læhegn nord for bygningsmassen, der i udkastet skal suppleres med 2 rækker afskærmende beplantning (gul streg på kort 1), skal bevares og vedligeholdes, så der samlet er minimum 3 rækker afskærmende beplantning på denne strækning.

Der medtages en beskrivelse af nul-alternativet i miljøgodkendelsen.

Støjgener

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Det er hensigten, at husdyrbruget på Puggårdsvej 64 skal fungere som kælvningscenter for alle bedriftens goldkøer og kælvekvier. Beboerne på Puggårdsvej er bekymret for støj fra de åbne stalde ifm. køer og kviernes kælving og fravæning af kalve, maskiner, køretøjer og fra selve byggefasen, der gennemføres over 6 år. Det er både vedvarende støj og impulsstøj, der bekymrer dem pga. projektets omfang. De angiver, at vilkårene om maksimalt støjniveau fra bygningsparcellen ikke indeholder et maksimalt niveau for pludselige høje lyde.

I det ansøgte projekt indgår etablering af to nye gyllebeholdere. Ansøger ønsker at orientere åbningen i teltdugen på de to nye gyllebeholdere, så gyllen suges op bagved gyllebeholderen i forhold til opholdsarealer ved nærmeste naboer. Med denne løsning overholdes støjkravet til naboerne, da støjen fra køretøjerne afskærmes væsentlig i naboernes retning. For at forhindre at naboerne udsættes for væsentlig støj ved tømning af gyllebeholderne er der i udkastet stillet vilkår om, hvor tømning af gyllebeholderne skal finde sted omkring beholderne, så gyllebeholderne fungerer som støjskærme for køretøjernes motorer.

Beboerne oplyser, at ansøger på et informationsmøde i april 2019 har oplyst, at de to beholdere forventes opført på andre matrikler end den ansøgte. De angiver, at dette må betyde mindre afskærmning af støj fra foderblanding. Naboerne stiller spørgsmålstegn ved, om de udførte støjberegninger tager højde for de situationer, hvor bygninger er forudsat at indgå som støjskærme, men ansøger ikke opfører byggeriet som ansøgt. Da støjberegningerne kun lige er overholdt vurderer naboerne, at risikoen for efterfølgende støjgener er til stede.

Beboerne udtrykker samtidig bekymring for, at den meget store forøgelse af transporter til og fra gårdanlægget vil få væsentlig støjmæssig betydning for de omkringliggende naboer. De mener derfor, at der bør fastsættes vilkår til transporter til og fra gården.

Beboerne foreslår, at kommunen stiller krav om, at maskinerne på ejendommen skal være så støjsvage som det er teknisk muligt, og at kælvende køer holdes i lukkede stalde. Ansøger svarer i forhold til sidstnævnte, at der ikke ønskes lukkede kælvningsområder med mekanisk ventilation, da det for kælvende køer er vigtigt med frisk luft, så staldområdet kan holdes køligt og tørt. Ansøger forventer selv, at kælvningsområdet vil være et af de mest stille områder, og bemærker, at mekanisk ventilation i lukkede stalde også kan give anledning til støj for omgivelserne.

Beboerne gør opmærksom på, at der ikke er nogen beskrivelse af, hvor de interne transportveje på ejendommen skal være, og bemærker, at såfremt dette bliver i yderkanten af ejendommen, så vil naboerne blive udsat for betydelig mere støj.

Ansøger har i første omgang oplyst, at de interne transportveje ikke er endelig indtegnet, men har efterfølgende fremsendt nedenstående kort 3 og 4, der viser de forventede interne transportruter på ejendommen. Kortet med blå bygninger viser placeringen af transportvejene, hvis malkecentret opføres som en selvstændig bygning, og røde bygninger transportvejene, hvis malkecentret integreres i stald 1. Som det fremgår af begge kort placeres transportvejene umiddelbart op ad og mellem driftsbygningerne, og dermed så langt væk fra nærmeste naboer som muligt. Ansøger oplyser, at vejene for enderne af staldene vil blive anvendt ved fodring og kørsel i forbindelse med indskubning af foder med minilæsser samt ved evt. afhentning af gylle til afgangning.

Kort 3: Forventede interne transportveje (malkecenter opføres som tilbygning til løsdriftstald)

Kort 4: Forventede interne transportveje (malkecenter integreres i løsdriftstald)

Vurdering

For at beskytte naboerne mod uacceptabel støj fra driften af husdyrbruget er der i udkastet til miljøgodkendelse stillet vilkår om maksimale gennemsnitlige støjniveauer ved opholdsarealer hos naboejendomme. Støjniveauerne, og antallet af timer som støjen skal udregnes som et gennemsnit over, er forskellige afhængig af om det er dag-, aften eller nattetimer, og om det er hverdage, lørdage eller søn- og helligdage. Generelt må der tolereres mere støj i dagtimer på hverdage end i aften- og nattetimer samt weekender. Der er også fastsat vilkår om støjens maksimalværdi i nattetimerne (kl. 22-07). Vilkårene er fastsat i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støjbelastningen i områder med blandet bolig og erhvervsbyggeri. Det er således ikke korrekt, at der ikke er stillet vilkår til det maksimale støjniveau af pludselig høje lyde for så vidt angår nattetimer.

For så vidt angår dag- og aftentimer er der i Miljøstyrelsens vejledning ikke fastlagt nogen grænser for maksimal støjniveau fra pludselig høje lyde, og derfor vil f.eks. brøl fra dyr, interne transporter, maskiner mv. være støj, der må accepteres inden for disse tidsrum, fordi denne type primært er af kortvarig/forbigående karakter.

Støj fra byggearbejdet forventes at foregå inden for normal arbejdstid og på hverdage, og derfor må støj fra f.eks. værktøj ligeledes skulle accepteres inden for disse tidsrum, så længe der ikke er tale om mere sammenhængende og længerevarende støj.

Ved vurdering af støjniveauet fra husdyrbrugets matrikel er der anvendt et værktøj udarbejdet af tidligere Grøntmil/Carl Bro Acoustica, der er anvendelig til orienterende beregninger af støjniveauet fra typiske stationære støjkilder på landbrugsejendomme. Værktøjet benytter med enkelte undtagelser den fælles nordiske beregningsmetode beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning.

Værktøjet er blevet anvendt til at vurdere forventet støjniveau fra de forventede mest støjende stationære støjkilder på husdyrbruget (foderblanding, pumpning og separation af sand fra gylle, tømning af gyllebeholdere, malkeanlæg, og oplagring af foder i ensilageopbevaringsanlæg). Selvom værktøjet kun er beregnet til stationær støj, så er der på baggrund af en række forudsætninger også beregnet støj fra mobile kilder (transport af gylle, transport af ensilage til ejendommen).

De orienterende støjberegninger viser, at støjkravene ikke vil være overholdt i aften og nattetimer ved oplagring af majs i ensilageopbevaringsanlæg. Da dette er en sæsonbetonet aktivitet er der i udkastet til miljøgodkendelse givet mulighed for periodevis at fravige støjniveauerne i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning og nuværende praksis.

Ved den daglige foderblanding vil støjkravene være overholdt i de tidlige morgentimer, såfremt støjen afskærmes væsentlig i retning mod naboerne på Puggårdsvej 40, 44 og 60. For at sikre at denne forudsætning er overholdt er der i udkastet til miljøgodkendelse stillet vilkår om, at foderblandingen skal foregå umiddelbart syd for anlægget, så støjen herfra afskærmes af vægge eller oplagret ensilage mod ovennævnte adresser. Ensilageopbevaringsanlægget må desuden kun have åbning mod syd.

Orienterende beregninger indikerer, at der ikke vil være væsentlig støj for nærmeste naboer fra sandseparationsanlægget og malkeanlægget. Der lægges vægt på, at anlæggene placeres indendørs.

Transporter på offentlig vej kan ikke reguleres med vilkår i miljøgodkendelsen jf. afgørelse fra det tidligere Miljø- og Fødevareklagenævn (NMK-132-00839). Det kan derimod transportere på egen grund.

De interne transportveje på ejendommen placeres umiddelbart op ad og mellem driftsbygningerne, og dermed så langt væk fra nærmeste naboer som muligt. Transporter til/fra gyllebeholdere og ensilageopbevaringsanlæg vurderes på baggrund af orienterende beregninger at kunne overholde støjkravene.

Ansøger har oplyst, at i tilfælde af at sandseparationsanlægget ikke opføres, vil gylle til afgang på biogasanlæg (der afhentes i tidsrummet kl. 6-18) blive afhentet ved staldenes nordlige gavle eller i den nordligste halvdel af staldene og på den østlige side af staldene pga. terrænhældningen. Orienterende beregninger viser, at det kun delvist er muligt at overholde støjkravene til naboen på Puggårdsvej 44, hvis afhentning foregår i den nordlige ende af staldene.

Ansøger har oplyst, at såfremt sandseparationsanlægget ikke opføres, og gyllen i stedet afhentes ved staldene, da vil gyllen ikke blive afhentet før efter kl. 7.00 ved stald 2 og 3. Ved stald 3, der er den vestligste stald nærmest naboen på Puggårdsvej 44, vil gyllen desuden ikke blive afhentet i weekender. Orienterende beregninger indikerer, at støjkravene herved vil være overholdt. For at sikre at støjkravene overholdes, fastholdes ansøgers oplysninger med vilkår.

Esbjerg Kommune har på baggrund af beboernes bekymringer for støjgener fra kælvende dyr og ved adskillelse af køer og småkalve været i dialog med kvægeksperter ved Seges. Eksperterne oplyser, at køer typisk vil brøle, hvis de mangler foder eller er i brunst. På et dansk veldrevet kvægbrug mangler køerne ikke foder, lige som der på denne ejendom heller ikke forventes opstaldet køer i brunst. Nogle køer brøler 1-5 gange under en kælvning, mens andre ikke brøler. Når ko og kalv separeres fra hinanden brøler dyrene normalt ikke. Eksperterne er ikke bekendt med at brøl fra dyr eller separering af køer og kalve har givet anledning til væsentlige gener for omgivelserne. Esbjerg Kommune har på baggrund af eksperternes oplysninger foretaget orienterende støjberegninger ud fra en række konservative antagelser. Resultaterne indikerer, at støj fra dyrene kan overholde de tilladte maksimale støjniveauer ved de nærmeste naboer.

Beboerne på Puggårdsvej 49 har i høringsperioden klaget over støj fra bl.a. skrabning af foder til kreaturerne i de sene aftentimer på Puggårdsvej 64. Denne gene har ansøger afhjulpet ved at påmontere et skraberblad med gummikant på skovlen, der anvendes til at køre foderet sammen. Ansøger har oplyst, at der også i den ansøgte drift vil blive skubbet foder ind med et skraberblad med gummikant eller noget tilsvarende, der reducerer støj. Dette fastholdes med vilkår, og Esbjerg Kommune forventer derfor ikke væsentlig støj fra denne aktivitet.

Uanset om gyllebeholderne placeres på ejendommen eller i marken skal husdyrbruget overholde de vilkårsfastsatte støjkraav til opholdsarealer på naboejendomme. Det bemærkes, at de ansøgte bygninger skal placeres som ansøgt på ejendommen. Godkendte bygninger kan undlades opført, så længe dette medfører at beskyttelsesniveauerne fastlagt i husdyrlovgivningen og vilkårene i miljøgodkendelsen fortsat kan overholdes. Undlades f.eks. at opføre den ene af de to gyllebeholdere, der fungerer som støjskærm, når der pumpes fra den anden gyllebeholder, skal ansøger fortsat sikre, at støjkravene til opholdsarealerne hos nærmeste naboer er overholdt.

Esbjerg Kommune har i forbindelse med sagsbehandlingen besøgt et kvægbrug i Vejen Kommune, hvor der er etableret et sandseparationsanlæg. Anlægget er placeret i et lukket rum, og derfor var der ingen nævneværdig støj fra anlægget uden for rummet. Derimod var der støj fra de udvendige pumper, der pumper gyllen fra staldene til sandseparationsanlægget. Da pumperne forventes at være i drift minimum 14-15 timer pr. døgn på Puggårdsvej 64 er der stillet vilkår om, at pumperne skal placeres i et støjisoleret rum. Med dette tiltag forventes støjkravene at være overholdt.

Det er ikke alle støjende aktiviteter på ejendommen, der kan forudsiges og vurderes vha. det orienterende beregningsværktøj. Derfor har Esbjerg Kommune kun foretaget beregninger på de mest oplagte støjende aktiviteter ved driften. Alle orienterende støjberegninger er foretaget på baggrund af en række vurderinger eller antagelser bl.a. er kildestyrken for køretøjer fastsat ud fra tabelværdier. Så længe beregningerne indikerer, at støjkravene til opholdsarealerne hos naboerne er overholdt, vurderes der ikke at være grundlag for at pålægge ansøger at nedbringe støjen yderligere eller indsende autoriserede beregninger, der sandsynliggør at støjkravene er overholdt.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at stille vilkår om, at kælvende køer skal holdes i lukkede stalde og at maskinerne på ejendommen skal være så støjsvage, som det er teknisk muligt. Årsagen er at det er sandsynliggjort, at der ikke vil være en overskridelse af støjkravene. Hvis der opstår støjgener for naboerne og nærmere undersøgelser dokumenterer, at støjkravene ikke kan overholdes, vil kommunen kunne håndhæve over for ansøger at støjen skal reduceres.

Justeringer

Ansøgers oplysninger om intern transport samt reduktion af støj ved skrabning af foder og afhentning af gylle til afgang ved staldene indføres i miljøgodkendelsen, og der indføres en vurdering af støj fra dyrene.

Der stilles vilkår, der fastholder ansøger på, at såfremt biogas-selskabet afhenter gyllen ved staldene, så

- må gylle først afhentes fra stald 2 og 3 efter kl. 7.00.
- må stald 3 (vestligste stald) ikke tømmes i weekender.

Der stilles desuden vilkår om, at skrabning af foder i staldene skal foregå med et skraberblad med gummikant eller tilsvarende foranstaltning for at reducere støj fra denne aktivitet.

Transport og trafiksikkerhed

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej og Fællesudvalget)

Fællesudvalget oplyser, at de har bemærket, at trafikforhold uden for ejendommen ikke er omfattet af udkastet til miljøgodkendelse, men gør opmærksom på, at trafikale belastninger fra storlandbrug udgør en stor bekymring for hele deres by. Ifølge udkastet til miljøgodkendelse udvides antallet af tunge transportere til og fra ejendommen fra ca. 1.325 pr. år til ca. 3.940 pr. år.

Både Fællesudvalget og beboerne på Puggårdsvej oplyser, at Puggårdsvej er en smal vej med mange sving, hvor det er vanskeligt at passere hinanden selv for personbiler. Derfor bliver rabatter og beboernes indkørsler allerede i dag kørt op. Dette kombineret med en blød leret jordbund gør, at rabatterne ødelægges og vejene smadres til. Puggårdsvej er ifølge beboernes udsagn ikke egnet til en virksomhed, der skaber så meget trafik. Hvis ansøgningen godkendes, bør kommunen være indstillet på at forbedre vejforholdene. Fællesudvalget oplyser, at de med den øgede mængde af tunge transportere er bekymret for trafiksikkerheden på Puggårdsvej.

På borgermødet i april 2019 var der drøftelser om, at Puggårdsvej er en meget smal vej, der overhovedet ikke er gearret til tung trafik. Vejen og rabatterne vil derfor blive ødelagt, og det vil bevirke meget større udgifter til vejvedligeholdelse. Esbjerg Kommune er som opfølgning på mødet blevet bedt svare på, om der i forbindelse med en miljøgodkendelse ikke bliver vurderet på adgangsforholdene til produktionen og om dårlige adgangsforhold kan bevirke et afslag eller en reduktion i produktionen.

Overkørslen mellem grusvejen ind til Puggårdsvej 64 og den offentlige asfaltvej er ifølge beboerne for smal og i dårlig stand. Rabatten er helt kørt op både ved udkørslen og i rabatten overfor udkørslen.

Ansøger oplyser, at de har forståelse for beboerforeningens bekymringer for transportere på Puggårdsvej og ser også gerne en udbygning af vejnettet, hvilket også vil komme det fremtidig anlæg til gode.

I T-krydset mellem Puggårdsvej og Gørdingvej, der er adgangsvej til Puggårdsvej 64, er der ifølge Fællesudvalget ekstremt dårlige oversigtsforhold fra alle sider. Vejforløbet har en u hensigtsmæssig krumning, der gør det umuligt at se modkørende og meget vanskeligt at svinge ud og ind ad Puggårdsvej. Tunge og brede køretøjer har allerede i dag vanskeligt ved at manøvrere i krydset, og tager altid den modsatte kørebane i brug. Udsigten til det udvalgte betegner som et ekstremt højt antal transportere gennem T-krydset og Jernved/Jernvedlund, bekymrer dem. Beboerne oplyser, at der er stor risiko for farlige situationer i T-krydset især når køretøjer skal passere hinanden.

Fællesudvalget understreger, at et gennemsnit på mere end 21 køretøjer (heri er det antaget, at alle tunge transportere foregår gennem Jernved/Jernvedlund) dagligt gennem T-krydset og Jernved/Jernvedlund ikke er smart, og at det er en faktor, de har svært ved at rumme. De betragter det som en kæmpe påvirkning af et landsbymiljø, som er skabt af en helt anderledes landbrugstradition. Dertil kommer, at de har stor bekymring for, om bysbørnene sikkert kan transportere sig dagligt på cykel og til fods til skole og fritidsaktiviteter.

Ansøger oplyser, at en stor del af de angivne transportere ikke nødvendigvis vil foregå igennem Jernved/Jernvedlund, idet transport med dyr mellem ejendommene i Darum, Endrup, Vibæk og Terp vil foregå ad Puggårdsvej mod nord og via Sejstrup. Ligeledes vil en stor del af de øvrige transportere ikke foregå igennem Jernved/Jernvedlund, da gylle formentlig skal leveres til biogasanlæg i Holsted eller Kors kro. Øvrige transportere vil være afhængig af firmaernes kørselsruter, og derved ikke nødvendigvis foregå igennem Jernved/Jernvedlund.

Ca. 1.050 eller ca. 27% af de angivne transportere er hjemtransport ved ensilering af foder. Ansøger oplyser, at det er en spidsbelastning og en gene i de pågældende dage, men samlet set er det et begrænset antal dage om året, der ensileres, og derfor vil det ikke som sådan være en daglig gene.

Beboerne foreslår, at der på ansøgers ejendomme etableres en vej bagom byen mellem Puggårdsvej 64 og Jernvedvej 200, så den daglige transport mellem de to ejendomme ikke skal foregå på både Puggårdsvej, Gørdingvej, Kirkebakken og Jernvedvej. Fordelen herved er, at kun én asfaltvej skal krydses og ikke en hel by, der berøres af den tunge trafik. De argumenterer for, at det burde være muligt, idet ansøger ejer det meste af jorden. Vejen kan samtidig benyttes til tilkørsler til markerne, så der ikke bliver det samme behov for at benytte de offentlige veje. Endvidere kan vejen benyttes til andre transporttyper som f.eks. mælkebilen, levering af dyr, levering af foder og dieselolie, afhentning af døde dyr m.v.

Hvis dette forslag ikke efterkommes foreslås alternativt, at Esbjerg Kommune

- udbygger Puggårdsvej, så den bliver bredere
- forstærker kanterne
- gør rabatterne mere faste
- etablerer bedre oversigtsforhold i det omtalte T-kryds
- gør overkørslen til Puggårdsvej 64 bredere

Ansøger oplyser, at der har været overvejelser om etablering af en intern transportvej mellem Sydjysk Jord's ejendomme. På nuværende tidspunkt er Sydjysk Jord og Rønhave ikke ejer af alle jordlodderne mellem ejendommene, så der vil for nuværende ikke være direkte adgang ved etablering af en intern vej. Dette vil derfor kræve en jordfordeling eller handel af jord. Ansøger gør opmærksom på, at der med den beskrevne drift kun forventes at være et begrænset antal transporter direkte mellem ejendommene. Af faste transporter er det kun fuldfodervognen, der dagligt transporteres mellem ejendommene, og dette svarer til mindre end 10 % af det samlede antal transporter.

Beboerne gør opmærksom på, at ansøger på det afholdte informationsmøde d. 16. april 2019 oplyste, at der evt. vil blive etableret en ekstra indkørsel fra Puggårdsvej til ejendommen Puggårdsvej 64. Beboerne spørger til, hvor indkørslen skal placeres og hvorfor denne ikke er med i det ansøgte projekt. De mener, at de bliver frataget muligheden for at gøre indsigelser, når denne ikke er omfattet af høringen.

Hvis der etableres en ekstra indkørsel argumenterer de for, at denne bør placeres parallelt med og tæt op af eksisterende indkørsel. Den bør placeres inden for randbeplantningen for at undgå at støjkilder rykkes nærmere naboerne, lige som de mener, at den bør placeres her af hensyn til oversigtsforholdene og trafiksikkerheden.

Ansøger har efterfølgende oplyst, at der på nuværende tidspunkt ikke ønskes etableret en ekstra indkørsel fra Puggårdsvej til ejendommen på nr. 64. Det overvejes, om der på et tidspunkt skal etableres en ny tilkørselsvej til ejendommen. Formålet skulle være at adskille fodertransporter fra gødningstransporter for at forhindre bl.a. bakteriel smitte fra gødning til foder. Hvis der på et tidspunkt ønskes opført en ny intern vej til ejendommen, vil denne blive ansøgt hos Esbjerg Kommune. En ny transportvej til driftsbygningerne vil udløse krav om overkørselstilladelse og en ny miljøgodkendelse, såfremt denne medfører forøget forurening eller andre virkninger på miljøet.

Vurdering

Puggårdsvej er i dag en svagt trafikeret vej beliggende i landområde. Kørebanebredden er ca. 4,6 m med en varierende rabatbredde på min. 1 m. Der er på Puggårdsvejs strækning mellem

Jernved og T-krydset Puggårdsvej/Bøelvej en del vejsving, hvori oversigten på grund af træbevoksning på naboarealer kan være begrænset. Vejens asfaltbelægning vurderes til generelt at være i god stand. Ved den eksisterende udkørsel fra ejendommen Puggårdsvej 64 er rabatterne en del opkørte.

Trafikken til og fra ejendommen vil i ansøgt drift udgøre 3.940 transporter svarende til 7.880 køretøjer/år. Køretøjerne skønnes at være lastbiler og landbrugskøretøjer. Såfremt transporterne fordeler sig ligelig over året vil det svare til en trafikmængde på 21 køretøjer pr. døgn og en forøgelse på 14 køretøjer pr. døgn i forhold til nudriften. Idet en del af transporterne er sæsonbestemte er der dage, hvor der er flere eller færre transporter.

Idet Puggårdsvej er en offentlig vej er det Esbjerg Kommune, som skal holde den i den stand, som trafikens art og størrelse kræver.

Esbjerg Kommune vil med udgangspunkt i den fremtidige trafik:

- Gennemgå vejstrækningerne for at sikre at oversigtsforholdene, rabatterne er i en sådan stand at disse svarer til trafikens art og størrelse.
- Gennemgå oversigtsforholdene ved det nævnte T-kryds (Puggårdsvej/Gørdingvej).

Den ændrede anvendelse af eksisterende indkørsel til Puggårdsvej 64 medfører, at der forinden skal indhentes en overkørselstilladelse hos kommunen. Der vil i forbindelse med tilladelsen blive stillet krav om udvidelse af den eksisterende overkørsel, så den kan modsvare den fremtidige trafik uden at rabatterne bliver opkørte. Det vil normalt også blive forlangt, at indkørslen asfalteres på en kortere strækning fra Puggårdsvej for at forhindre, at der køres grus ud på vejen.

Esbjerg Kommune har ikke planer om yderligere trafikreguleringer.

Hvis det ved tilsyn med vejene i området viser sig, at der ud fra trafikens størrelse og art er behov for eksempelvis udvidelse af vejen m.v., vil der kunne tages stilling til dette.

Færdsel på offentlig vej, oversigtsforhold, trafikregulering, trafiksikkerhed og belastning af det lokale vejnet reguleres, som fællesudvalget har bemærket, ikke i en miljøgodkendelse. Dette skyldes at disse forhold henhører under færdsels- og vejlovgivningen og ikke husdyrlovgivningen.

I en miljøgodkendelse skal der ske en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne give anledning til væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Der kan primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje (typisk hvilke indkørsler der skal benyttes) til husdyrbruget og at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter. Der er ikke hjemmel til at stille vilkår om, hvilke ruter, der skal benyttes ved til- og frakørsel uanset hvilke gener transporterne måtte medføre for omgivelserne.

Såfremt en virksomhed medfører væsentligt øgede trafikale og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter gennem landsbyområder), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan der gives afslag på en ansøgning om miljøgodkendelse. Husdyrbruglovens formål er at værne om miljøet, og der skal derfor være tale om traditionelle miljøgener lugt, støv, støj eller rystelser. Forhold som trafiksikkerhed og slitage herunder revner i husmure kan ikke indgå.

Esbjerg Kommune vurderer, at de trafikale og miljømæssige gener, der er forbundet med transporter til/fra husdyrbruget, ikke er af et omfang, der kan begrunde et afslag på ansøgningen om miljøgodkendelse eller en reduktion i produktionens størrelse.

I denne vurdering lægges vægt på, at maksimalt 70 % af det samlede antal transporter (ca. 15 ud af i alt 21 køretøjer pr. døgn) forventes at foregå gennem T-krydset og Jernved/Jernvedlund. Antallet skal fratrækkes de transporter ved udbringning af gødning og hjemtransport af foder fra arealerne, der foregår udenom Jernved/Jernvedlund. Dette tal kan ikke konkretiseres nærmere, da forpagtningsaftalerne ændrer sig løbende, men det forventes at udgøre en stor andel, da denne type transporter tilsammen udgør ca. 40 % af det samlede antal transporter til/fra Puggårdsvej 64. Ansøger oplyser, at øvrige transporter vil være afhængig af firmaernes kørselsruter, og derved ikke nødvendigvis foregå igennem Jernved/Jernvedlund.

Det bemærkes derfor, at transporterne til/fra husdyrbruget ikke som fællesudvalget nævner vil bevirke, at der i gennemsnit kan forventes 21 køretøjer pr. døgn gennem T-krydset og Jernved/Jernvedlund (byzone).

Naboerne på Puggårdsvej forventes at være dem, der udsættes for den største påvirkning fra transporter til/fra driften, da alle transportruter til fra Puggårdsvej 64 begynder/slutter her. Da landzonen er landbrugets arbejdsområde, må beboere i landzone tolerere en større påvirkning i forhold til beboere i byzone. Esbjerg Kommune finder ikke, at 21 køretøjer pr. døgn i gennemsnit og en forøgelse på 14 køretøjer pr. døgn via Puggårdsvej medfører væsentlige miljømæssige gener, der kan begrunde et afslag på ansøgningen eller en reduktion i produktionens størrelse.

Med hensyn til bemærkningerne vedr. trafik og transportveje vil etablering af en intern transportvej naturligvis kunne aflaste trafikken på det offentlige vejnet. Det vurderes, at der hverken med hjemmel i husdyrlovgivningen eller vejlovgivningen kan stilles krav om etablering af alternative vejforbindelser på private ejendomme.

Justeringer

Ingen.

Lugtgener

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Beboerne på Puggårdsvej stiller spørgsmålstegn ved, om beregningerne af lugt afstande er korrekte, og angiver at lugtgeneberegningerne kun er overholdt med få cm til nærmeste naboer. De anfører, at der bør indregnes buffer pga. usikkerheder ved beregningerne og at lugtgeneberegningerne ikke kan korrigeres som kommunen har gjort. I den forbindelse henviser de til overgangsreglerne mellem ny og tidligere husdyrlovgivning.

Det er i udkastet til miljøgodkendelse beskrevet, at al flydende husdyrgødning forventes afsat til afgang på biogasanlæg. Ansøger ønsker, at have muligheden for at anvende sand i sengebåsene i staldene, og derfor er der samtidig ansøgt om etablering af et sandseparationsanlæg, så sandet kan separeres fra gyllen og genanvendes i staldene. Hvis ikke der etableres et sandseparationsanlæg forventes gyllen afhentet fra

sugebrønde/tværkanaler placeret ved staldene i stedet for ved sandseparationsanlægget. Beboerne spørger til, hvor i staldene sugebrøndene placeres og hvilken tilkørsel, der benyttes. De spørger også til, hvor ofte der skal pumpes i hver af de to alternativer, og hvor meget det vil lugte, hvis biogasselskabet henter gyllen fra sugebrønde hhv. sandseparationsanlægget. Endvidere om lugtberegningen vil være overholdt til Puggårdsvej 40 og 44.

Ansøger oplyser, at hvis staldene etableres med sand i sengebåsene, så vil der blive pumpet gylle fra staldene til anlægget inden for det tidsinterval sandseparationsanlægget er i drift. Anlægget forventes at være i drift 14-15 timer pr. døgn, men kan forekomme hele døgnet rundt. Hvis anlægget ikke etableres med sand i sengebåsene, vil der ikke være pumpning af gylle til gyllebeholderne, idet biogas-selskabet forventes at hente gyllen ved staldene og levere den afgassede gødning i gyllebeholderne.

Vurdering

Esbjerg Kommune har i udkastet til afgørelse vurderet, at husdyrbruget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener for omgivelserne.

Omfanget af lugtgenerne fra ejendommen efter udvidelsen er beregnet og vurderet vha. Miljøstyrelsens lugtmodel i det elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk, der efter gældende regler skal anvendes. Værktøjet beregner en geneafstand til enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone ud fra ansøgers oplysninger om bl.a. størrelse og placering af staldene, type, antal og størrelse af dyrene, gulvtype og ventilationsforholdene i staldene. Geneafstanden sammenlignes med den vægtede gennemsnitsafstand til det pågældende område f.eks. nærmeste nabobeboelse. Genekriteriet til enkeltboligen er overholdt, hvis den vægtede gennemsnitsafstand er større end geneafstanden.

Esbjerg Kommune har kontrolleret, at de af ansøger angivne oplysninger i ansøgningssystemet er korrekte, og vurderer at lugtberegningerne er udført korrekt. Da genekriteriet til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt på Puggårdsvej 40 er overholdt, vurderes det, at naboer uden landbrugspligt ikke påvirkes væsentligt af lugt. Naboer uden landbrugspligt kan blive påvirket af lugt, men ikke i en grad som betegnes som væsentlig. Det bemærkes, at værktøjet selv beregner geneafstand og vægtet gennemsnitsafstand ud fra de oplysninger og til de boliger, ansøger har angivet hhv. udpeget i ansøgningen.

Vurderingen er i overensstemmelse med gældende praksis hos Miljø- og Fødevareklagenævnet om, at der ikke vil være væsentlige lugtgener fra husdyrbruget, når lugtgenekriteriet er overholdt. Det bemærkes, at det ikke er praksis, at der skal indregnes en buffer pga. usikkerheder i beregningen. Der er jf. husdyrbrugloven ikke indlagt nogen beskyttelse mod lugtgener for nabobeboelser med landbrugspligt, og derfor er der ikke foretaget nogen lugtberegning til beboelsen på Puggårdsvej 44.

Det fremgår af lugtberegningen i udkastet til miljøgodkendelse, at ansøgningssystemet i beregningen af lugtgeneafstande har foretaget korrektion, hvor staldafsnit der ligger mere end 1,2 gange geneafstanden er blevet bortscreenet. Beboerne mener ikke at der må foretages denne korrektion jf. overgangsreglerne til den nye husdyrlovgivning. Esbjerg Kommune gør opmærksom på, at der i overgangsreglerne netop står, at verserende sager, der ikke er færdigbehandlet senest d. 31. juli 2018 skal færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Da reglen gjaldt efter de hidtil gældende regler er det Esbjerg Kommunes vurdering, at den også finder anvendelse i denne konkrete sag.

De forskellige aktiviteter på husdyrbruget, der kan give anledning til lugt f.eks. gyllepumpning og sandseparation indgår ikke i lugtberegningen, da lugtberegningen alene baserer sig på staldanlægget med det tilhørende dyrehold. Placering af sugebrønde/tværkanaler, hvorfra der evt. afhentes gylle til afgang har således heller ikke betydning for resultatet af lugtberegningen. Naboerne er alene beskyttet af et 50 m afstandskrav fra stalde og øvrige anlæg, hvilket vurderes at være overholdt til alle omkringliggende nabobeboelser.

Ansøger har oplyst, at biogas-selskabet forventes at afhente/levere gødning på ejendommen ca. 3 gange daglig, og at det tager ca. 6-7 minutter at fylde en lastbil. Placering af evt. sugebrønde/tværkanaler er der på nuværende tidspunkt ikke taget endelig stilling til, men pga. terrænhældningen forventes disse placeret i midten af staldene og/eller i den nordlige ende af staldene. Ansøger oplyser, at der ved placering af stalde og foderopbevaringsanlæg er taget hensyn til, at de interne transportere kan placeres, så de generer nærmeste naboer mindst mulig. Esbjerg Kommune kan ikke svare mere konkret på, hvor meget det vil lugte ved afhentning fra hhv. sugebrønde/tværkanaler og sandseparationsanlægget.

Det må forventes, at der kan opstå lugt fra visse driftsmæssige aktiviteter, men særligt pga. af afstanden vurderes generne ikke at være i en grad, der er væsentlig for nærmeste nabobeboelser (uden landbrugspligt) eller beboerne i Jernved/Jernvedlund. I vurderingen indgår også, at sandseparationsanlægget placeres i en lukket bygning og at gyllebeholderne teltoverdækkes. Disse tiltag er i udkastet til miljøgodkendelse fastholdt med vilkår.

For at forhindre at naboerne udsættes for væsentlige lugtgener er der i husdyrbrugets miljøgodkendelsen fra 2012 stillet vilkår om, at husdyrbrugets drift ikke må give anledning til lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området. Dette vilkår videreføres.

Justeringer

I udkastet til miljøgodkendelse er det i lugtafsnittet angivet, at der sker bortscreening af staldafsnit. Dette er ikke korrekt, og derfor rettes det. Dette ændrer ikke på at lugtgenerberegningen fortsat er overholdt.

Lys-, flue- og støvgener

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Fordi husdyrbruget skal være center for bedriftens kælvende køer og kvier medfører dette, at der af hensyn til arbejdssikkerhed og dyrevelfærd vil være behov for, at der er lys i visse staldafsnit det meste af døgnet. Beboerne på Puggårdsvej angiver, at der mangler oplysninger om, hvilke staldafsnit, der skal være døgnbelysning i, og hvor stærkt orienteringsbelysningen på gavlene bliver. Ansøger oplyser, at produktionen forventes indrettet i hold bestående af de samme dyr i hele goldperioden. Derfor vil derfor være forskelligt hvor i staldene, der er behov for belysning hele døgnet rundt. Evt. belysning på staldenes gavle vil alene være orienteringslys for medarbejdere og chauffører, der leverer/afhenter varer, og der vil således ikke blive sat projektører op.

I udkastet til miljøgodkendelse er der ud fra et landskabeligt hensyn bl.a. stillet vilkår om, at der ikke må være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanter og kun i begrænset omfang

gennem øvrigt tagareal. Lyskilder i de nye stalde skal rettes nedad og evt. afskærmes, så der ikke sker væsentlig lyspåvirkning af landskabet. Beboerne på Puggårdsvej spørger til, hvad "begrænset omfang" og "væsentlig lyspåvirkning" er.

Af hensyn til at reducere lyspåvirkningen af omkringboende er der stillet vilkår om, at lyset i staldbygningerne skal være slukket eller sænket til 25 lux i tidsrummet kl. 22 til malkning påbegyndes med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet. Ansøger har oplyst, at når der ikke arbejdes i et staldafsnit, så vil lyset blive sænket til maksimalt 10 lux. Beboerne spørger om belysningen i staldene så reduceres til 10 lux, som ansøger har oplyst, eller 25 lux, som der er stillet vilkår om i udkastet til afgørelse.

Ansøger oplyser, at der ikke etableres lysplader i tag eller tagrygning, og derfor vil lysudfald være gennem siderne på staldene og gennem porte i enderne, når disse er åbne.

Med hensyn til støv angiver beboerne, at der med trafikforøgelsen vil blive slæbt meget jord fra ejendommens grusvej og ud på Puggårdsvej især i våde perioder. Det foreslås, at ansøger asfalterer indkørslen til ejendommen og helt op til bygningsmassen.

Beboerne udtrykker samtidig bekymring for, at den meget store forøgelse af transporter til og fra gårdanlægget vil få væsentlig støvmæssig betydning for de omkringliggende naboer. De mener derfor, at der bør fastsættes vilkår til transporter til og fra gården.

Vurdering

Ansøger har oplyst, at der alene opføres udvendig orienteringsbelysning og ingen projektører eller lign. På baggrund af de indkomne høringssvar har ansøger oplyst, at udendørs belysning vil blive forsynet med bevægelsessensorer. Ud fra denne oplysning og vilkårene om natsænkning af lyset i staldene og etablering af afskærmende beplantning vurderer Esbjerg Kommune, at driften ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for omgivelserne.

Vilkåret om lysintensitet på maksimalt 25 lux i nattetimer ændres til 10 lux, så ansøger fastholdes på den lave lysintensitet, de har oplyst, der maksimalt vil være i staldene.

I udkastet til miljøgodkendelse er der stillet vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lysgener for omgivelserne. Dermed har tilsynsmyndigheden mulighed for at gribe ind i tilfælde af at der mod forventning opstår væsentlige lysgener for omgivelserne.

Esbjerg Kommune finder, at der med baggrund i de af hensyn til landskabet stillede vilkår om nedadrettede lyskilder i staldene og forbud mod lysudfald fra tagrygning og gavltrekanter og kun begrænset lysudfald fra tagfladen er truffet de nødvendige hensyn for at forhindre væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne og landskabet. Hvis ansøger mod forventning etablerer lysplader i tagarealet eller andre lyskilder end oplyst, vil det ved miljøtilsyn blive vurderet af tilsynsmyndigheden, hvorvidt der er tale om et begrænset omfang hhv. væsentlige lysgener for omgivelserne.

Med hensyn til støv vurderes det, at der pga. afstanden til omboende og beplantningen omkring ejendommen ikke vil være risiko for væsentlige støvgener hos nærmeste naboer ved de mange interne transporter på ejendommen. Derfor vurderes der ikke at være grundlag for at stille supplerende vilkår f.eks. at vejen fra Puggårdsvej til bygningsmassen skal asfalteres. Hvis driften mod forventning viser, at der opstår væsentlige støvgener for omgivelserne, kan

tilsynsmyndigheden håndhæve, at der iværksættes tiltag for at sikre at driften ikke giver anledning til væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Ved informationsmødet, der blev afholdt d. 16. april 2019, blev der udtrykt bekymring for gener fra fluer som følge af driften af husdyrbruget på Puggårdsvej 64. Der er i udkastet stillet vilkår om, at der på ejendommen skal udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Det vurderes, at husdyrbruget ved at efterleve vilkåret vil kunne drives uden at medføre væsentlige fluegener for omgivelserne.

Justeringer

Det fastholdes med vilkår, at udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til ½ time ad gangen.

Nuværende vilkår om at lyset i staldbygningerne skal sænkes til maksimalt 25 lux i nattetimer ændres til 10 lux.

Staldteknologi, ammoniakpåvirkning af beskyttet natur og begrænsning af øvrige husdyrbrugs udvidelsesmuligheder

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

I udkastet til miljøgodkendelse har ansøger ønsket at have mulighed for at skrabe det faste, drænedede gulv manuelt med en minilæsser 3 gange pr. døgn i stedet for et traditionelt skraberanlæg, der skraber gulvene 12 gange pr. døgn. Årsagen er, at der ønskes mulighed for at benytte sand i sengebåsene, og til at rengøre gulve med gylle og sand er manuel skrabning mest fordelagtigt.

Beboerne på Puggårdsvej stiller spørgsmålstegn ved, om der er foretaget en tilstrækkelig vurdering af effekten af 3 manuelle skrabninger, da effekten ikke er færdigtestet. De angiver, at hvis beregningerne er forkerte, så har det bl.a. betydning for ammoniakbelastningen af det omkringliggende landskab.

Der er i udkastet til miljøgodkendelse redegjort for, at baggrundsbelastningen med ammoniak er lidt forhøjet i forhold til det gennemsnitlige niveau i Esbjerg Kommune, hvilket ifølge beboerne er et udtryk for, at der absolut ikke bør gives tilladelse til yderligere udvidelse til ejendommen.

Beboerne oplyser, at luftbåren kvælstof påvirker planter, søer, materialer og ikke mindst mennesker, og de hævder, at når tallene bliver forhøjet med det ansøgte antal dyreenheder, så viser det også, at der absolut ikke bør godkendes yderligere udvidelse af ejendommen.

På Puggårdsvej 72 er der etableret skovbeplantning i 2014, og beboerne argumenter for at denne biotop bør vurderes som ammoniakfølsom skov som beplantningen på Puggårdsvej 78.

Beboerne stiller spørgsmålstegn ved, om den forøgede ammoniakemission fra udvidelsen af husdyrbruget påvirker løgfrøens levesteder. Det angives i den forbindelse, at der findes et vandhul på en nærliggende matrikel (matr. nr. 6i, afstand ca. 170 m) og et vandhul på en anden nærliggende matrikel (matr. nr. 7d, afstand ca. 800 m), som kunne være levested for

såvel løgfrø som grøn kølleguldsmed. Der spørges desuden til om dyrelivet er undersøgt i disse vandhuller.

Det er i beboernes høringssvar angivet, at hvis andre bedrifter i området påtænker udvidelser for at opnå en levedygtig størrelse, frygter de, at det vil blive meget svært at få lov til på grund af den samlede miljøbelastning. Beboerne finder det ikke rimeligt overfor bedrifter, der måske er nødt til at udvide for at overleve, at en enkelt, stor virksomhed, som ikke er egentlig afhængig af udvidelsen, lægger beslag på så stor en del af udvidelsesmulighederne i området.

Vurdering

Den ammoniakreducerende effekt ved at skrabe faste drænedegulve er i modsætning til skrabere i sengestalde med spalter ikke blevet færdigtestet ved en VERA-test¹. Det er kun den samlede ammoniakemission fra staldsystemet inkl. 12 automatiske skrabninger pr. døgn, der er dokumenteret.

Delresultater (1 måleperiode ud af i alt 6 måleperioder jf. testprotokol er blevet gennemført) viser, at effekten er den samme uanset om der skrubes 2 gange eller 12 gange pr. døgn på faste, drænedegulve. Dette indikerer, at hyppigheden af skrabningerne ikke er afgørende for gulvsystemets forholdsvis lave ammoniakfordampning sammenlignet med øvrige anvendte typer staldgulve hos kvæg.

Der findes således ikke nogen dokumenterede tal at beregne ammoniakeffekten fra 3 manuelle skrabninger ud fra. Esbjerg Kommune har i stedet estimeret effekten på baggrund af tidligere viden om effekten af skrabning af sengestalde med spalter. For at opfylde kravet om anvendelse af Bedst Tilgængelige Teknik (BAT) har ansøger været nødt til at foretage foderkorrektur, så kørerne tildes mindre råprotein end normerne foreskriver, hvilket er et andet tiltag, der kan anvendes til at reducere ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

Det kan diskuteres om effekten af 3 manuelle skrabninger kan tilskrives den estimerede effekt, og derved opfylde BAT-kravet i kombination med reduceret tildeling af råprotein. Alternativet vil være ikke at give ansøger mulighed for at skrabe gulvene 3 gange manuelt pr. døgn, fordi ammoniakfordampningen fra gulvsystemet kun er dokumenteret ved 12 automatiske skrabninger. Dette vil betyde, at ansøger formentlig fravælger at benytte sand i sengebåse.

Der er ingen tvivl om at en udvidelse af den ansøgte størrelse fører til en væsentlig forøgelse af ammoniakemissionen. Som det fremgår af udkastet til miljøgodkendelse er beskyttelsesniveauet for ammoniakpåvirkning af naturlokaliteter ud fra de indtastede forudsætninger overholdt, så emissionens størrelse i sig selv, kan ikke føre til, at der ikke skal meddeles miljøgodkendelse. Det bemærkes i den forbindelse, at uanset hvad den ammoniakreducerende effekt af 3 manuelle skrabninger sættes til, vurderes dette ikke at være afgørende for, hvorvidt beskyttelsesniveauerne for ammoniakpåvirkning af naturlokaliteter vil være overholdt.

¹ Verification of Environmental Technologies for Agricultural Production. Efter ansøgning kan der efter en VERA test opnås en VERA erklæring, som giver adgang til optagelse af teknologien på Teknologilisten med en dokumenteret miljøeffekt. Herefter kan miljøeffekten indgå i ansøgninger om miljøgodkendelse.

Kategorien ammoniakfølsom skov fremgår af husdyrloven og indplaceres beskyttelsesmæssigt som kategori 3 natur, dvs. en merbelastning med ammoniak på over 1 kg N/ha/år kan forbydes.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering at de nævnte plantninger ikke lever op til kriterierne for ammoniakfølsom skov. Kriterierne for ammoniakfølsom skov omfatter:

- Gammel skov (> 200 år),
- Skov der er groet frem af sig selv på tidligere hede, mose eller overdrev
- Skov der indeholder naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi

I indsigelsen nævnes der to adresser; Puggårdsvej 72 og 78. Puggårdsvej 78 findes ikke, men Puggårdsvej 80 ligger i nærheden af anlægget og har en beplantning omkring sig. Esbjerg Kommune formoder der er tale om en slåfejl, og at det reelt er nr. 80, der menes.

Der er i begge de fremhævede tilfælde tale om skov plantet på tidligere landbrugsjord. Der er sket plantning i ca. 2016 på nr. 72 og omkring 2010 på nr. 80. Der er således hverken tale om gammel skov eller skov, der er groet frem af sig selv. Det er endvidere utænkeligt, at der findes § 25 arter, der har en væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Det er således Esbjerg Kommunes opfattelse, at de nævnte bevoksninger ikke på nogen måde kan defineres som ammoniakfølsomme.

Det bemærkes, at der i udkastet til miljøgodkendelse er foretaget beregninger af husdyrbrugets ammoniakbelastning af skoven ved Puggårdsvej 80, da lokaliteten er udpeget som potentiel ammoniakfølsom skov, og fordi der på daværende tidspunkt ikke blev foretaget nærmere undersøgelser af, hvorvidt skoven reelt var ammoniakfølsom.

I forbindelse med sagens behandling er der vurderet på de omkringliggende vandhullers mulighed for at oppebære en ynglebestand af løgfrø.

Løgfrø har brug for solbeskinnede vandhuller for at yngle. Søen umiddelbart vest for anlægget, på matrikel 6i, Jernvedlund By, Jernved, vurderes derfor ikke at være et egnet ynglevandhul, da det er tilgroet i træer og derfor beliggende i skygge.

Vandhullet øst for anlægget på matrikel 3h, Jernvedlund By, Jernved er beliggende i åbent land, og der findes ikke bevoksning omkring vandhullet. Det er således et mere sandsynligt ynglested. Ammoniakbelastningen er dog så lille (0,9 kg N/ha/år), at den ikke vurderes at give anledning til tilstandsændring af vandhullet og herved påvirke mulighederne for at løgfrø kan yngle i vandhullet.

Med hensyn til arten grøn kølleguldsmed yngler den ikke i vandhuller, men derimod i vandløb med klart vand og stenet bund. At der er set et eksemplar lidt vest for anlægget, skal tages som udtryk for et strejfende individ, formentlig fra Kongeåen.

I husdyrloven er der to parametre, for hvilke man inddrager belastning fra andre husdyrbrug, ved miljøgodkendelse af et husdyrbrug. Det drejer sig om lugt og ammoniakpåvirkning af

kategori 1 natur. Derfor er det korrekt, at en produktion på et husdyrbrug, mht. disse to parametre, kan blokere for et andet husdyrbrugs udvidelse.

Ved godkendelse af et husdyrbrug, skal antallet af andre husdyrbrug der belaster nærliggende naturlokaliteter, inddrages. I praksis er beskyttelsesniveauet bygget sådan op, at alle kategori 1 naturlokaliteter indenfor 2.500 meter, vil få et skærpet beskyttelsesniveau pga. udvidelsen. Det bemærkes i den sammenhæng, at der ikke er nogen kategori 1 lokaliteter indenfor 2.500 meter.

Med hensyn til lugt fungerer husdyrlovens regler sådan, et husdyrbrug ved godkendelse bliver vurderet mht. lugtpåvirkning af omgivelserne. Man inddrager også andre husdyrbrug i vurderingen. Det foregår på den måde, at tilstedeværelsen af andre husdyrbrug (af en vis størrelse, herunder Puggårdsvej 64) indenfor 300 meter fra de kategorier, der skal måles lugt til (enkelt bolig, samlet bebyggelse og eksisterende/fremtidig byzone), regnes med. Det betyder i den konkrete sag, at kun andre husdyrbrug, der lugtbelaster adresserne Puggårdsvej 40, 53, 60 og 68 kan få problemer med at få en godkendelse. I praksis vurderes det at være ret få ejendomme. Konsekvensen af der er andre husdyrbrug i nærheden, er ikke et forbud, men en skærpelse på 10 eller 20 procent af beskyttelsesniveauet for lugt.

Det bemærkes, at det ikke er i modstrid med intensioenerne med husdyrbrugloven, at et husdyrbrug kan påvirke et andet husdyrbrugs udvidelsesmuligheder. Husdyrbrugloven har faktisk netop indbygget bestemmelser, for at sikre mod, at der hamstres miljøgodkendelser.

Justeringer

Ingen.

Overdimensionering og nødvendighed af byggeri

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej og beboer på Puggårdsvej 26)

I to indsigelser er det bemærket, at staldene vil være betydelig større end der er behov for. Beboerne på Puggårdsvej vurderer med baggrund i de lovfastsatte pladskrav, at staldene kan rumme langt over det dobbelte af det antal køer, der er ansøgt om, og undrer sig over, at staldbygningerne skal være næsten dobbelt så store i forhold til bygningerne på Jernvedvej 200, der i 2018 blev miljøgodkendt til stort set det samme antal køer. De spørger til, hvorfor kommunen vil godkende to placeringer til det samme projekt, hvorfor der skal være så meget bygningsmasse på Puggårdsvej 64, hvorfor kommunen vil godkende et størrelsesmæssigt stærkt overdimensioneret byggeri, og de spørger om ansøger senere kan sætte flere dyr ind i staldene, når nu de er store nok til flere dyr. De foreslår desuden, at staldbygningerne tilpasses dyreholdets størrelse og konstaterer, at dette visuelt vil betyde meget. De ønsker staldene afkortet, så de ikke ligger så tæt på naboer og opfordrer kommunen til at lave en klausul om, at dyreholdet ikke kan udvides yderligere.

Beboeren på Puggårdsvej 26 oplyser, at han som faglært landmand med speciale i kvæg har svært ved at se, hvad incitamentet skulle være til at bygge større end der er behov for, og påstår at øget totalareal udover de lovfastsatte pladskrav kun vil have minimal indflydelse på dyrevelfærden. Dyrenes trivsel vil i højere grad afhænge af underlag på ligge- og gangarealer, sengebøjler osv. Han spørger til, om man ikke fra kommunens side kan stille krav om, at

bygningsstørrelsen svarer til det, der er normalt for det ansøgte dyrehold, så byggeriet fremstår mindre dominerende i det uforstyrrede landskab.

Ansøger oplyser, at pladsbehovet (staldlængden) er beregnet ud fra at ejendommen skal fungere som kælvningscenter for samtlige kælvende køer og kvier på Rønhaves ejendomme og ikke som en typisk dansk ejendom med malkekøer. Ansøger pointerer, at der kun vil blive bygget det, der er behov for til den ansøgte produktion. På nuværende tidspunkt er der stor debat om fremtidens husdyrproduktion i forhold til dyrevelfærd, klimakrav, bæredygtighed m.v., og i det lys, og med 6 års frist til at udnytte en miljøgodkendelse, er det svært at forudse, hvordan fremtidige krav ser ud. Så for at have tilpasningsmuligheder til fremtidige krav er staldenes ydre rammer indtegnet, så der er fleksibilitet og muligheder i anlæggets indretning.

Længden af staldene har ansøger fastlagt ud fra, at der etableres 2-rk stalde, så der opnås én ædeplads pr. ko. Hvis nærmere beregninger viser, at pladsbehovet reelt er mindre vil det være staldbredden og ikke staldlængden, der reduceres. Reduceres staldbredden mindskes også højden af byggeriet og dermed landskabspåvirkningen.

Der er på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet detailtegninger af staldenes indretning, og der findes ingen tilsvarende anlæg i Danmark. Inspiration er indhentet fra ture til Tyskland og USA, hvor ansøger har erfaret, at det specielt i denne periode af dyrenes tilværelse er vigtigt, at der på alle måder gives god plads til, at alle køer både kan æde og have muligheden for at ligge ned på samme tid og gå i stabile sociale grupper (i praksis ugehold). Dette er ekstra pladskrævende og samtidig skal der være mulighed for at rumme produktionsudsving på minimum 25 % Kælvningsfaciliteter, behandlingsområder og separeringsmuligheder mellem holdene tager også ekstra plads. Bredden af en almindelig 2-rk. stald er 30 m, men etableres sengene med sand anbefales der ekstra gangbredde for maskinel udlægning af sand. Der ønskes samtidig mulighed for at etablere drivgange på hver side af staldene, så dyrene på en skånsom måde kan drives til kælvningsboksene, når kælvningerne er ved at gå i gang. Derfor er staldene ansøgt med en bredde på 36 m.

Det er korrekt, at bygningerne på Puggårdsvej 64 er større end bygningerne på Jernvedvej 200, der har modtaget miljøgodkendelse til omtrent det samme dyrehold. Årsagen er ifølge ansøger, at på Jernvedvej 200 er størrelsen af bygningerne begrænset af eksisterende bygninger og offentlig vej. På Puggårdsvej 64 er betydelig bedre mulighed for at indrette staldene med optimal velfærd for køer og ansatte, og derfor har ejendommen også højest prioritet som kælvningscenter af de to.

Vurdering

Ansøger har forud for sagsbehandlingen af ansøgningerne om miljøgodkendelse på Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64 oplyst, at de forventer helt eller delvist at gennemføre begge ansøgte projekter. Ansøgningerne er med hensyn til dyreholdets sammensætning opbygget sådan, at der kan etableres kælvningscenter begge steder. Centeret etableres imidlertid kun på én af de to ejendomme. Ansøger oplyser, at der ikke er taget stilling til anvendelsen af miljøgodkendelsen på den anden ejendom, i fald der også meddeles miljøgodkendelse på Puggårdsvej 64, men det står ansøger frit for at udnytte denne inden for de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Der er ikke i husdyrbrugloven eller anden lovgivning fastlagt øvre grænser for, hvor meget ekstra plads i forhold til dyrevelfærdskravene, der må opføres f.eks. af hensyn til dyrenes trivsel og velfærd. Det afgørende for byggeriets størrelse vil i denne konkrete sag efter de tidligere godkendelsesregler være, om byggeriet kan indpasses i landskabet. I afsnittet "Landskabelige hensyn og alternative placeringer" har Esbjerg Kommune vurderet, at det ansøgte på vilkår kan indpasses i landskabet uden at de landskabelige værdier tilsidesættes. Der vurderes ikke at være hjemmel til at stille vilkår om, at størrelsen af staldene skal svare til det normale for størrelsen af den ansøgte produktion. Ligeledes vil der ikke kunne stilles en klausul om, at dyreholdet ikke kan udvides yderligere. Dette vil komme an på en konkret vurdering i forbindelse med et evt. senere ansøgt udvidelsesprojekt.

Der må ikke uden videre indsættes flere dyr end ansøgt i staldene, så ansøger vil ikke lovligt kunne indsætte flere dyr uden at dette først er ansøgt og miljøgodkendt af Esbjerg Kommune.

I ansøgningen på Puggårdsvej 64, er miljøpåvirkningen beregnet på baggrund af antallet af dyr svarende til de gældende regler for ansøgninger indsendt inden 1. august 2017. Esbjerg Kommune gør opmærksom på, at såfremt ansøger på et senere tidspunkt ønsker at søge om at udvide sit dyrehold, så skal der indsendes en ansøgning efter det nugældende lovgrundlag, hvor miljøpåvirkningen i stedet beregnes på baggrund af produktionsarealets størrelse (den såkaldte stipladsmodel). Ansøger kan også vælge at søge om at komme over på stipladsmodellen uden at der foretages egentlige udvidelser eller ændringer på ejendommen. Beskyttelsesniveauet for lugt vil her sandsynligvis ikke kunne overholdes pga. det relativt store produktionsareal set i forhold til antallet af dyr.

En kommune kan konkret vælge at fravige beskyttelsesniveauet for lugt, ved at anvende en særlig undtagelsesbestemmelse (benævnt 50 % regel for lugt), hvis forudsætningerne for at anvende bestemmelsen er opfyldt. Det vil i så fald være op til kommunen at beslutte, om der kan accepteres en udvidelse af dyreholdet indenfor de allerede etablerede stalde, hvor der vil være plads, fordi de nu opføres større end dyrevelfærdsreglerne foreskriver.

Justeringer

Ingen.

Påvirkning af lokalsamfundet og forringelse af ejendomsværdi

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Der er ifølge beboerne på Puggårdsvej et godt sammenhold og foreningsliv i Jernved/Jernvedlund, og i fællesskab bliver der ført mange ting ud i livet. Med et fald i huspriserne på landet de seneste år og de større landbrugsejendommers opkøb af mindre gårde bliver der flere udlejningshuse. Huse, der ikke istandsættes i samme grad, som hvis folk ejer dem. De, der bor i udlejningshuse, bor der oftere i kortere perioder, og engagerer sig ikke på samme måde i lokalsamfundet.

Ved gennemførelse af to så store udvidelsesprojekter på Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64 vil de afledte påvirkninger fra synlighed, lugt, støj og tung trafik ifølge beboerne påvirke huspriserne. Mest de nærmeste huse, men også resten af lokalsamfundet. De gør opmærksom på, at deres ellers så stærke lokalsamfund ikke tåler yderligere påvirkning af huspriserne og

dermed flere udlejningsejendomme. Med så stort et projekt på tegnebrættet bliver de stavnsbundet til deres huse/ejendomme. Mange har i de seneste år både istandsat og udvidet deres boliger, men udgifterne til forbedringerne kan ikke realiseres ved evt. salg.

Beboerne argumenterer for, at børnefamilier vil holde sig væk fra området, da ingen tør sende deres børn ud på en smal, snoet og trafikeret vej, hvor der er mange tunge transporter.

Vurdering

En eventuel ejendomsværdiforringelse som følge af udvidelsesprojektet på Puggårdsvej 64 er ikke et kriterium, der jf. husdyrbrugsloven kan indgå i vurderingen af, om der kan meddeles miljøgodkendelse til en ansøgt udvidelse. Esbjerg Kommune har derfor ikke forholdt sig til projektets påvirkning af ejendomsværdien i udkastet til miljøgodkendelse.

Vurderingen er i overensstemmelse med gældende praksis hos Miljø- og Fødevarerklagenævnet herunder afgørelse NMK-131-00159, i hvilken det fastslås, at værdiforringelse af omkringliggende ejendomme til et husdyrbrug ikke er et hensyn, der indgår i vurderingen af en ansøgning efter husdyrbrugsloven.

Justeringer

Ingen.

Vandforsyning og forureningsrisici

Synspunkter (Beboerne på Puggårdsvej og Fællesudvalget)

Ved den fulde produktionsudvidelse forventes husdyrbrugets vandforbrug at stige fra 5.000 m³ pr. år til ca. 31.000 m³ pr. år. Heraf udgør 23.000 m³ drikkevand, 6.000 m³ vaskevand til et sandseparationsanlæg og 2.000 m³ vaskevand til stalde m.v. Både fællesudvalget og beboerne på Puggårdsvej spørger om Jernvedlund Vandværk kan levere den vandmængde, som husdyrbruget har behov for. De er samtidig interesserede i, om husdyrbruget har søgt om at etablere deres egen boring, og udtrykker bekymring over, hvad dette vil betyde for forsyningssikkerheden og vandkvaliteten, og om det vil medføre en forøget risiko for forurening af deres drikkevand. De spørger også til, hvor en evt. ansøgt boring skal placeres, og hvor meget støj, der kommer fra sådan en pumpe.

Fællesforeningen undrer sig over, at der ikke er redegjort for virksomhedens vandforsyning i miljøvurderingen. De gør i den forbindelse opmærksom på, at de for nylig har mærket alvoren omkring sikker vandforsyning, da den ene af vandværkets to borer har måttet lukke pga. nedbrydningsprodukter fra pesticider. De vil derfor gerne have sikkerhed for, at en evt. ny stor vandindvinding ikke trækker forurening ind under deres andre to borer.

Ansøger oplyser, at når den endelige miljøgodkendelsen er på plads, vil de øvrige nødvendige tilladelser og godkendelser blive ansøgt hos Esbjerg Kommune inden anlægget opføres. Det betyder, at der vil blive søgt om vandindvindingstilladelse til egen boring evt. suppleret med vand fra det lokale vandværk.

Vurdering

Jernvedlund Vandværk har en indvindingstilladelse på 110.000 m³ pr. år og indvinder pt. ca. 87.000 m³ pr. år. Vandværket har derfor en restkapacitet på 23.000 m³ pr. år. Jernvedlund Vandværk vil derfor ikke med nuværende indvindingstilladelse kunne levere hele vandmængden, der er nødvendig for drive husdyrbruget på Puggårdsvej 64 i ansøgt drift.

Esbjerg Kommune har undersøgt, om det er sandsynligt, at husdyrbruget på anden vis kan forsynes med en tilstrækkelig vandmængde til at drive husdyrbruget. Esbjerg Kommune har i den forbindelse anmodet ansøger om at tage stilling til, hvordan vandbehovet forventes dækket, når vandværket ikke på nuværende tidspunkt har mulighed for at dække behovet.

Ansøger forventer at opfylde vandbehovet ved at indvinde vand fra egen markvandingsboring på Puggårdsvej 64 eventuelt i kombination med vandværksvand. Ansøger ønsker at anvende vandet fra eksisterende boring til både vanding af markerne og til driften af husdyrbruget, herunder vanding af dyr, sandseparation og vaskevand. Alternativt ønskes vandet fra boringen alene at dække driften af husdyrbruget.

Esbjerg Kommune har foretaget en screening af mulighederne for at indvinde vand fra eksisterende markvandingsboring. Resultatet viser, at der pt. vil kunne gives tilladelse til at indvinde vand til den fulde ansøgte produktionsudvidelse. Boringen vil formentlig ikke kunne dække behovet til både markvanding og dyrevanding m.v. Derfor må det forventes, at vand til markvanding fremover skal indhentes fra en anden boring.

Da der pt. vil kunne meddeles tilladelse til indvinding af den nødvendige vandmængde, uden der er behov for at supplere med vand fra vandværk, har Esbjerg Kommune ikke foretaget nærmere undersøgelser af, hvilke mængder, der kan forventes tilført fra Jernvedlund Vandværk eller eventuelt andre vandværker i ansøgt drift.

Det bemærkes, at Esbjerg Kommune ikke har kendskab til, om vandet fra eksisterende markvandingsboring har den kvalitet, som kræves, for at det kan anvendes som drikkevand til dyrene.

Grundvandskvaliteten er primært påvirket af aktiviteterne på landbrugsarealerne og ikke på selve husdyrbruget. Udvaskning af nitrat og evt. pesticider fra de dyrkede arealer er upåvirket af, hvorvidt der er husdyr på ejendommen. Det vurderes derfor, at etablering af kvægproduktion i produktionsbygningerne ikke vil have en væsentlig negativ effekt på grundvandet.

Justeringer

Den årlige drikkevandsmængde revideres fra 23.000 m³ pr. år til 31.000 m³ pr. år efter kontrolberegninger.

I miljøgodkendelsen indsættes der et afsnit, der redegør for nuværende og fremtidig vandforsyning på baggrund af ansøgers oplysninger.

Håndtering af spildevand og restvand

Synspunkter (Beboerne på Puggårdsvej)

I udkastet til miljøgodkendelse er det beskrevet, at ansøger forventer at lede tagvand ud på jorden. Alternativt vil der blive søgt om nedsivning via faskine. Det er også en mulighed, at vandet opsamles og anvendes til vask af sand fra gyllen i sandseparationsanlægget.

Beboerne spørger om muligheden for at anvende vandet til vask af sand fra gyllen er udelukket, hvis sandseparationsanlægget fravælges.

Beboerne gør opmærksom på, at geologien i området består af ler og grundvandsspejlet er højtstående. Etablering af den store bygningsmasse på ejendommen vil påvirke grundvandstrykket i negativ retning. De vurderer, at tagvand på grund af geologien og det højtstående grundvandsspejl ikke kan bortledes via faskiner, nedsivningsanlæg eller ved direkte udledning på jorden. Vandet vil i stedet løbe til dræn og grøfter, og påvirke det kommunale grøftesystem negativt, fordi Puggårdsvej i forvejen har problemer med at få afledt overfladevand. Ifølge beboerne er vejen ofte oversvømmet i vinterhalvåret. Beboerne spørger om der ikke bør tages stilling til udfordringen med overfladevand i byggeansøgningen.

På naboejendommen Puggårdsvej 56 umiddelbart vest for byggefeltet står grundvandet i vinterhalvåret kun ca. 20 cm under jordoverfladen, og beboerne gør opmærksom på, at der er stor risiko for at jorden, der nu er meget frodig, vil blive vandlidende med tendens af højmosé.

Efter beboernes beregninger vil der skulle bortledes ca. 30.000 – 40.000 m³ overfladevand pr. år. De foreslår, at der i stedet for nedsivning eller afledning via faskine/nedsivningsanlæg etableres en trykvandskanal mellem stald 3 og den planlagte beplantning vest for anlægget og en tilsvarende kanal langs den private fællesvej, hvor Puggårdsvej 40, 44 og 56 ligger. De tilføjer, at denne vej allerede nu er kraftig berørt i forbindelse med regnskyl. Som et alternativ foreslås, at regnvandet opsamles og renses, så det kan benyttes som drikkevand til kreaturerne, vask, mælkekøling m.m.

Det er oplyst i udkastet til miljøgodkendelse, at alt restvand (3.500 m³) fra ensilageopbevaringsanlæggene opsamles i eksisterende beholder med 1.120 m³ opbevaringskapacitet, hvorfra det udbringes på en afgrøde. Dette svarer til at beholderen skal tømmes ca. 3 gange årligt for at have tilstrækkelig kapacitet til alt restvand. Beboerne spørger om restvandet skal udsprinkles eller udbringes, og finder det upræcist, hvad de skal vurdere på.

Som det fremgår af udkastet ønsker ansøger for nuværende ikke at udsprinkle restvandet, men angiver, at der vil blive ansøgt herom, såfremt dette ønskes foretaget på et senere tidspunkt. Indtil videre er det således planen, at restvandet skal udbringes på almindelig vis.

Hvis ikke der etableres et sandseparationsanlæg på ejendommen forventes det opsamlede vand ikke anvendt til at separere sand fra gyllen.

Vurdering

Naboerne udtrykker bekymring om, at den store bygningsmasse på Puggårdsvej 64 vil påvirke grundvandstrykket i negativ retning. På ejendommen befinder det primære grundvandsmagasin sig mellem 12-18 m under terrænniveau jf. boringsdata. Det vurderes derfor, at der ikke vil kunne forekomme opstigende grundvand til terræn. På lokaliteten er der

ler i terræn. Dette ler besværliggør en nedsivning af overfladevand. Det vand, som naboerne oplever 20 cm under terræn, vurderes at være regnvand/overfladevand, som på grund af lerlaget kun langsomt siver ned.

Etablering af bygningsmassen på Puggårdsvej 64 vurderes ikke at medføre en opstigning af grundvandet i området, og dermed ej heller forårsage en negativ påvirkning af grundvandstrykket.

Der vil ved bygningerne umiddelbart skulle etableres dræning og bortledning af overfladevand. Dette vil umiddelbart medføre en reduceret ophobning af vand ved bygningerne. Etablering af bygningerne vurderes ikke at medføre øget vand i terræn på Puggårdsvej 56. Ophobning af vand på Puggårdsvej 56 vurderes at skyldes den lerede undergrund, som besværliggør nedsivning.

Kommunen tager normalt først stilling til, hvorledes tagvandet bortledes i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse. Det skyldes, at det sker, at ansøgte miljøgodkendte projekter bliver reduceret eller helt bortfalder uden at blive realiseret.

Hvis en lodsejer ønsker at udlede tagvandet på jorden, kan kommunen ikke stille krav. Det er dog en forudsætning, at tagvandet bliver på egen grund, og ikke løber ud på vejen eller ind til naboen.

Hvis tagvandet ikke kan nedsive i faskiner, har ansøger mulighed for at lave afvandingsgrøfter med nedsivning eller evt. udledning til vandløb/dræn via et forsinkelsesbassin, men der vil ikke blive givet tilladelse til udledning via vejgrøft.

Esbjerg Kommune har ikke kendskab til en teknologi, som kan rense tagvand, så det opnår definitionen "rent vand" til vask af f.eks. malkeanlæg, dvs. at det opfylder fødevarerhygiejneforordningens formål ("rent vand" må ikke skade fødevarer). Det er Fødevarerstyrelsen, der er tilsynsmyndighed på dette.

Forslag til justeringer

Ingen.

Øvrige bemærkninger

Synspunkter (beboere på Puggårdsvej og beboere på Puggårdsvej 26)

I udkastet til miljøgodkendelse er der argumenteret for, at bedriftens ejendomme med husdyr herunder Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64 skal miljøgodkendes hver for sig, ud fra den betragtning at ejendommene kan adskilles forureningsmæssigt bl.a. pga. afstanden mellem dem. Beboerne stiller spørgsmålstegn ved rigtigheden heraf, idet husdyrbruget skal fungere som kælvningscenter for bedriftens ejendomme. De vurderer, at denne sammenhæng mellem de to ejendomme og bedriftens øvrige ejendomme skaber samdrift, der gør husdyrbrugene skal vurderes samlet.

Beboerne på Puggårdsvej oplyser, at det i udkastet til miljøgodkendelse ikke er nævnt, hvilken bekendtgørelse godkendelsen er truffet efter. De angiver at dette er en mangel, der kan gøre det svært at vurdere om lovgivningen er fulgt.

Ansøger har indsendt afløbsplaner for de ansøgte placeringer af bygningerne, der viser hvordan ajle og restvand forventes afledt og opbevaret. Disse er indsat i miljøgodkendelsen. Derudover har ansøger i ansøgningen redegjort for, hvorledes gødning og spildevand håndteres og opbevares. Beboerne spørger, om afløbsplanerne kun er forslag og hvorfor kommunen vil godkende et projekt uden fast afløbsplan.

Beboerne spørger til, hvad den eksisterende staldbygning skal bruges til. I udkastet til miljøgodkendelse er det beskrevet, at denne bygning ved opførelse af stald 3 tages ud af drift som stald, og vil i stedet blive anvendt til opbevaring. Beboeren på Puggårdsvej 26 gør opmærksom på, at stalden er fra 2003 og karakteriserer den på den baggrund som tidssvarende. Hvis stalden tages ud af drift og erstattes af nye stalde bidrager bygningen ifølge beboeren også til den usædvanlig store bygningsmasse i forhold til produktionens størrelse.

Der spørges af beboerne til,

- hvor malkecentret vil blive placeret, hvis det integreres i stalden, og hvor tilkørsel for afhentning af mælk vil være?
- om automatisk skrabning af gulve hver 2. time eller manuel skrabning med minilæsser hver 8. time har betydning for støj og lugt?
- hvor tværgangene mellem staldene placeres?
- hvilken gulvtype etableres der i stald 1, 2 og 3?
- har gulvtypen betydning for, om der foretages automatisk eller manuel skrabning?
- hvorfor årsproduktionen af tyrekalve og småkalve står til at være hhv. 3.900 og 325, når der efter beboernes beregninger skal fødes ca. 4.352 kalve?

I forhold til det sidste punkt svarer ansøger, at tyrekalve opgøres i producerede kalve pr. år i modsætning til kviekalve, som opgøres i årsvægt. Derfor er der stor forskel i angivelsen, men ud fra antallet af dyreenheder (DE), så er der cirka halvt så mange DE i tyrekalve som kviekalve, hvilket stemmer overens med at tyrekalve sælges som spæde.

Beboerne bemærker, at der er mange uafklarede ting i projektet, og mange punkter er der tilsyneladende endnu ikke taget stilling til. Det gør det svært at tage stilling til ansøgningen, idet konsekvenserne er forskellige alt afhængigt af hvilket udfald, der vælges. De spørger også til, hvad de giver høringssvar på, da der er mange uafklarede ting i projektet.

Ansøger oplyser, at placeringen af malkecentret endnu ikke er fastlagt, såfremt det integreres i stald 1. Dog vil det være mest hensigtsmæssigt midt i stalden eller i den sydlige ende af stalden. Tilkørselsvej for mælkebil fremgår af kortet i afsnittet "Støj".

Vurdering

Ifølge husdyrlovgivningen skal flere ejendomme med tilhørende anlæg under samme bedrift godkendes samlet, hvis anlæggene på bedriftens ejendomme er teknisk og forureningsmæssig forbundne. Udgangspunktet er ifølge Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis, at husdyrbrug der er beliggende på hver sin selvstændigt matrikulerede ejendom skal godkendes hver for sig

med mindre det efter en konkret vurdering ikke er muligt at bedømme og regulere anlæggene adskilt i godkendelsesmæssig sammenhæng.

De to husdyrbrug på Puggårdsvej 64 og Jernvedvej 200 hører under samme bedrift, men er placeret på hver sin selvstændige ejendom med en afstand på ca. 2,2 km (luftlinje) mellem hinanden. Bedriftens øvrige husdyrbrug er ligeledes placeret på selvstændige ejendomme, og er i øvrigt placeret længere væk fra Puggårdsvej 64.

Det forhold at det er muligt at beregne og vurdere forureningen selvstændig fra hvert af bedriftens husdyrbrug medfører, at Esbjerg Kommune samlet vurderer, at husdyrbruget på Puggårdsvej 64 skal vurderes i én selvstændig miljøgodkendelse. Flytning og midlertidig opstaldning af bedriftens køer og kvier til Puggårdsvej 64 i forbindelse med kælvning vurderes ikke at føre til, at kælvningscentret på Puggårdsvej 64 skal godkendes sammen med bedriftens øvrige husdyrbrug, så de samlet må betragtes som ét anlæg.

Ifølge overgangsbestemmelserne (§ 10 stk. 9 i lov nr. 204 af 28. februar 2017: Ny regulering af husdyrbrug m.v. og indførelse af generelle regler for anvendelse af gødning på arealer og for husdyrbrug m.v. som udmøntning af dele af fødevarer- og landbrugspakken samt ændringer som følge af VVM-direktivet m.v.) til den nye husdyrregulering fremgår det, at ansøgninger der ikke er færdigbehandlet inden 1. august 2017 skal færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Esbjerg Kommune har i udkastet til miljøgodkendelse derfor angivet, at godkendelsen behandles efter reglerne i lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016. Beboerne har således ikke ret i, at det i udkastet ikke er angivet, hvilken bekendtgørelse afgørelsen er truffet efter.

Der foreligger så vidt vides ingen undersøgelser af lugt fra sengestalde med fast, drænet gulv med skraberanlæg hver 2. time kontra 3 manuelle skrabninger pr. døgn. Forskelle i lugtafgivelsen indgår ikke i lugtgeneberegningen og forventes at være begrænset. Det forventes, at der vil være mere støj ved manuel skrabning, da dette udgøres med minilæsser eller lign. Da skrabning foregår inde i staldene forventes det ikke at give anledning til gener i en sådan grad, så de vilkårsfastsatte støjkrav ikke kan overholdes, og der er derfor heller ikke foretaget støjberegninger fra skrabningerne.

En miljøgodkendelse skal bl.a. sikre, at gødning og spildevand håndteres, opbevares og udbringes miljømæssigt forsvarligt. Udover ansøgers redegørelse suppleret med fremsendte afløbsplaner er der i udkastet også stillet vilkår om, at der senest 1 måned efter byggeriet er afsluttet, skal indsendes en afløbsplan udført af autoriseret kloakmester. Planen skal beskrive afløbsforhold fra nye stalde, gødnings- og foderopbevaringsanlæg samt øvrige befæstede arealer. Esbjerg Kommune vurderer herudfra, at det i tilstrækkelig grad er sikret, at gødning og spildevand håndteres, opbevares og bortskaffes på forsvarlig vis, så der ikke opstår forurening af miljøet.

Der opnås med en miljøgodkendelse 6 års frist til at udnytte det ansøgte projekt. Da det kan være svært at forudsige, hvordan fremtidens dyrevelfærds-, klima- og miljøkrav kommer til at udmønte sig, har ansøger via forskellige scenarier søgt om fleksibilitet bl.a. med hensyn til indretning og tekniske løsninger. Esbjerg Kommune har i udkastet til miljøgodkendelse forsøgt at beskrive og vurdere hver af de oplyste scenarier, så høringsparterne har haft størst muligt kendskab til konsekvenserne af det ansøgte projekt. Esbjerg Kommune har dog forståelse for, at det som nabo kan være svært at forholde sig til og overskue konsekvenserne af de enkelte

scenarier. Det vurderes, at der ikke i udkastet har manglet oplysninger eller vurderinger, der kan begrunde, at udkastet skal sendes ud i fornyet høring.

Der er i udkastet til miljøgodkendelse omtalt 3 gulvtyper, som kan indsættes i stald 1, 2 og 3. Dette er hhv. 1: fast, drænet gulv med 2 % hældning mod dræn, 2: præfabrikeret gulv med et fald på 1 % mod gulvmidte og 3: Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med fald mod gulvmidte på minimum 1,5 %. Fælles for disse gulvtyper er, at de har samme relativt lave ammoniakfordampning i forhold til andre gulvtyper. Ansøger kan frit vælge mellem disse 3 typer, da forudsætningerne for beregningerne er ens. Typen af gulv, der lægges, er ikke afgørende for, om der skrubes manuelt eller automatisk. Det afgørende for dette er om der etableres sand i sengene.

Der er ikke i husdyrbrugloven eller anden lovgivning fastlagt øvre grænser for, hvor meget plads, der må opføres f.eks. til opbevaring af maskiner til driften. Det afgørende i henhold til lovgivningen er, om byggeriet kan indpasses i landskabet. I afsnittet "Landskabelige hensyn og alternative placeringer" har Esbjerg Kommune vurderet, at det ansøgte på vilkår kan indpasses i landskabet uden at de landskabelige værdier tilsidesættes.

Det forhold at eksisterende stald ændrer anvendelse til opbevaring er ikke nødvendigvis medvirkende til at øge arealet af bygningsmassen, da bygningen fortsat indgår som en driftsbygning blot med en anden funktion. Havde bygningen ikke været der i forvejen, kan det ikke afvises, at ansøger i stedet ville have søgt om at opføre en anden bygning med opbevaringsplads f.eks. i form af en maskinhal. Esbjerg Kommune finder desuden, at ændring af anvendelsen af eksisterende stald til anden driftsmæssig anvendelse end stald giver god mening for at opnå en mere hensigtsmæssig drift, hvor staldene ligger placeret samlet.

Placering af tværgang mellem staldene er ikke fastlagt på nuværende tidspunkt. Gangene anvendes kortvarigt, og vurderes uanset placering ikke at give anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

Justeringer

Ingen.

Visualiseringer af det ansøgte byggeri

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Efter modtagelse af beboernes høringsbemærkninger om, at det er en mangel, at der ikke er udarbejdet visualiseringer af det ansøgte byggeri, har Esbjerg Kommune revurderet behovet og ændret synspunkt. Ansøger er derfor blevet bedt om at indsende visualiseringer af byggeriet, så der sikres det bedst mulige grundlag at vurdere sagen ud fra.

Esbjerg Kommune har efterfølgende modtaget visualiseringerne, og ved en 14 dages høring forelagt visualiseringerne for den høringskreds, som blev hørt i forbindelse med udkastet til miljøgodkendelse.

Der er i denne forbindelse indkommet bemærkninger fra 17 nabobeboelser på Puggårdsvej. Bemærkningerne udgør dels en gentagelse af de tidligere indsendte høringsbemærkninger vedr. afskærmning af bygningsmassen og dels nogle bemærkninger til visualiseringerne.

De oplyser, at der bør opføres minimum 6 rækker afskærmende beplantning omkring hele ejendommen og at de ikke anser punktbeplantning mod sydøst som en mulighed, fordi det hverken afskærmer for bygningerne eller lys, støj og lugt. Desuden oplyser de, at en jordvold, evt. med 1-2 af de inderste rækker beplantning på volden, vil være med til at afskærme byggeriet med det samme. Beplantningen ned mod Puggårdsvej angiver de bør rykkes op til bygningsmassen. Disse bemærkninger er der tidligere vurderet på i afsnittet "Landskabelige hensyn og alternative placeringer".

I forhold til de fremsendte visualiseringer bemærker naboerne, at disse er foretaget med 8 meter høje træer. Beboerne antyder, at det vil vare mange år, før beplantningen når op i den højde.

De angiver desuden, at beplantningen omkring bygningerne er visualiseret i sommerhalvåret, hvor afskærmningen er tæt og grøn. I de øvrige ca. 6 måneder af året, hvor der ikke er blade på træerne, vil lys fra gården være meget synlig, da det vil være mørkt fra sidst på eftermiddagen til hen på morgenen.

Vurdering

Esbjerg Kommune har udarbejdet retningslinjer for udarbejdelse af visualiseringer i forbindelse med lokalplaner. Det er de samme retningslinjer, som ansøger er blevet bedt om at opfylde ved visualisering af det ansøgte byggeri. Et af kravene er, at visualiseringerne skal vise den samme situation i forhold til årstid og vejrlig med og uden det ansøgte byggeri. De uredigerede fotos fra de tre fotopunkter er alle sommerbilleder. Derfor har ansøger også indsendt visualiseringer af det ansøgte byggeri, hvor den afskærmende beplantning har blade på træerne og giver en god slørende effekt. Det er korrekt, at i en vintersituation vil beplantningen yde en ringere afskærmning i forhold til den situation, der er visualiseret. Som tidligere angivet, vurderes det ansøgte at kunne drives uden at medføre en væsentlig påvirkning af landskabet og gener for omgivelserne fra bl.a. lys, støj og lugt.

Det forventes, at det vil vare ca. 10 år før træerne er veletablerede i 8 meters højde. Fra byggeriet opføres og indtil da, vil beplantning gå gradvis fra at være ikke eksisterende til at yde større og større afskærmning i sommerhalvåret. Det forventes, at staldanlægget ikke vil være udtjent før efter minimum 20-30 år, og derfor vurderes visualiseringer med 8 meter høje træer at skildre den situation, der vil være i området den største andel af tiden.

Som angivet i afsnittet "Landskabelige hensyn og alternative placeringer" er det ikke hensigten, at hele anlægget skal omkranses af massiv beplantning for at skjule byggeriet i landskabet. Beplantningen har til formål at lette overgangen mellem byggeriet og det omgivende landskab.

Justeringer

Ingen.

Modtagne bemærkninger

Der er ifm. den 6 ugers offentlige høring modtaget 3 høringssvar til udkastet til miljøgodkendelse fra:

- Fællesudvalget for foreningerne i Jernved og Jernvedlund. Udvalget er en paraplyorganisation for følgende foreninger: Jernved Idrætsforening, Jernved Ungdoms- og gymnastikforening, Jernved Cykelklub, Seniorklubben Jernved/Gredstedbro, Ribe Hundevenner, Jernved/Gredstedbro Sognearkiv og Jernved Kulturhus
- Beboerne på følgende 20 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 28, 30, 34, 35, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 72, 76, 79, 80
- Beboer på Puggårdsvej 26

Derudover er der modtaget kommentarer fra ansøger til ovenstående bemærkninger.

Der er ifm. den 14 dages offentlig høring af visualiseringer af byggeriet modtaget 1 høringssvar fra:

- Beboerne på følgende 17 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 30, 34, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 76, 79, 80

Der er den 21. januar 2020 modtaget yderligere bemærkninger fra beboerne på følgende 20 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 28, 30, 34, 35, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 72, 76, 79, 80.

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato 21. august 2019
Sagsid 17/17963
Sagsbehandler Christian Damgaard Andersen
Telefon direkte 76 16 51 24

Visualiseringer af det ansøgte byggeri (1/3)

Ansøger har efter anmodning fra Teknik & Miljø indsendt visualiseringer af det ansøgte byggeri på Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro. Disse fremgår af dette bilag (delbilag 1/3, 2/3 og 3/3).

Teknik & Miljø har udpeget 3 punkter i landskabet, hvorfra fotos er taget og visualiseringer udført hhv. 1) syd, 2) øst og 3) nord for husdyrbruget. Disse tre punkter med fotovinkler fremgår af kort 1.

Kort 1. Visualiseringer af byggeriet på Puggårdsvej 64 (scenarie, hvor malkecentret er en selvstændig bygning) er foretaget fra punkterne 1, 2 og 3 med den fotovinkel, der er vist.

De tre løsdriftsstalde, råvarelageret og gyllebeholderne indgår i visualiseringerne med en højde på 12,5 m, kalvestaldene i 4 m, ensilagesiloanlægget i 3 m og bygning med sandseparationsanlæg 8 m. Beplantningen indgår med en højde på 8 m.

I forbindelse med ansøgningen er der ansøgt om at opføre malkecentret som en selvstændig bygning eller alternativt integrere malkecentret i den ene stald. Visualiseringerne bygger alene på den situation, hvor malkecentret udgør en selvstændig bygning, da dette vurderes at være worst-case med hensyn til landskabspåvirkningen.

I dette delbilag (1/3) er vist følgende fotos og visualiseringer fra punkt 1 i den rækkefølge, der fremgår herunder. Fotopunktet er vist på kort 2.

Punkt 1 (syd for husdyrbruget):

1. Uredigeret foto.
2. Visualisering. Cementgråt tag og afskærmende beplantning. Delvist skyet vejr.
3. Visualisering. Cementgråt tag og afskærmende beplantning. Fuld sollys.
4. Visualisering. Mørkt tag (antracit) og afskærmende beplantning herunder punktbeplantning mod sydøst. Delvist skyet vejr.
5. Visualisering. Mørkt tag (antracit) og afskærmende beplantning herunder punktbeplantning mod sydøst. Fuld sollys.

Kort 2. Visualiseringer af byggeriet på Puggårdsvej 64 fra punkt 1.

Billedvinkel fra syd: 1, med lysere cementtage

Billedvinkel fra syd: 1, i høj sol med cementtag

Billedvinkel fra syd: 1

Billedvinkel fra syd: 1, i høj sol

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

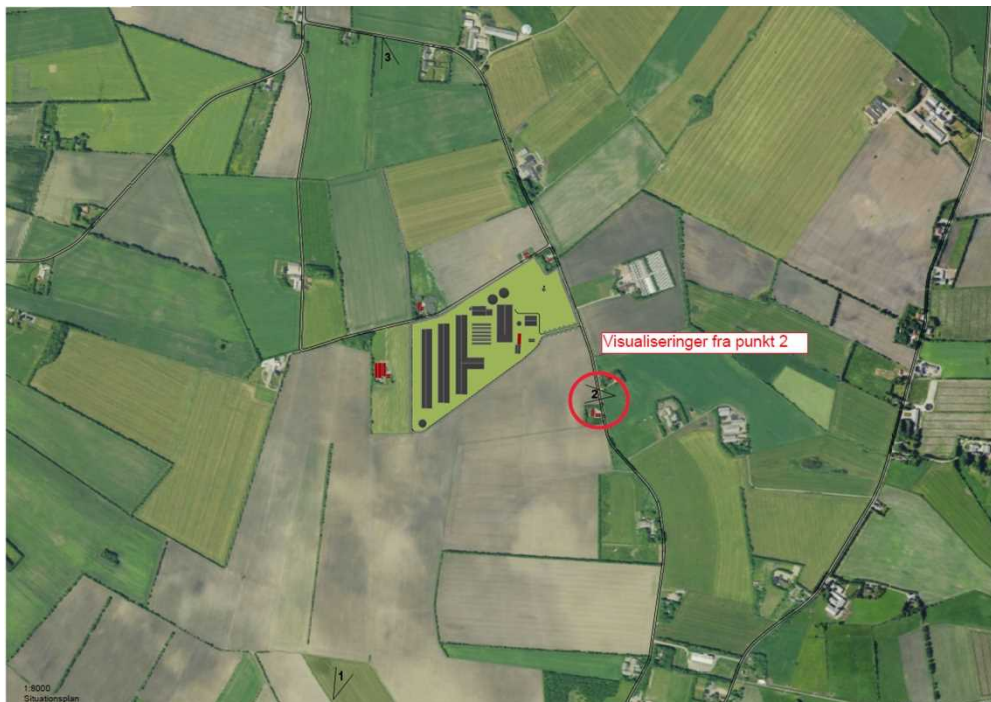
Dato 21. august 2019
Sagsid 17/17963
Sagsbehandler Christian Damgaard Andersen
Telefon direkte 76 16 51 24

Visualiseringer af det ansøgte byggeri (2/3)

I dette delbilag (2/3) er vist følgende fotos og visualiseringer fra punkt 2 i den rækkefølge, der fremgår herunder.

Punkt 2 (øst for husdyrbruget):

1. Uredigeret foto.
2. Visualisering. Cementgråt tag og afskærmende beplantning. Delvist skyet vejr.
3. Visualisering. Cementgråt tag og afskærmende beplantning. Fuld sollys.
4. Visualisering. Mørkt tag (antracit) og afskærmende beplantning herunder punktbeplantning mod sydøst. Delvist skyet vejr.
5. Visualisering. Mørkt tag (antracit) og afskærmende beplantning herunder punktbeplantning mod sydøst. Fuld sollys

Billedvinkel fra øst: 2, med lysere cementtage

Billedvinkel fra øst: 2, i høj sol med cementtag

Billedvinkel fra øst: 2

Billedvinkel fra øst: 2, i høj sol

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

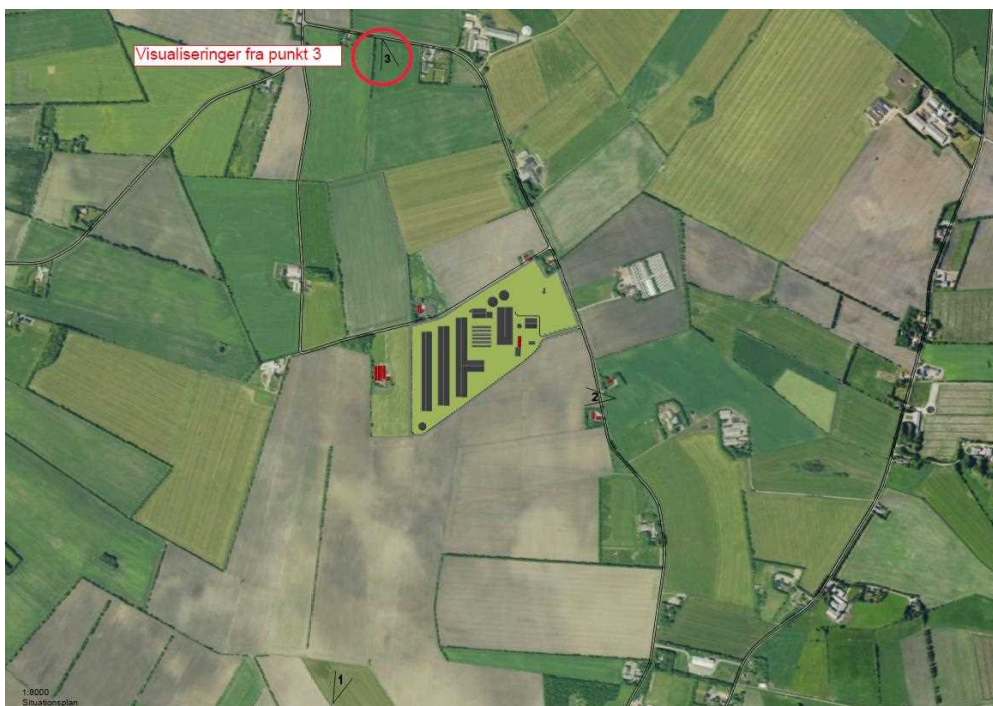
Dato 21. august 2019
Sagsid 17/17963
Sagsbehandler Christian Damgaard Andersen
Telefon direkte 76 16 51 24

Visualiseringer af det ansøgte byggeri (3/3)

I dette delbilag (3/3) er vist følgende fotos og visualiseringer fra punkt 3 i den rækkefølge, der fremgår herunder.

Punkt 3 (nord for husdyrbruget):

1. Uredigeret foto.
2. Visualisering. Cementgråt tag og afskærmende beplantning. Delvist skyet vejr.
3. Visualisering. Cementgråt tag og afskærmende beplantning. Fuld sollys.
4. Visualisering. Mørkt tag (antracit) og afskærmende beplantning herunder punktbeplantning mod sydøst. Delvist skyet vejr.
5. Visualisering. Mørkt tag (antracit) og afskærmende beplantning herunder punktbeplantning mod sydøst. Fuld sollys.

Billedvinkel fra nord: 3, med lysere cementtage

Billedvinkel fra nord: 3, i høj sol med lysere cementtage

Billedvinkel fra nord: 3

Billedvinkel fra nord: 3, i høj sol

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato 10. februar 2020
Sagsid 17/17963
Sagsbehandler Christian Damgaard Andersen
Telefon direkte 76 16 51 24

Natura2000 og bilag IV-arter

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 80 Kongeå

Arter:

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
1106 Laks (*Salmo salar*)
1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)
1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper:

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260 Vandløb med vandplanter
6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230 Rigkær

Bilag IV-arter:

Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med "):

Dyrearter

Pattedyr

Alle arter af småflagermus (*Microchiroptera* spp.)
Hasselmus (*Muscardinus avellanarius*)
Birkemus (*betulina*)
Odder (*Lutra lutra*)
Marsvin (*Phocoena phocoena*)
Alle andre arter af hvaler (*Cetacea* spp.)

Krybdyr

Læderskildpadde (*Dermochelys coriacea*)
Uægte karett (" *Caretta caretta* ")
Bastardskildpadde (*Lepidochelys kempii*)
Europæisk sumpskildpadde (*Emys orbicularis*)
Markfirben (*Lacerta agilis*)

Padder

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)
Klokkefrø (*Bombina bombina*)
Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løvfrø (*Hyla arborea*)
Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)
Springfrø (*Rana dalmatina*)
Strandtudse (*Bufo calamita*)
Grønbroget tudse (*Bufo viridis*)

Fisk
Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Insekter
Bred vandkalv (*Dytiscus latissimus*)
Lys skivevandkalv (*Graphoderus bilineatus*)
Eremit (*Osmoderma eremit*)
Sortpletet blåfugl (*Maculinea arion*)
Grøn mosaikgoldsmed (*Aeshna viridis*)
Stor kærgoldsmed (*Leucorrhinia pectoralis*)
Grøn køllegoldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)

Bløddyr
Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)

Planter
Enkelt månerude (*Botrychium simplex*)
Vandranke (*Luronium natans*)
Liden Najade (*Najas flexilis*)
Fruesko (*Cypripedium calceolus*)
Mygblomst (*Liparis loeselii*)
Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)
Krybende sumpskærm (*Helosciadium repens* (= *Apium repens*))

